

Dz.U. 2017 poz. 1920

**OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 15 września 2017 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1897), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 379),
- 2) ustawą z dnia 1 grudnia 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby (Dz. U. poz. 1955),
- 3) ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 i 949),
- 4) ustawą z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 768),
- 5) ustawą z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1321)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 14 września 2017 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 260 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 379), który stanowi:

„Art. 260. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 2017 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 1, art. 4 pkt 1 i pkt 11 lit. c i d, lit. e w zakresie § 12 i 13 oraz lit. f, art. 11, art. 13, art. 27, art. 38 pkt 39 lit. a tiret drugie, pkt 65 lit. a, pkt 68 lit. a w zakresie pkt 1, pkt 76 lit. b tiret drugie, art. 119, art. 148, art. 160 ust. 2 i 3, art. 162 ust. 1 pkt 1, art. 164, art. 165 ust. 1, 2 i 6, art. 178, art. 190 ust. 1, art. 201 ust. 1 i art. 259 ust. 1, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia;
- 2) art. 150, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.;
- 2a) art. 112 pkt 2–4, które wchodzi w życie z dniem 27 lutego 2017 r.;
- 3) art. 4 pkt 12, art. 163 pkt 3, art. 168, art. 172 pkt 6 oraz art. 192 ust. 1–4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.;
- 4) art. 149a, który wchodzi w życie z dniem 4 czerwca 2018 r.”;
- 2) art. 7, art. 8 ust. 1 i art. 9 ustawy z dnia 1 grudnia 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby (Dz. U. poz. 1955), które stanowią:

„Art. 7. 1. Zaświadczenie potwierdzające ukończenie z wynikiem pozytywnym szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny służby wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy w celu dopuszczenia funkcjonariusza do wykonywania czynności na zajmowanym stanowisku służbowym zachowuje swoją ważność na okres, na jaki zostało wydane.

2. Do czasu upływu ważności zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, funkcjonariusz je posiadający spełnia wymogi dotyczące ukończenia odpowiedniego szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny służby.”

Art. 8. „1. Do spraw wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy tej ustawy.”

„Art. 9. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.”;

- 3) art. 354 i art. 369 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 i 949), które stanowią:

„Art. 354. Przepisy:

- 1) art. 39 ust. 1 pkt 6, art. 46 ust. 3 pkt 1, art. 50 ust. 2, art. 54 ust. 1d pkt 8, art. 166 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2,
- 2) art. 197 § 2 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 3,
- 3) art. 4 ust. 3 i 4 ustawy zmienianej w art. 6,
- 4) art. 116a ust. 2 ustawy zmienianej w art. 9,
- 5) art. 4 ust. 4 pkt 2 i ust. 7 pkt 1, art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 17,
- 6) art. 8 ust. 1 pkt 6 lit. a ustawy zmienianej w art. 19,
- 7) art. 130 § 1 i 3 ustawy zmienianej w art. 23,
- 8) art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 26,
- 9) art. 6 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 31,
- 10) art. 107a ust. 2 ustawy zmienianej w art. 37,
- 11) art. 144 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 41,
- 12) art. 134a ust. 2 ustawy zmienianej w art. 44,
- 13) art. 71 ust. 1 pkt 1 lit. g, ust. 3 pkt 1 oraz ust. 4 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 53,
- 14) art. 24 ust. 5 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 55,
- 15) art. 3 pkt 18 oraz art. 15 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 57,
- 16) art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 58,
- 17) art. 43 ust. 1 pkt 27 ustawy zmienianej w art. 59,
- 18) art. 89 ust. 2 i ust. 8 pkt 1, art. 107 ust. 5b pkt 12 ustawy zmienianej w art. 60,
- 19) art. 2 ust. 1 pkt 35, art. 12 ust. 2 pkt 2, art. 55 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 63,
- 20) art. 27 ust. 3 i art. 67 ust. 5 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 64,
- 21) art. 9 ust. 5 pkt 2 lit. f ustawy zmienianej w art. 65,
- 22) art. 130 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 66,
- 23) art. 2 pkt 13 ustawy zmienianej w art. 76,
- 24) art. 7 ust. 1 pkt 20, art. 14 pkt 5 i 6, art. 57 ust. 1 i 2, art. 62 ust. 1, art. 107 ust. 6 pkt 1 i art. 127 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 90,
- 25) art. 19 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy zmienianej w art. 93,
- 26) art. 74 ust. 2 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 94,
- 27) art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 95,
- 28) art. 64 ust. 4 pkt 1 i ust. 6 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 98,
- 29) art. 237 ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 104,
- 30) art. 84 ust. 2 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 106,
- 31) art. 2 pkt 6, art. 9 pkt 2, art. 11 ust. 5, art. 14 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 ustawy zmienianej w art. 110,
- 32) art. 2 pkt 17 ustawy zmienianej w art. 113

– w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się również do szkół ponadgimnazjalnych i klas dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych w szkołach ponadpodstawowych do czasu zakończenia kształcenia w tych szkołach i klasach.”

„Art. 369. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2017 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 1, art. 116–219, art. 314, art. 326–336, art. 347, art. 348, art. 358 i art. 359, które wchodzi w życie po upływie 3 dni od dnia ogłoszenia;
 - 2) art. 4 pkt 9, 12, 14 lit. a, art. 15 pkt 26, pkt 29 lit. a w zakresie art. 22 ust. 1 pkt 3a, pkt 48, 49, pkt 54 w zakresie art. 36a ust. 14 i pkt 114 w zakresie art. 71d, art. 66 pkt 1, art. 80, art. 111 pkt 2, art. 113 pkt 2, art. 115, art. 220–223, art. 225–313, art. 315–325, art. 349–357 i art. 360–368, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;
 - 3) art. 15 pkt 118 lit. f i h oraz pkt 123 lit. m, które wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2017 r.;
 - 4) art. 15 pkt 31, pkt 32 w zakresie art. 22ac ust. 1, art. 22ae ust. 2, art. 22ak ust. 1 i art. 85b ust. 2 i 5, pkt 33–43, pkt 44 w zakresie art. 22ar i art. 22at ust. 1 pkt 1, pkt 46, 47 i 120, art. 105 i art. 337–346, które wchodzi w życie z dniem 15 lutego 2017 r.;
 - 5) art. 4 pkt 5, 10 i 11, które wchodzi w życie z dniem 1 marca 2017 r.;
 - 6) art. 224, który wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2017 r.;
 - 7) art. 66 pkt 3, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.”;
- 4) odnośnika nr 1 oraz art. 26 ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 768), które stanowią:
- „¹⁾ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża:
- 1) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/42/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie zabezpieczenia i konfiskaty narzędzi służących do popełnienia przestępstwa i korzyści pochodzących z przestępstwa w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 127 z 29.04.2014, str. 39);
 - 2) częściowo dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/40/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. dotyczącą ataków na systemy informatyczne i zastępującą decyzję ramową Rady 2005/222/WSiSW (Dz. Urz. UE L 218 z 14.08.2013, str. 8).”
- „Art. 26. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 5) art. 26 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1321), który stanowi:
- „Art. 26. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 16, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.”.

Marszałek Sejmu: *M. Kuchciński*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 15 września 2017 r. (poz. 1920)

USTAWA

z dnia 24 maja 2002 r.

o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

Art. 1. Tworzy się Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, zwaną dalej „ABW”, właściwą w sprawach ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego państwa i jego porządku konstytucyjnego.

Art. 2. Tworzy się Agencję Wywiadu, zwaną dalej „AW”, właściwą w sprawach ochrony bezpieczeństwa zewnętrznego państwa.

Art. 3. 1. Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, zwany dalej „Szefem ABW”, i Szef Agencji Wywiadu, zwany dalej „Szefem AW”, są centralnymi organami administracji rządowej, działającymi odpowiednio przy pomocy ABW i AW, będącymi urzędami administracji rządowej.

2. Szef ABW i Szef AW podlegają bezpośrednio Prezesowi Rady Ministrów.

3. Działalność Szefa ABW i Szefa AW podlega kontroli Sejmu.

Art. 4. 1. Nazwy: Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencja Wywiadu oraz ich skróty: „ABW” i „AW” przysługują wyłącznie Agencjom, o których mowa w art. 1 i 2.

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o „Agencjach”, należy przez to rozumieć łącznie ABW i AW.

Art. 5. 1. Do zadań ABW należy:

- 1) rozpoznawanie, zapobieganie i zwalczanie zagrożeń godzących w bezpieczeństwo wewnętrzne państwa oraz jego porządek konstytucyjny, a w szczególności w suwerenność i międzynarodową pozycję, niepodległość i nienaruszalność jego terytorium, a także obronność państwa;
- 2) rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw:
 - a) szpiegostwa, terroryzmu, bezprawnego ujawnienia lub wykorzystania informacji niejawnych i innych przestępstw godzących w bezpieczeństwo państwa,
 - b) godzących w podstawy ekonomiczne państwa,
 - c) korupcji osób pełniących funkcje publiczne, o których mowa w art. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1393), jeśli może to godzić w bezpieczeństwo państwa,
 - d) w zakresie produkcji i obrotu towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa,
 - e) nielegalnego wytwarzania, posiadania i obrotu bronią, amunicją i materiałami wybuchowymi, bronią masowej zagłady oraz środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, w obrocie międzynarodowym,
 - f)¹⁾ przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, określonych w art. 232, art. 233, art. 234, art. 235, art. 236 § 1 i art. 239 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137, z późn. zm.²⁾), jeżeli pozostają w związku z przestępstwami, o których mowa w lit. a–e
oraz ściganie ich sprawców;
- 2a) rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie zagrożeń godzących w bezpieczeństwo, istotnych z punktu widzenia ciągłości funkcjonowania państwa systemów teleinformatycznych organów administracji publicznej lub systemu sieci

¹⁾ Dodany przez art. 14 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 768), która weszła w życie z dniem 27 kwietnia 2017 r.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2138 oraz z 2017 r. poz. 244, 768, 773, 952, 966 i 1214.

teleinformatycznych objętych jednolitym wykazem obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, a także systemów teleinformatycznych właścicieli i posiadaczy obiektów, instalacji lub urządzeń infrastruktury krytycznej, o których mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 209 i 1566);

- 2b)³⁾ ujawnianie mienia zagrożonego przypadkiem w związku z przestępstwami, o których mowa w pkt 2;
- 3) realizowanie, w granicach swojej właściwości, zadań związanych z ochroną informacji niejawnych oraz wykonywanie funkcji krajowej władzy bezpieczeństwa w zakresie ochrony informacji niejawnych w stosunkach międzynarodowych;
 - 4) uzyskiwanie, analizowanie, przetwarzanie i przekazywanie właściwym organom informacji mogących mieć istotne znaczenie dla ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego państwa i jego porządku konstytucyjnego;
 - 5) podejmowanie innych działań określonych w odrębnych ustawach i umowach międzynarodowych.

2. Działalność ABW poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej może być prowadzona w związku z jej działalnością na terytorium państwa wyłącznie w zakresie realizacji zadań określonych w ust. 1 pkt 2.

3. Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego wykonuje zadania punktu kontaktowego do wymiany danych, o którym mowa w art. 16 ust. 3 decyzji Rady 2008/615/WSiSW w sprawie intensyfikacji współpracy transgranicznej, szczególnie w zwalczaniu terroryzmu i przestępczości transgranicznej (Dz. Urz. UE L 210 z 06.08.2008, str. 1).

Art. 6. 1. Do zadań AW należy:

- 1) uzyskiwanie, analizowanie, przetwarzanie i przekazywanie właściwym organom informacji mogących mieć istotne znaczenie dla bezpieczeństwa i międzynarodowej pozycji Rzeczypospolitej Polskiej oraz jej potencjału ekonomicznego i obronnego;
- 2) rozpoznawanie i przeciwdziałanie zagrożeniom zewnętrznym godzącym w bezpieczeństwo, obronność, niepodległość i nienaruszalność terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) ochrona zagranicznych przedstawicielstw Rzeczypospolitej Polskiej i ich pracowników przed działaniami obcych służb specjalnych i innymi działaniami mogącymi przynieść szkodę interesom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) zapewnienie ochrony kryptograficznej łączności z polskimi placówkami dyplomatycznymi i konsularnymi oraz poczty kurierskiej;
- 5) rozpoznawanie międzynarodowego terroryzmu, ekstremizmu oraz międzynarodowych grup przestępczości zorganizowanej;
- 6) rozpoznawanie międzynarodowego obrotu bronią, amunicją i materiałami wybuchowymi, środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi oraz towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także rozpoznawanie międzynarodowego obrotu bronią masowej zagłady i zagrożeń związanych z rozprzestrzenianiem tej broni oraz środków jej przenoszenia;
- 7) rozpoznawanie i analizowanie zagrożeń występujących w rejonach napięć, konfliktów i kryzysów międzynarodowych, mających wpływ na bezpieczeństwo państwa, oraz podejmowanie działań mających na celu eliminowanie tych zagrożeń;
- 7a) rozpoznawanie, przeciwdziałanie i zapobieganie zdarzeniom o charakterze terrorystycznym wymierzonym przeciwko obywatelom lub mieniu Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa, z wyłączeniem zdarzeń o charakterze terrorystycznym wymierzonych przeciwko personelowi lub mieniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) prowadzenie wywiadu elektronicznego;
- 9) podejmowanie innych działań określonych w odrębnych ustawach i umowach międzynarodowych.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 3, są realizowane poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Działalność AW na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może być prowadzona wyłącznie w związku z jej działalnością poza granicami państwa, a realizacja czynności operacyjno-rozpoznawczych, o których mowa w art. 27, 29 i 30, jest dopuszczalna wyłącznie za pośrednictwem Szefa ABW.

³⁾ Dodany przez art. 14 pkt 1 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

Art. 7. 1. Prezes Rady Ministrów określa kierunki działania Agencji w drodze wytycznych.

2. Szefowie Agencji, najpóźniej na 3 miesiące przed końcem roku kalendarzowego, przedstawiają Prezesowi Rady Ministrów, każdy w zakresie swojej właściwości, roczne plany działania na rok następny.

3. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojej właściwości, przedstawiają corocznie do dnia 31 stycznia Prezesowi Rady Ministrów sprawozdania z działalności Agencji za poprzedni rok kalendarzowy.

Art. 8. 1. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojej właściwości, w celu realizacji zadań Agencji mogą podejmować współdziałanie z właściwymi organami i służbami innych państw.

2. Podjęcie współpracy, o której mowa w ust. 1, może nastąpić po uzyskaniu zgody Prezesa Rady Ministrów.

Art. 9. 1. Działalność ABW i AW jest finansowana z budżetu państwa.

2. (uchylony)

3. Koszty realizacji zadań Agencji, w zakresie których – ze względu na wyłączenie ich jawności – nie mogą być stosowane przepisy o finansach publicznych, rachunkowości i zamówieniach publicznych, są finansowane z utworzonego na ten cel funduszu operacyjnego.

4. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojej właściwości, określają w drodze zarządzeń, stanowiące informacje niejawne szczegółowe zasady tworzenia funduszu operacyjnego i gospodarowania tym funduszem.

5. (uchylony)

Art. 9a. (uchylony)

Art. 10. Organy administracji rządowej, organy samorządu terytorialnego, instytucje państwowe oraz przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie użyteczności publicznej są obowiązani, w zakresie swojego działania, do współdziałania z Agencjami, a w szczególności udzielania pomocy w realizacji zadań Agencji.

Rozdział 2

Kolegium do Spraw Służb Specjalnych

Art. 11.⁴⁾ Przy Radzie Ministrów działa Kolegium do Spraw Służb Specjalnych, zwane dalej „Kolegium”, jako organ opiniodawczo-doradczy w sprawach programowania, nadzorowania i koordynowania działalności ABW, AW, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego i Centralnego Biura Antykorupcyjnego, zwanych dalej „służbami specjalnymi”, oraz podejmowanych dla ochrony bezpieczeństwa państwa działań Policji, Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej, Służby Więziennej, Biura Ochrony Rządu, Krajowej Administracji Skarbowej, organów informacji finansowej oraz służb rozpoznania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 12. 1. Do zadań Kolegium należy formułowanie ocen lub wyrażanie opinii w sprawach:

- 1) powoływania i odwoływania Szefa ABW, Szefa AW, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Służby Wywiadu Wojskowego oraz Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego;
- 2) kierunków i planów działania służb specjalnych;
- 3) szczegółowych projektów budżetów służb specjalnych, przed rozpatrzeniem ich przez Radę Ministrów;
- 4) projektów aktów normatywnych i innych dokumentów rządowych dotyczących działalności służb specjalnych;
- 5) wykonywania przez służby specjalne powierzonych im zadań zgodnie z kierunkami i planami działania tych służb;
- 6) rocznych sprawozdań przedstawianych przez Szefów z działalności podległych im służb specjalnych;
- 7)⁵⁾ koordynowania działalności ABW, AW, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego i Centralnego Biura Antykorupcyjnego, a także działalności służb specjalnych z Policją, Strażą Graniczną, Żandarmerią Wojskową, Biurem Ochrony Rządu, Krajową Administracją Skarbową, organami informacji finansowej i służbami rozpoznania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich współdziałania w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa państwa;
- 8) współdziałania podmiotów, o których mowa w art. 10, ze służbami specjalnymi;
- 9) współdziałania służb specjalnych z właściwymi organami i służbami innych państw;

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 67 pkt 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 379), która weszła w życie z dniem 1 marca 2017 r.

⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 67 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

- 10) organizacji wymiany informacji istotnych dla bezpieczeństwa i międzynarodowej pozycji Rzeczypospolitej Polskiej pomiędzy organami administracji rządowej;
- 11) ochrony informacji niejawnych dotyczących:
 - a) zagrożeń o zasięgu ogólnokrajowym w zakresie ochrony informacji niejawnych,
 - b) sposobów postępowania w sytuacji zagrożenia o zasięgu ogólnokrajowym, powstałej wskutek ujawnienia informacji niejawnych, oraz dokonywanie oceny skutków ujawnienia takich informacji,
 - c) projektów aktów normatywnych i innych dokumentów rządowych dotyczących ochrony informacji niejawnych,
 - d) innych spraw zleczanych przez Radę Ministrów lub Prezesa Rady Ministrów oraz wnoszonych przez ministrów w zakresie realizacji zadań związanych z ochroną informacji niejawnych.

2. W skład Kolegium wchodzi:

- 1) przewodniczący – Prezes Rady Ministrów;
- 2) sekretarz Kolegium;
- 3) członkowie:
 - a) minister właściwy do spraw wewnętrznych,
 - b) minister właściwy do spraw zagranicznych,
 - c) Minister Obrony Narodowej,
 - d) minister właściwy do spraw finansów publicznych,
 - e) Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego;
- 4) minister-członek Rady Ministrów właściwy do spraw koordynowania działalności służb specjalnych, jeżeli został wyznaczony przez Prezesa Rady Ministrów.

3. W posiedzeniach Kolegium uczestniczą także:

- 1) Szef ABW;
- 2) Szef AW;
- 2a) Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego;
- 3) Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego;
- 3a) Szef Służby Wywiadu Wojskowego;
- 4) Przewodniczący Sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych.

4. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może delegować swojego przedstawiciela do udziału w posiedzeniach Kolegium, spełniającego wymagania określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych w zakresie dostępu do informacji niejawnych o klauzuli tajności „ściśle tajne”.

5. Przewodniczący Kolegium może zapraszać do udziału w posiedzeniach Kolegium przewodniczących właściwych komisji sejmowych, przedstawicieli organów państwowych oraz inne osoby, których uczestnictwo jest niezbędne ze względu na tematykę obrad.

6. Sekretarza Kolegium powołuje, spośród osób spełniających wymagania określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych w zakresie dostępu do informacji niejawnych o klauzuli tajności „ściśle tajne”, i odwołuje Prezes Rady Ministrów.

7. Sekretarz Kolegium organizuje pracę Kolegium i w tym zakresie może występować do organów administracji rządowej o przedstawienie informacji niezbędnych w sprawach rozpatrywanych przez Kolegium.

8. Obsługę Kolegium zapewnia Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

9. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy tryb i zasady funkcjonowania Kolegium,
 - 2) zakres czynności sekretarza Kolegium
- w sposób zapewniający sprawną pracę Kolegium.

Art. 13. 1. Prezes Rady Ministrów w celu koordynacji działań w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa i obronności państwa wydaje wiążące wytyczne oraz żąda informacji i opinii od:

- 1) ministra właściwego do spraw wewnętrznych – w odniesieniu do działalności Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu;
- 2) Ministra Sprawiedliwości – w odniesieniu do działalności Służby Więziennej;
- 3) Ministra Obrony Narodowej – w odniesieniu do działalności Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego i Żandarmerii Wojskowej;
- 4) Szefów Agencji – w odniesieniu do działalności tych Agencji;
- 5) Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego – w odniesieniu do działalności Centralnego Biura Antykorupcyjnego;
- 6)⁶⁾ ministra właściwego do spraw finansów publicznych – w odniesieniu do działalności Krajowej Administracji Skarbowej oraz organów informacji finansowej.

2. W przypadku powołania ministra w celu koordynowania działalności służb specjalnych wytyczne, o których mowa w ust. 1, w odniesieniu do działalności Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego Prezes Rady Ministrów wydaje na wniosek tego ministra.

3. Wytyczne, o których mowa w ust. 1 i 2, opiniuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej oraz Kolegium do Spraw Służb Specjalnych.

4. Prezes Rady Ministrów, zwracając się do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wyrażenie opinii w sprawie, o której mowa w ust. 3, załącza opinię Kolegium do Spraw Służb Specjalnych.

5. O wydaniu wytycznych Prezes Rady Ministrów niezwłocznie powiadamia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Prezes Rady Ministrów w celu zapewnienia wymaganego współdziałania służb specjalnych może żądać od Szefów tych służb informacji związanych z planowaniem i wykonywaniem powierzonych zadań. Żądanie przekazania informacji skierowane do Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego albo Szefa Służby Wywiadu Wojskowego wymaga równoczesnego powiadomienia Ministra Obrony Narodowej.

7. Prezes Rady Ministrów może upoważnić ministra powołanego w celu koordynowania działalności służb specjalnych do wykonywania czynności, o których mowa w ust. 6.

8. W razie konieczności współpracy służb specjalnych w celu realizacji ustawowych zadań Prezes Rady Ministrów obowiązek koordynacji działań w tym zakresie powierza ministrowi powołanemu w celu koordynowania działalności służb specjalnych albo Szefowi jednej ze służb.

Rozdział 3

Organizacja Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu

Art. 14. 1. Szefów ABW i AW powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Kolegium oraz Sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych.

1a. Prezes Rady Ministrów zwracając się do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wyrażenie opinii, o której mowa w ust. 1, załącza opinię Kolegium do Spraw Służb Specjalnych.

2. Prezes Rady Ministrów, na wniosek Szefa właściwej Agencji, powołuje i odwołuje zastępców Szefa ABW i Szefa AW, po zasięgnięciu opinii Sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych.

Art. 15. Szefem ABW i Szefem AW może zostać osoba, która:

- 1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) wykazuje nieskazitelną postawę moralną, obywatelską i patriotyczną;
- 4) daje rękojmię należytego wykonywania zadań;
- 5) spełnia wymagania określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych w zakresie dostępu do informacji niejawnych o klauzuli tajności „ściśle tajne”;

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 67 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

- 6) nie pełniła służby zawodowej, nie pracowała i nie była współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1575), ani też nie była sędzią, który orzekając uchybił godności urzędu, sprzeniewierzając się niezawisłości sędziowskiej.

Art. 16. Odwołanie Szefa Agencji z zajmowanego stanowiska może nastąpić w przypadku:

- 1) rezygnacji z zajmowanego stanowiska;
- 2) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego lub nabycia obywatelstwa innego państwa;
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 4) utraty predyspozycji niezbędnych do zajmowania stanowiska;
- 5) niewykonywania obowiązków z powodu choroby trwającej nieprzerwanie ponad 3 miesiące.

Art. 17. W przypadku zwolnienia stanowiska Szefa Agencji lub czasowej niemożności sprawowania przez niego funkcji, Prezes Rady Ministrów może powierzyć pełnienie obowiązków Szefa, na czas nie dłuższy niż 3 miesiące, jego zastępcy lub innej osobie.

Art. 18. 1. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojej właściwości, przekazują niezwłocznie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej i Prezesowi Rady Ministrów informacje mogące mieć istotne znaczenie dla bezpieczeństwa i międzynarodowej pozycji Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojej właściwości, przekazują niezwłocznie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej informacje, o których mowa w ust. 1, w każdym przypadku, kiedy Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej tak zdecyduje.

3. Jeżeli informacje, o których mowa w ust. 1, dotyczą spraw objętych zakresem działania właściwego ministra, Szef Agencji przekazuje je temu ministrowi, chyba że Prezes Rady Ministrów zdecyduje inaczej.

Art. 19. 1. Szefowie kierują Agencjami bezpośrednio lub przez swoich zastępców.

2. Szefowie Agencji mogą upoważnić podległych funkcjonariuszy do załatwiania spraw w ich imieniu w określonym zakresie, z wyjątkiem spraw, o których mowa w art. 29–31, a także art. 27, z wyłączeniem upoważnienia dla zastępcy Szefa ABW w zakresie określonym w art. 27 ust. 9a.

3. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojej właściwości, w drodze zarządzeń, określają sposoby, metody i formy wykonywania zadań w Agencji w zakresie nieobjętym innymi przepisami.

Art. 20. 1. Prezes Rady Ministrów nadaje, w drodze zarządzeń, każdej z Agencji statut, który określa jej organizację wewnętrzną.

2. Szefowie Agencji, w drodze zarządzeń, każdy w zakresie swojej właściwości, nadają regulaminy organizacyjne jednostkom organizacyjnym każdej z Agencji, w których określają jej strukturę wewnętrzną i szczegółowe zadania.

3. Szefowie Agencji, w drodze zarządzeń, każdy w zakresie swojej właściwości, mogą tworzyć, przekształcać i likwidować ośrodki szkolenia Agencji, określając ich strukturę, zadania oraz zasady funkcjonowania w zakresie nieobjętym innymi przepisami.

4. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojej właściwości, mogą tworzyć zespoły o charakterze stałym lub doraźnym, określając ich nazwę, skład osobowy oraz szczegółowy zakres i tryb działania.

Art. 20a. W ABW i AW mogą być zatrudniani pracownicy.

Rozdział 4

Uprawnienia funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu

Art. 21. 1. W granicach zadań, o których mowa w art. 5 ust. 1, funkcjonariusze ABW wykonują:

- 1) czynności operacyjno-rozpoznawcze i dochodzeniowo-śledcze w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw oraz ścigania ich sprawców;
- 2) czynności operacyjno-rozpoznawcze i analityczno-informacyjne w celu uzyskiwania i przetwarzania informacji istotnych dla ochrony bezpieczeństwa państwa i jego porządku konstytucyjnego.

2. ABW wykonuje również czynności na polecenie sądu lub prokuratora w zakresie określonym w Kodeksie postępowania karnego oraz Kodeksie karnym wykonawczym.

3. Funkcjonariusze ABW wykonują czynności tylko w zakresie właściwości tej Agencji i w tym zakresie przysługują im uprawnienia procesowe Policji, wynikające z przepisów Kodeksu postępowania karnego.

Art. 22. W granicach zadań, o których mowa w art. 6 ust. 1, funkcjonariusze AW wykonują czynności operacyjno-rozpoznawcze i analityczno-informacyjne.

Art. 22a. 1. Jeżeli informacje i materiały uzyskane w wyniku czynności podjętych przez ABW albo AW wskazują, że sprawa będąca ich przedmiotem należy do zakresu działania innych organów służb lub instytucji, Szef właściwej Agencji przekazuje, z zastrzeżeniem ust. 5–7, uzyskane informacje i materiały właściwemu podmiotowi.

2. Jeżeli informacje i materiały uzyskane w wyniku czynności podjętych przez organy, służby lub instytucje uprawnione do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych wskazują, że sprawa będąca przedmiotem tych czynności należy do zakresu działania ABW albo AW, podmioty te przekazują uzyskane informacje i materiały właściwej Agencji.

3. Jeżeli informacje i materiały uzyskane przez ABW albo AW wskazują na uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego albo potwierdzają jego popełnienie, Szef właściwej Agencji przedstawia je właściwemu prokuratorowi, w celu podjęcia decyzji w zakresie ich dalszego procesowego wykorzystania.

4. Jeżeli informacje i materiały uzyskane przez ABW albo AW wskazują na uzasadnione podejrzenie popełnienia wykroczenia lub wykroczenia skarbowego albo potwierdzają jego popełnienie, Szef właściwej Agencji, z zastrzeżeniem art. 148 ust. 2, zawiadamia organ właściwy dla ścigania sprawcy.

5. Jeżeli w toku realizacji czynności operacyjno-rozpoznawczych ujawnią się okoliczności wskazujące na to, że sprawa będąca przedmiotem tych czynności nie pozostaje w kompetencji ABW albo AW, Szef właściwej Agencji może podjąć decyzję o jej kontynuowaniu, jeżeli jest to uzasadnione bezpieczeństwem państwa.

6. Szef właściwej Agencji podejmuje decyzję, o której mowa w ust. 5, za zgodą Prezesa Rady Ministrów, z zastrzeżeniem ust. 7. Szef właściwej Agencji powiadamia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wystąpieniu do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o udzielenie takiej zgody.

7. W przypadku powołania ministra w celu koordynowania działalności służb specjalnych, zgodę, o której mowa w ust. 6, wyraża ten minister.

8. Szef właściwej Agencji, niezwłocznie po uzyskaniu zgody, o której mowa w ust. 6 albo 7, powiadamia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o kontynuacji czynności, o których mowa w ust. 5.

9. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia niepodlegającego ogłoszeniu, sposób i tryb realizacji przez Szefów Agencji obowiązków określonych w ust. 1, 3 i 4, uwzględniając przepisy ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1167 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 935).

Art. 22b. 1. Jeżeli informacje lub materiały uzyskane przez ABW podczas realizacji zadań, o których mowa w art. 5 ust. 1:

- 1) wskazują na popełnienie przestępstwa szpiegostwa albo
- 2) uprawdopodobniają działalność zmierzającą do popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym

– Szef ABW może, w przypadku gdy jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa państwa, odstąpić od obowiązku zawiadomienia właściwego prokuratora o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia tego przestępstwa oraz osobie, która według uzyskanych przez ABW informacji lub materiałów może być jego sprawcą.

2. Szef ABW może odstąpić od obowiązku, o którym mowa w ust. 1, w przypadku gdy sprawca przestępstwa szpiegostwa albo podejrzewany o przestępstwa o charakterze terrorystycznym świadomie i dobrowolnie:

- 1) ujawnił wszelkie okoliczności popełnionego czynu lub prowadzonej działalności;
- 2) zobowiązał się do podjęcia tajnej współpracy z ABW.

3. Szef ABW może odstąpić od obowiązku, o którym mowa w ust. 1, po zasięgnięciu opinii Prokuratora Generalnego oraz ministra – członka Rady Ministrów właściwego do spraw koordynowania działalności służb specjalnych, jeżeli został powołany.

4. Odstąpienie od obowiązku, o którym mowa w ust. 1, dotyczy funkcjonariuszy publicznych wykonujących czynności w postępowaniu określonym w niniejszym artykule.

5. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, w przypadku gdy sprawca przestępstwa szpiegostwa lub podejrzewany o przestępstwa o charakterze terrorystycznym:

- 1) popełnił umyślne przestępstwo przeciwko życiu albo inne przestępstwo umyślne, którego skutkiem jest śmierć człowieka, ciężki uszczerbek na zdrowiu, albo
- 2) współdziałał w popełnieniu takiego przestępstwa lub usiłował je popełnić albo
- 3) nakłaniał inną osobę do popełnienia czynu zabronionego, o którym mowa w pkt 1.

6. W przypadku gdy sprawca przestępstwa szpiegostwa lub podejrzewany o przestępstwa o charakterze terrorystycznym, mimo podjęcia tajnej współpracy z ABW, prowadzi nadal działalność na szkodę Rzeczypospolitej Polskiej niezgodnie z warunkami tej współpracy albo popełnił jedno z przestępstw, o których mowa w ust. 5, lub współdziałał w popełnieniu takiego przestępstwa albo nakłaniał do jego popełnienia, Szef ABW powiadamia o tym właściwego prokuratora.

7. Szef ABW powiadamia właściwego prokuratora także w przypadku, gdy zostanie ujawnione, że sprawca przestępstwa szpiegostwa lub podejrzewany o przestępstwa o charakterze terrorystycznym, który podjął tajną współpracę z ABW, świadomie nie ujawnił wszelkich okoliczności czynu lub działalności, o których mowa w ust. 1.

8. W przypadku zagrożenia życia lub zdrowia osoby, o której mowa w ust. 1, lub osób przez nią wskazanych Szef ABW stosuje wobec tej osoby lub osób przez nią wskazanych odpowiednie do zagrożenia środki ochronne, a także zapewnia niezbędne środki pomocy, w tym, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, także pomoc finansową. Przepisy art. 35 ust. 3 i art. 36 stosuje się odpowiednio.

9. Szef ABW cofa ochronę lub pomoc w przypadku:

- 1) umyślnego naruszania przez osobę objętą ochroną lub pomocą, o której mowa w ust. 8, zasad albo zaleceń w zakresie tej ochrony lub pomocy;
- 2) zaistnienia co najmniej jednej z okoliczności, o których mowa w ust. 5–7.

10. W razie cofnięcia ochrony lub pomocy w przypadkach, o których mowa w ust. 9, sprawca przestępstwa szpiegostwa lub podejrzewany o przestępstwa o charakterze terrorystycznym jest obowiązany do zwrotu Szefowi ABW równowartości świadczeń otrzymanych w ramach pomocy, a także zwrotu dokumentów określonych w art. 35 ust. 3, jeżeli zostały mu wydane. Przepis stosuje się odpowiednio do osób chronionych, o których mowa w ust. 8.

Art. 23. 1. Funkcjonariusze ABW, wykonując czynności służące realizacji zadań, o których mowa w art. 5 ust. 1, mają prawo:

- 1) wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, w granicach niezbędnych do wykonania czynności, o których mowa w pkt 2–5, albo w celu uniknięcia bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa osób lub mienia;
- 2) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości;
- 3) zatrzymywania osób w trybie i w przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego;
- 4) przeszukiwania osób i pomieszczeń w trybie i w przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego;
- 5) dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagaży oraz sprawdzania ładunku w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego, w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary;
- 6) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom w trakcie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych na podstawie ustawy;
- 7) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej; wymienione instytucje, organy i przedsiębiorcy są obowiązani, w zakresie swojego działania, do udzielenia nieodpłatnie tej pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa;
- 8) zwracania się o niezbędną pomoc do innych niż wymienieni w pkt 7 przedsiębiorców, jednostek organizacyjnych i organizacji społecznych, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa.

2. Osobie zatrzymanej lub wobec której dokonano przeszukania, przysługują uprawnienia odpowiednio osoby zatrzymanej lub osoby, której prawa zostały naruszone, przewidziane w przepisach Kodeksu postępowania karnego.

3. Zatrzymanie osoby może być zastosowane tylko wówczas, gdy inne środki okazały się bezcelowe lub nieskuteczne.

4. Osoba zatrzymana może być okazywana, fotografowana lub daktyloskopowana tylko wtedy, gdy jej tożsamości nie można ustalić w inny sposób.

5. Osobę zatrzymaną należy niezwłocznie poddać, w razie uzasadnionej potrzeby, badaniu lekarskiemu lub udzielić jej pierwszej pomocy medycznej.

6. Czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1–6, powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, wobec której zostały podjęte.

7. Na sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 1:

1) pkt 1, 2, 5, 7 i 8, w terminie 7 dni od dnia dokonania czynności,

2) pkt 6, w terminie 7 dni od dnia gdy podmiot dowiedział się o dokonanych wobec niego czynnościach

– przysługuje zażalenie do prokuratora właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia czynności. Do zażalenia stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego w zakresie dotyczącym postępowania odwoławczego.

8. Materiały z czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 6, które nie stanowią informacji potwierdzających popełnienie przestępstwa lub nie są istotne dla bezpieczeństwa państwa, podlegają niezwłocznie protokolarnemu, komisijnemu zniszczeniu. Zniszczenie materiałów zarządza Szef ABW.

9. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzania badań lekarskich, o których mowa w ust. 5, osób zatrzymanych przez funkcjonariuszy ABW. Rozporządzenie powinno określać osoby przeprowadzające badania oraz organizację i miejsce przeprowadzania badań, a także przypadki uzasadniające potrzebę udzielenia osobie zatrzymanej pierwszej pomocy medycznej, z uwzględnieniem ochrony zdrowia osoby zatrzymanej.

10. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1–6, uwzględniając dostosowany do sytuacji sposób przeprowadzania przez funkcjonariuszy ABW czynności podejmowanych w ramach ustawowych uprawnień oraz obowiązki funkcjonariuszy podczas realizacji tych czynności.

Art. 24. 1. Funkcjonariusze AW, wykonując czynności, o których mowa w art. 22, mają prawo:

1) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej; wymienione instytucje, organy i przedsiębiorcy są obowiązani, w zakresie swojego działania, do udzielania nieodpłatnie tej pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa;

2) zwracania się o niezbędną pomoc do innych, niż wymienieni w pkt 1, przedsiębiorców, jednostek organizacyjnych i organizacji społecznych, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób przeprowadzania czynności, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 23 ust. 1 pkt 7 i 8, uwzględniając obowiązki funkcjonariusza AW występującego z żądaniem udzielenia pomocy lub zwracającego się o tę pomoc.

Art. 24a. 1. Funkcjonariusze ABW albo AW mają prawo przeprowadzania doprowadzenia, o którym mowa w art. 4 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1120), lub konwoju, o którym mowa w art. 4 pkt 3 tej ustawy.

2. Funkcjonariusze ABW albo AW wykonujący zadania w zakresie przeprowadzania doprowadzenia lub konwoju, jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa tego doprowadzenia lub konwoju, mają prawo wydawania poleceń określonego zachowania się.

3. Do wykonywania zadań w zakresie przeprowadzania doprowadzenia lub konwoju stosuje się przepisy art. 25, art. 26 i art. 26b.

Art. 25. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–6 i 8–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz ABW może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, 2, 5, 7, 9, 11, pkt 12 lit. a i d, pkt 13 i 17–20 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c i e, pkt 2, 3 i pkt 4 lit. a, b i lit. c tiret pierwsze oraz w art. 47 pkt 1, pkt 2 lit. a i pkt 3–7 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz ABW może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

Art. 26. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–3, 5, 6, 8–10, 12 i 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz AW może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a i b, pkt 7, 9, pkt 12 lit. a, pkt 13 i 18 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c i e, pkt 2 i pkt 3 lit. a oraz w art. 47 pkt 1, 6 i 7 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz AW może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

Art. 26a. 1. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 i 2, Szef ABW może zarządzić o zastosowaniu przez ABW urządzeń uniemożliwiających telekomunikację na określonym obszarze, przez czas niezbędny do wykonywania czynności przez ABW, z uwzględnieniem konieczności minimalizacji skutków braku możliwości korzystania z usług telekomunikacyjnych.

2. O zastosowaniu urządzeń, o których mowa w ust. 1, Szef ABW niezwłocznie informuje Prezesa UKE.

Art. 26b. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej przez funkcjonariuszy ABW i AW oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Art. 27. 1.⁷⁾ Sąd, na pisemny wniosek Szefa ABW, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może, w drodze postanowienia, zarządzić kontrolę operacyjną – gdy inne środki okazały się bezskuteczne albo będą nieprzydatne – przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych przez ABW w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw, o których mowa w:

- 1) art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. a, c, d i e,
- 2) rozdziałach XXXV–XXXVII Kodeksu karnego oraz rozdziałach 6 i 7 Kodeksu karnego skarbowego – jeżeli godzą w podstawy ekonomiczne państwa,
- 3) art. 232, art. 233 § 1, 1a, 4 i 6, art. 234, art. 235, art. 236 § 1 i art. 239 § 1 Kodeksu karnego – jeżeli dotyczą przestępstw, o których mowa w pkt 1 i 2

– oraz w celu uzyskania i utrwalenia dowodów tych przestępstw, ujawnienia mienia zagrożonego przypadkiem w związku z tymi przestępstwami i ścigania ich sprawców.

1a. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, przedstawia się wraz z materiałami uzasadniającymi potrzebę zastosowania kontroli operacyjnej.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje Sąd Okręgowy w Warszawie.

3. W przypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli mogłoby to spowodować utratę informacji lub zatarcie albo zniszczenie dowodów przestępstwa, Szef ABW może zarządzić, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, kontrolę operacyjną, zwracając się jednocześnie do sądu, o którym mowa w ust. 2, z wnioskiem o wydanie postanowienia w tej sprawie. W razie nieudzielenia przez sąd zgody w terminie 5 dni od dnia zarządzenia kontroli operacyjnej Szef ABW wstrzymuje kontrolę operacyjną oraz poleca protokolarne, komisyjne zniszczenie materiałów zgromadzonych podczas jej stosowania.

4. (uchylony)

5. W przypadku potrzeby zarządzenia kontroli operacyjnej wobec osoby podejrzanej lub oskarżonego, we wniosku Szefa ABW, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza się informację o toczącym się wobec tej osoby postępowaniu.

6. Kontrola operacyjna prowadzona jest niejawnie i polega na:

- 1) uzyskiwaniu i utrwalaniu treści rozmów prowadzonych przy użyciu środków technicznych, w tym za pomocą sieci telekomunikacyjnych;
- 2) uzyskiwaniu i utrwalaniu obrazu lub dźwięku osób z pomieszczeń, środków transportu lub miejsc innych niż miejsca publiczne;
- 3) uzyskiwaniu i utrwalaniu treści korespondencji, w tym korespondencji prowadzonej za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 14 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

- 4) uzyskiwaniu i utrwalaniu danych zawartych w informatycznych nośnikach danych, telekomunikacyjnych urządzeniach końcowych, systemach informatycznych i teleinformatycznych;
- 5) uzyskiwaniu dostępu i kontroli zawartości przesyłek.

7. Wniosek Szefa ABW, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać w szczególności:

- 1) numer sprawy i jej kryptonim, jeżeli został jej nadany;
- 2) opis przestępstwa z podaniem, w miarę możliwości, jego kwalifikacji prawnej;
- 3) okoliczności uzasadniające potrzebę zastosowania kontroli operacyjnej, w tym stwierdzonej bezskuteczności lub nieprzydatności innych środków;
- 4) dane osoby lub inne dane pozwalające na jednoznaczne określenie podmiotu lub przedmiotu, wobec którego stosowana będzie kontrola operacyjna, ze wskazaniem miejsca lub sposobu jej stosowania;
- 5) cel, czas i rodzaj prowadzonej kontroli operacyjnej.

8. Kontrolę operacyjną zarządza się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Sąd, o którym mowa w ust. 2, może, na pisemny wniosek Szefa ABW, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, na okres nie dłuższy niż kolejne 3 miesiące, wydać postanowienie o jednorazowym przedłużeniu kontroli operacyjnej, jeżeli nie ustały przyczyny zarządzenia tej kontroli.

9. W uzasadnionych przypadkach, gdy podczas stosowania kontroli operacyjnej pojawią się nowe okoliczności istotne dla zapobieżenia lub wykrycia przestępstwa albo ustalenia sprawcy i uzyskania dowodów przestępstwa, sąd, o którym mowa w ust. 2, na pisemny wniosek Szefa ABW, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może wydawać, również po upływie okresów, o których mowa w ust. 8, kolejne postanowienia o przedłużeniu kontroli operacyjnej na następujące po sobie okresy, z których żaden nie może trwać dłużej niż 12 miesięcy.

9a. Szef ABW może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków, o których mowa w ust. 1, 3, 8 i 9, lub do zarządzania kontroli operacyjnej w trybie ust. 3.

10. Do wniosków, o których mowa w ust. 3, 8 i 9, stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1a i 7. Sąd przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w ust. 1, 3, 8 i 9, zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wniosek, w szczególności zgromadzonymi podczas stosowania kontroli operacyjnej zarządzanej w tej sprawie.

11. Wnioski, o których mowa w ust. 1, 3–5, 8 i 9, sąd rozpoznaje jednoosobowo, przy czym czynności sądu związane z rozpoznawaniem tych wniosków powinny być realizowane w warunkach przewidzianych dla przekazywania, przechowywania i udostępniania informacji niejawnych oraz z odpowiednim zastosowaniem przepisów wydanych na podstawie art. 181 § 2 Kodeksu postępowania karnego. W posiedzeniu sądu może wziąć udział wyłącznie prokurator i przedstawiciel Szefa ABW.

11a. Na postanowienia Sądu, o których mowa w:

- 1) ust. 1, 3, 8 i 9 – przysługuje zażalenie Szefowi ABW;
- 2) ust. 3 i 15c – przysługuje zażalenie Prokuratorowi Generalnemu.

Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

12. Przedsiębiorca telekomunikacyjny, operator pocztowy oraz usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną są obowiązani do zapewnienia na własny koszt warunków technicznych i organizacyjnych umożliwiających prowadzenie przez ABW kontroli operacyjnej.

12a. Usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną będący mikro- lub małym przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, 1948, 1997 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 460 i 819) zapewnia warunki techniczne i organizacyjne umożliwiające prowadzenie przez ABW kontroli operacyjnej stosownie do posiadanej infrastruktury.

13. Kontrola operacyjna powinna być zakończona niezwłocznie po ustaniu przyczyn jej zarządzenia, najpóźniej jednak z upływem okresu, na który została wprowadzona.

14. Szef ABW informuje Prokuratora Generalnego o wynikach kontroli operacyjnej po jej zakończeniu, a na jego żądanie również o przebiegu tej kontroli, przedstawiając zebrane w jej toku materiały.

15. W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego Szef ABW przekazuje Prokuratorowi Generalnemu wszystkie materiały zgromadzone podczas stosowania kontroli operacyjnej. W postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do tych materiałów, stosuje się odpowiednio art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.

15a. (uchylony)

15b. (uchylony)

15c. (uchylony)

15d. (uchylony)

15e. (uchylony)

15f. O zachowaniu materiałów z kontroli operacyjnej, które są istotne dla bezpieczeństwa państwa, orzeka Sąd Okręgowy w Warszawie na pisemny wniosek Szefa ABW złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego. Sąd przed wydaniem postanowienia zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wniosek, w szczególności z materiałami zgromadzonymi podczas stosowania kontroli operacyjnej, której wniosek dotyczy.

15g. Przed wydaniem pisemnej zgody, o której mowa w ust. 15f, Prokurator Generalny zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wniosek.

15h. W przypadku, gdy materiały, o których mowa w ust. 15:

- 1) zawierają informacje, o których mowa w art. 178 Kodeksu postępowania karnego, Szef ABW zarządza ich niezwłoczne, komisyjne i protokolarne zniszczenie;
- 2) mogą zawierać informacje, o których mowa w art. 178a i art. 180 § 3 Kodeksu postępowania karnego, z wyłączeniem informacji o przestępstwach, o których mowa w art. 240 § 1 Kodeksu karnego, albo informacje stanowiące tajemnice związane z wykonywaniem zawodu lub funkcji, o których mowa w art. 180 § 2 Kodeksu postępowania karnego, Szef ABW przekazuje Prokuratorowi Generalnemu te materiały.

15i. W przypadku, o którym mowa w ust. 15h pkt 2, Prokurator Generalny niezwłocznie po otrzymaniu materiałów, kieruje je do sądu, który zarządził kontrolę operacyjną albo wyraził na nią zgodę w trybie określonym w ust. 3, wraz z wnioskiem o:

- 1) stwierdzenie, które z przekazanych materiałów zawierają informacje, o których mowa w ust. 15h pkt 2;
- 2) dopuszczenie do wykorzystania w postępowaniu karnym materiałów zawierających informacje stanowiące tajemnice związane z wykonywaniem zawodu lub funkcji, o których mowa w art. 180 § 2 Kodeksu postępowania karnego, nieobjęte zakazami określonymi w art. 178a i art. 180 § 3 Kodeksu postępowania karnego z wyłączeniem informacji o przestępstwach, o których mowa w art. 240 § 1 Kodeksu karnego.

15j. Sąd, niezwłocznie po złożeniu wniosku przez Prokuratora Generalnego, wydaje postanowienie o dopuszczeniu do wykorzystania w postępowaniu karnym materiałów, o których mowa w ust. 15i pkt 2, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu, a także zarządza niezwłoczne zniszczenie materiałów, których wykorzystanie w postępowaniu karnym jest niedopuszczalne.

15k. Na postanowienie sądu w przedmiocie dopuszczenia do wykorzystania w postępowaniu karnym materiałów, o których mowa w ust. 15i pkt 2, Prokuratorowi Generalnemu przysługuje zażalenie. Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

15l. Szef ABW jest obowiązany do wykonania zarządzenia sądu o zniszczeniu materiałów, o którym mowa w ust. 15j, oraz niezwłocznego, komisyjnego i protokolarnego zniszczenia materiałów, których wykorzystanie w postępowaniu karnym jest niedopuszczalne. Szef ABW niezwłocznie informuje Prokuratora Generalnego o zniszczeniu tych materiałów.

16. Zgromadzone podczas stosowania kontroli operacyjnej materiały, które nie są istotne dla bezpieczeństwa państwa lub nie stanowią informacji potwierdzających zaistnienie przestępstwa, podlegają niezwłocznemu, protokolarnemu, komisyjnemu zniszczeniu. Zniszczenie materiałów zarządza Szef ABW.

16a. O wydaniu i wykonaniu zarządzenia dotyczącego zniszczenia materiałów, o których mowa w ust. 16, Szef ABW jest obowiązany do niezwłocznego poinformowania Prokuratora Generalnego.

16b. Sąd, Prokurator Generalny oraz Szef ABW prowadzą rejestry postanowień, pisemnych zgód, zarządzeń i wniosków dotyczących kontroli operacyjnej.

16c. Szef ABW prowadzi odrębne rejestry wniosków do Sądu o zezwolenie na zachowanie materiałów zgromadzonych podczas stosowania kontroli operacyjnej istotnych dla bezpieczeństwa państwa, zarządzeń o zniszczeniu materiałów zgromadzonych podczas stosowania kontroli operacyjnej oraz zawiadomień Prokuratora Generalnego o wydaniu przez Szefa ABW i wykonaniu zarządzenia o zniszczeniu materiałów z kontroli operacyjnej.

16d. Rejestry, o których mowa w ust. 16b i 16c, prowadzi się w formie elektronicznej, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

17. (uchylony)

18. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób dokumentowania kontroli operacyjnej oraz przechowywania i przekazywania wniosków i zarządzeń, a także przechowywania, przekazywania oraz przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas stosowania tej kontroli, uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów oraz wzory stosowanych druków i rejestrów.

Art. 28. 1. ABW może uzyskiwać niezbędne do realizacji zadań, o których mowa w art. 5 ust. 1, dane niestanowiące treści odpowiednio, przekazu telekomunikacyjnego, przesyłki pocztowej albo przekazu w ramach usługi świadczonej drogą elektroniczną, określone w:

- 1) art. 180c i art. 180d ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2016 r. poz. 1489, z późn. zm.⁸⁾), zwane dalej „danymi telekomunikacyjnymi”,
- 2) art. 82 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1481), zwane dalej „danymi pocztowymi”,
- 3) art. 18 ust. 1–5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2017 r. poz. 1219), zwane dalej „danymi internetowymi”

– oraz może je przetwarzać bez wiedzy i zgody osoby, której dotyczą.

2. Przedsiębiorca telekomunikacyjny, operator pocztowy lub usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną udostępnia nieodpłatnie dane, o których mowa w ust. 1, odpowiednio:

- 1) funkcjonariuszowi ABW wskazanemu w pisemnym wniosku Szefa ABW lub osoby upoważnionej przez ten organ;
- 2) na ustne żądanie funkcjonariusza ABW posiadającego pisemne upoważnienie Szefa ABW;
- 3) za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej funkcjonariuszowi ABW posiadającemu upoważnienie, o którym mowa w pkt 2.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, udostępnianie danych, o których mowa w ust. 1, odbywa się bez udziału pracowników przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, operatora pocztowego lub usługodawcy świadczącego usługi drogą elektroniczną, lub przy ich niezbędnym współudziale, jeżeli możliwość taką przewiduje porozumienie zawarte pomiędzy Szefem ABW a tym podmiotem.

4. Udostępnienie ABW danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, może nastąpić za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej, jeżeli sieć ta zapewnia:

- 1) możliwość ustalenia funkcjonariusza ABW uzyskującego dane, ich rodzaju oraz czasu, w którym zostały uzyskane;
- 2) zabezpieczenie techniczne i organizacyjne uniemożliwiające osobie nieuprawnionej dostęp do tych danych.

5. Szef ABW prowadzi rejestr wystąpień o uzyskanie danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych zawierający informacje identyfikujące jednostkę organizacyjną ABW i funkcjonariusza ABW uzyskującego te dane, ich rodzaj, cel uzyskania oraz czas, w którym zostały uzyskane. Rejestr prowadzi się w formie elektronicznej, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

6. Dane, o których mowa w ust. 1, które mają znaczenie dla postępowania karnego, Szef ABW przekazuje Prokuratorowi Generalnemu. Prokurator Generalny podejmuje decyzję o zakresie i sposobie wykorzystania przekazanych danych.

7. Dane, o których mowa w ust. 1, które nie mają znaczenia dla postępowania karnego albo nie są istotne dla bezpieczeństwa państwa, podlegają niezwłocznemu, komisijnemu i protokolarnemu zniszczeniu.

Art. 28a. 1. Kontrolę nad uzyskiwaniem przez ABW danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych sprawuje Sąd Okręgowy w Warszawie.

2. Szef ABW przekazuje, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, sądowi, o którym mowa w ust. 1, w okresach półrocznych, sprawozdanie obejmujące:

- 1) liczbę przypadków pozyskania w okresie sprawozdawczym danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych oraz rodzaj tych danych;
- 2) kwalifikacje prawne czynów, w związku z zaistnieniem których wystąpiono o dane telekomunikacyjne, pocztowe lub internetowe.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1579, 1823, 1948, 1954 i 2003 oraz z 2017 r. poz. 935.

3. W ramach kontroli, o której mowa w ust. 1, sąd może zapoznać się z materiałami uzasadniającymi udostępnienie ABW danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych.

4. Sąd, o którym mowa w ust. 1, informuje Szefa ABW o wyniku kontroli w terminie 30 dni od jej zakończenia.

5. Kontroli, o której mowa w ust. 1, nie podlega uzyskiwanie danych na podstawie art. 28b ust. 1.

Art. 28b. 1. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 5 ust. 1, ABW może uzyskiwać dane:

- 1) z wykazu, o którym mowa w art. 179 ust. 9 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne,
- 2) o których mowa w art. 161 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne,
- 3) w przypadku użytkownika, który nie jest osobą fizyczną numer zakończenia sieci oraz siedzibę lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej, firmę lub nazwę i formę organizacyjną tego użytkownika,
- 4) w przypadku stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej – także nazwę miejscowości oraz ulicy, przy której znajduje się zakończenie sieci, udostępnione użytkownikowi

– oraz może je przetwarzać bez wiedzy i zgody osoby, której dotyczą.

2. Do udostępniania i przetwarzania danych, o których mowa w ust. 1, art. 28 ust. 2–7 stosuje się.

Art. 29. 1. W sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, czynności operacyjno-rozpoznawcze zmierzające do sprawdzenia uzyskanych wcześniej wiarygodnych informacji o przestępstwie oraz wykrycia sprawców i uzyskania dowodów mogą polegać na dokonaniu w sposób niejawnym nabycia lub przejęcia przedmiotów pochodzących z przestępstwa, ulegających przepadkowi albo których wytwarzanie, posiadanie, przewożenie lub którymi obrót są zabronione, a także przyjęciu lub wręczeniu korzyści majątkowej.

2. Szef ABW może zarządzić, na czas określony, czynności wymienione w ust. 1, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, którego bieżąco informuje o przebiegu tych czynności i ich wyniku.

2a. Przed wydaniem pisemnej zgody Prokurator Generalny zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi potrzebę przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 1.

3. Czynności określone w ust. 1 nie mogą polegać na kierowaniu działaniami wyczerpującymi znamiona czynu zabronionego pod groźbą kary.

4. W przypadku potwierdzenia informacji o przestępstwie określonym w art. 5 ust. 1 pkt 2 Szef ABW przekazuje Prokuratorowi Generalnemu wszystkie materiały zgromadzone w wyniku wykonywania czynności. W postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do tych materiałów, stosuje się odpowiednio art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.

5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w ust. 1. Rozporządzenie powinno, uwzględniając niejawną charakter czynności, ustalać sposób przechowywania, przekazywania i niszczenia materiałów i dokumentów uzyskanych lub wytworzonych w związku z realizacją czynności, o których mowa w ust. 1, a także określać wzory stosowanych druków i rejestrów.

Art. 30. 1. W sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w ramach czynności operacyjno-rozpoznawczych zmierzających do udokumentowania tych przestępstw albo ustalenia tożsamości osób uczestniczących w tych przestępstwach lub przejęcia przedmiotów przestępstwa, Szef ABW może, przed wszczęciem postępowania karnego, zarządzić niejawną nadzorowanie wytwarzania, przemieszczania, przechowywania i obrotu przedmiotami przestępstwa, jeżeli nie stworzy to zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego.

2. O zarządzeniu, przebiegu i wynikach czynności podjętych w trybie ust. 1 Szef ABW niezwłocznie zawiadamia Prokuratora Generalnego, który może nakazać ich zaniechanie.

3. Stosownie do zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, urzędy, instytucje i podmioty prowadzące działalność w dziedzinie poczty i transportu, organy celne oraz organy Straży Granicznej są obowiązane dopuścić do dalszego przewozu przesyłki zawierające przedmioty przestępstwa w stanie nienaruszonym lub po ich usunięciu albo zastąpieniu w całości lub w części.

4. W przypadku potwierdzenia informacji o przestępstwie Szef ABW przekazuje Prokuratorowi Generalnemu wszystkie materiały zgromadzone w wyniku wykonywania czynności. W postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do tych materiałów, stosuje się odpowiednio art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.

5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w ust. 1. Rozporządzenie powinno, uwzględniając niejawną naturę czynności, ustalać sposób przechowywania, przekazywania i niszczenia materiałów i dokumentów uzyskanych lub wytworzonych w związku z realizacją czynności, o których mowa w ust. 1, a także określać wzory stosowanych druków i rejestrów.

Art. 31. Przy wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 29 i 30, może być stosowana kontrola korespondencji lub środki techniczne na zasadach określonych w art. 27.

Art. 32. Nie popełnia przestępstwa, kto, będąc do tego uprawnionym, wykonuje czynności określone w art. 29 ust. 1, jeżeli zostały zachowane warunki określone w art. 29 ust. 3, a także kto wykonuje czynności określone w art. 30 ust. 1.

Art. 32a. 1. W celu zapobiegania i przeciwdziałania oraz zwalczania zdarzeń o charakterze terrorystycznym dotyczących istotnych z punktu widzenia ciągłości funkcjonowania państwa systemów teleinformatycznych organów administracji publicznej lub sieci teleinformatycznych objętych jednolitym wykazem obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, a także systemów teleinformatycznych właścicieli, posiadaczy samoistnych i zależnych obiektów, instalacji lub urządzeń infrastruktury krytycznej, o których mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, lub danych przetwarzanych w tych systemach oraz zapobiegania i wykrywania przestępstw o charakterze terrorystycznym w tym obszarze oraz ścigania ich sprawców ABW może przeprowadzać ocenę bezpieczeństwa tych systemów teleinformatycznych, zwaną dalej „oceną bezpieczeństwa”.

2. Oceny bezpieczeństwa są przeprowadzane zgodnie z rocznym planem przeprowadzania ocen bezpieczeństwa, opracowywanym w terminie do 30 września roku poprzedzającego przez Szefa ABW w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji. W uzasadnionych przypadkach ocena bezpieczeństwa może zostać przeprowadzona z pominięciem planu.

3. ABW informuje podmiot zarządzający systemem teleinformatycznym, o którym mowa w ust. 1, o włączeniu tego systemu do rocznego planu przeprowadzania ocen bezpieczeństwa.

4. Ocena bezpieczeństwa polega na przeprowadzeniu testów bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego w celu identyfikacji podatności, przez które rozumie się słabość zasobu lub zabezpieczenia systemu teleinformatycznego, która może zostać wykorzystana przez zagrożenie, wpływających na integralność, poufność, rozliczalność i dostępność tego systemu.

5. Ocena bezpieczeństwa powinna być prowadzona z uwzględnieniem zasady minimalizacji zakłócenia pracy systemu teleinformatycznego lub ograniczenia jego dostępności i nie może prowadzić do nieodwracalnego zniszczenia danych przetwarzanych w systemie teleinformatycznym podlegającym tej ocenie.

6. W celu minimalizacji negatywnych następstw oceny bezpieczeństwa ABW uzgadnia z podmiotem, o którym mowa w ust. 1, ramowe warunki przeprowadzania tej oceny, w szczególności datę rozpoczęcia, harmonogram oraz zakres i rodzaj przeprowadzanych w ramach oceny bezpieczeństwa testów bezpieczeństwa.

7. ABW może wytwarzać lub pozyskiwać urządzenia lub programy komputerowe, o których mowa w art. 269b Kodeksu karnego, oraz ich używać w celu określenia podatności ocenianego systemu na możliwość popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 165 § 1 pkt 4, art. 267 § 3, art. 268a § 1 albo § 2 w związku z § 1, art. 269 § 2 albo art. 269a Kodeksu karnego.

8. Używając urządzeń lub programów komputerowych, o których mowa w ust. 7, ABW może uzyskać dostęp do informacji dla niej nieprzeznaczonej, przełamując albo omijając elektroniczne, magnetyczne, informatyczne lub inne szczególne jej zabezpieczenie, lub może uzyskać dostęp do całości lub części systemu teleinformatycznego.

9. Informacje uzyskane przez ABW w wyniku przeprowadzania oceny bezpieczeństwa stanowią tajemnicę prawnie chronioną i nie mogą być wykorzystane do realizacji innych zadań ustawowych ABW oraz podlegają one niezwłocznemu, komisijnemu i protokolarnemu zniszczeniu.

10. Po przeprowadzeniu oceny bezpieczeństwa ABW sporządza i przekazuje podmiotowi, którego system podlegał ocenie bezpieczeństwa, raport zawierający podsumowanie przeprowadzonych w ramach oceny bezpieczeństwa czynności oraz wskazanie wykrytych podatności systemu teleinformatycznego.

11. Jeżeli wykryta podatność może wystąpić w innych systemach teleinformatycznych, ABW informuje niezwłocznie ministra właściwego do spraw informatyzacji o wykrytej podatności oraz o możliwości jej wystąpienia w innych systemach teleinformatycznych.

12. Szef ABW określi, w drodze zarządzenia, rodzaje dokonywanych w ramach oceny bezpieczeństwa testów bezpieczeństwa, uwzględniając potrzebę kompletności dokonywanej oceny bezpieczeństwa.

13. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób niszczenia przez Szefa ABW materiałów zawierających informacje, o których mowa w ust. 9, a także wzory niezbędnych druków, mając na uwadze rodzaj materiałów podlegających zniszczeniu.

14. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb i warunki przeprowadzania oceny bezpieczeństwa, mając na uwadze określenie czynności niezbędnych do jej przeprowadzenia, w tym dokonywanie uzgodnień, o których mowa w ust. 6.

Art. 32b. 1. W przypadku powzięcia informacji o wystąpieniu zdarzenia o charakterze terrorystycznym dotyczącego systemów lub danych, o których mowa w art. 32a ust. 1, Szef ABW może żądać od podmiotów, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2a, przedstawienia informacji o budowie, funkcjonowaniu oraz zasadach eksploatacji posiadanych systemów teleinformatycznych, w tym informacji obejmujących hasła komputerowe, kody dostępu i inne dane umożliwiające dostęp do systemu oraz ich używanie, w celu zapobiegania, reagowania na zdarzenia o charakterze terrorystycznym dotyczące systemów lub danych, o których mowa w art. 32a ust. 1, a także zapobiegania i wykrywania przestępstw o charakterze terrorystycznym w tym obszarze oraz ścigania ich sprawców.

2. Informacje i dane, o których mowa w ust. 1, podlegają ochronie przewidzianej w przepisach o ochronie informacji niejawnych i mogą być udostępniane jedynie funkcjonariuszom ABW prowadzącym w danym postępowaniu czynności operacyjno-rozpoznawcze i ich przełożonym, uprawnionym do sprawowania nadzoru nad tymi czynnościami.

3. Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone naruszeniem przepisu ust. 2 na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

Art. 32c. 1. W celu zapobiegania, przeciwdziałania i wykrywania przestępstw o charakterze terrorystycznym oraz ścigania ich sprawców sąd, na pisemny wniosek Szefa ABW, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, w drodze postanowienia, może zarządzić zablokowanie przez usługodawcę świadczącego usługi drogą elektroniczną dostępności w systemie teleinformatycznym określonych danych informatycznych mających związek ze zdarzeniem o charakterze terrorystycznym lub określonych usług teleinformatycznych służących lub wykorzystywanych do spowodowania zdarzenia o charakterze terrorystycznym, zwane dalej „blokadą dostępności”.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, przedstawia się wraz z materiałami uzasadniającymi potrzebę zastosowanie blokady dostępności.

3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje Sąd Okręgowy w Warszawie.

4. W przypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli mogłaby ona spowodować zdarzenie o charakterze terrorystycznym, Szef ABW, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może zarządzić blokadę dostępności, zwracając się jednocześnie do sądu, o którym mowa w ust. 3, z wnioskiem o wydanie postanowienia w tej sprawie.

5. Usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną jest obowiązany do natychmiastowego dokonania czynności określonych w postanowieniu sądu lub przekazaniem mu żądaniu Szefa ABW.

6. Wniosek Szefa ABW, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać w szczególności:

- 1) numer sprawy i jej kryptonim, jeżeli został jej nadany;
- 2) opis zdarzenia o charakterze terrorystycznym z podaniem, w miarę możliwości, jego kwalifikacji prawnej;
- 3) okoliczności uzasadniające potrzebę blokady dostępności;
- 4) szczegółowe określenie rodzaju danych informatycznych lub usług teleinformatycznych mających podlegać zablokowaniu;
- 5) dane pozwalające na jednoznaczne określenie podmiotu lub przedmiotu, wobec którego stosowana będzie blokada dostępności, ze wskazaniem sposobu jej stosowania;
- 6) cel i czas prowadzonej blokady dostępności.

7. Blokadę dostępności zarządza się na okres nie dłuższy niż 30 dni. Sąd, o którym mowa w ust. 3, może, na pisemny wniosek Szefa ABW, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, wydać postanowienie o jednorazowym przedłużeniu blokady dostępności na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, jeżeli nie ustały przyczyny jej zarządzenia.

8. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4 i 7, stosuje się odpowiednio przepisy ust. 2 i 6. Sąd przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w ust. 1, 4 i 7, zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wniosek.

9. Wnioski, o których mowa w ust. 1, 4 i 7, sąd rozpoznaje jednoosobowo, przy czym czynności sądu związane z rozpoznawaniem tych wniosków powinny być realizowane w warunkach przewidzianych dla przekazywania, przechowywania i udostępniania informacji niejawnych oraz z odpowiednim zastosowaniem przepisów wydanych na podstawie art. 181 § 2 Kodeksu postępowania karnego. W posiedzeniu sądu może wziąć udział wyłącznie prokurator i Szef ABW.

10. Na postanowienia sądu, o których mowa w ust. 1, 4 i 7, przysługuje zażalenie Szefowi ABW i Prokuratorowi Generalnemu. Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

11. Blokady dostępności zaprzestaje się w przypadku:

- 1) nieudzielenia przez sąd, w terminie 5 dni od złożenia wniosku w trybie ust. 4, zgody na zarządzenie przez Szefa ABW blokady dostępności;
- 2) nieudzielenia przez sąd zgody na przedłużenie blokady dostępności w trybie ust. 7;
- 3) upływu okresu, na który blokada dostępności została wprowadzona.

12. Sąd, Prokurator Generalny oraz Szef ABW prowadzą w formie elektronicznej, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, rejestry postanowień, pisemnych zgód, zarządzeń i wniosków dotyczących blokady dostępności.

13. O zastosowaniu blokady dostępności Szef ABW powiadamia ministra właściwego do spraw informatyzacji, jeżeli usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną ma siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

14. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób dokumentowania blokady dostępności oraz przechowywania i przekazywania postanowień, pisemnych zgód, zarządzeń i wniosków, uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów.

Art. 32d. 1. Szef ABW prowadzi rejestr zdarzeń naruszających bezpieczeństwo systemów teleinformatycznych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2a.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, zawiera dane obejmujące:

- 1) identyfikację podmiotu, na rzecz którego działa system teleinformatyczny, oraz dane administratora systemu;
- 2) datę i czas wykrycia naruszenia bezpieczeństwa systemu oraz prawdopodobną początkową datę i czas naruszenia bezpieczeństwa systemu;
- 3) identyfikację źródła zdarzenia naruszającego bezpieczeństwo systemu;
- 4) opis stwierdzonego zdarzenia naruszającego bezpieczeństwo systemu oraz sposób działania podmiotu powodującego naruszenie bezpieczeństwa;
- 5) opis szkód w systemie powstałych lub mogących powstać wskutek zdarzenia naruszającego bezpieczeństwo systemu.

3. Dane, o których mowa w ust. 2, przekazuje Szefowi ABW administrator systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2a, niezwłocznie po wykryciu zdarzenia naruszającego bezpieczeństwo tego systemu.

4. Dane z rejestru są udostępniane ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji.

Art. 32e. 1. Szef ABW przeprowadza analizę zdarzeń naruszających bezpieczeństwo systemów teleinformatycznych i wydaje podmiotom, o których mowa w art. 32d ust. 3, rekomendacje zmierzające do podniesienia poziomu bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych w celu zapewnienia ich integralności, poufności, rozliczalności i dostępności, zwane dalej „rekomendacjami”.

2. Podmioty, o których mowa w art. 32d ust. 3, mogą wnieść do Szefa ABW zastrzeżenia do rekomendowanych sposobów podniesienia poziomu bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych z uwagi na negatywny wpływ rekomendowanych działań na funkcjonalność systemu lub powstanie nowych podatności, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania rekomendacji.

3. Szef ABW odnosi się do zastrzeżeń otrzymanych w trybie ust. 2 niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania i podtrzymuje rekomendacje lub przekazuje zmienione rekomendacje.

4. Podmioty, którym Szef ABW przekazał rekomendacje, w terminie miesiąca od dnia ich otrzymania informują Szefa ABW o sposobie i zakresie ich uwzględnienia.

5. Nieuwzględnienie rekomendacji stanowi podstawę do wystąpienia przez Szefa ABW do organu sprawującego nadzór nad podmiotem, o którym mowa w ust. 4, z informacją o nieuwzględnieniu rekomendacji lub z wnioskiem o podjęcie działań mających na celu wykonanie rekomendacji.

Art. 33. W zakresie swojej właściwości Agencje mogą uzyskiwać informacje, w tym także niejawnie, gromadzić je, sprawdzać i przetwarzać.

Art. 34. 1. W zakresie swojej właściwości Agencje mogą zbierać, także niejawnie, wszelkie dane osobowe, w tym również, jeżeli jest to uzasadnione charakterem realizowanych zadań, dane wskazane w art. 27 i 28 ustawy z dnia 29 sierpnia

1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922), a także korzystać z danych osobowych i innych informacji uzyskanych w wyniku wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych przez uprawnione do tego organy, służby i instytucje państwowe oraz przetwarzać je, w rozumieniu ustawy o ochronie danych osobowych, bez wiedzy i zgody osoby, której te dane dotyczą.

2. Administrator zbioru danych jest obowiązany udostępnić dane osobowe, o których mowa w ust. 1, na podstawie imiennego upoważnienia wydanego odpowiednio przez Szefa ABW albo Szefa AW okazanego przez funkcjonariusza wraz z legitymacją służbową.

2a. Administrator zbioru danych, o którym mowa w ust. 2, udostępnia Szefowi ABW w drodze teletransmisji informacje zgromadzone w zbiorach danych bez konieczności każdorazowego przedstawiania imiennego upoważnienia wydanego przez Szefa ABW, okazywanego przez funkcjonariusza ABW wraz z legitymacją służbową, o których mowa w ust. 2, jeżeli jednostka organizacyjna ABW będąca odbiorcą informacji spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada urządzenia umożliwiające odnotowanie w systemie, kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane uzyskał;
- 2) posiada zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;
- 3) specyfika lub zakres wykonywanych zadań uzasadnia takie udostępnienie.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, wzór upoważnienia, o którym mowa w ust. 2.

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, zakres, warunki i tryb przekazywania Agencjom informacji przez organy, służby i instytucje państwowe, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem przepisów dotyczących tych organów, służb i instytucji.

Art. 34a. 1.⁹⁾ Jeżeli jest to konieczne do skutecznego zapobieżenia przestępstwom określonym w art. 5 ust. 1 pkt 2 lub ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z tych przestępstw albo ich równowartości, ABW może korzystać z przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, świadczenia usług płatniczych lub zawieranych z uczestnikami funduszy inwestycyjnych, a w szczególności z przetwarzanych przez uprawnione podmioty danych osób, które zawarły takie umowy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do:

- 1) podmiotów wykonujących działalność na podstawie ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1127 i 1089);
- 2) podmiotów wykonujących działalność ubezpieczeniową;
- 3) podmiotów wykonujących działalność w zakresie obrotu papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1636, z późn. zm.¹⁰⁾);
- 4) instytucji obowiązanych i podmiotów świadczących usługi finansowe w rozumieniu ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2017 r. poz. 1049);
- 5) podmiotów wykonujących działalność z zakresu usług płatniczych na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1572 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 1089);
- 6) funduszy inwestycyjnych i towarzystw funduszy inwestycyjnych wykonujących działalność na podstawie ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896, z późn. zm.¹¹⁾);
- 7) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

3. Informacje i dane, o których mowa w ust. 1, oraz informacje związane z przekazywaniem tych informacji i danych podlegają ochronie przewidzianej w przepisach o ochronie informacji niejawnych i mogą być udostępniane jedynie funk-

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 14 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 724, 768, 791 i 1089.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 724, 768, 791 i 1089.

cjonariuszom ABW prowadzącym w danym postępowaniu czynności operacyjno-rozpoznawcze i ich przełożonym, uprawnionym do sprawowania nadzoru nad tymi czynnościami. Akta postępowań zawierające te informacje i dane udostępnia się również sądom i prokuratorom, jeżeli następuje to w celu ścigania karnego.

4. Informacje i dane, o których mowa w ust. 1, udostępnia się na podstawie postanowienia wydanego na pisemny wniosek Szefa ABW przez Sąd Okręgowy w Warszawie.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, zawiera:

- 1) numer sprawy i jej kryptonim, jeżeli został jej nadany;
- 2) opis przestępstwa z podaniem jego kwalifikacji prawnej;
- 3) okoliczności uzasadniające potrzebę udostępnienia informacji i danych;
- 4) wskazanie podmiotu, którego informacje i dane dotyczą;
- 5) podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji i danych;
- 6) rodzaj i zakres informacji i danych.

6. Po rozpatrzeniu wniosku Sąd Okręgowy w Warszawie, w drodze postanowienia, wyraża zgodę na udostępnienie informacji i danych, o których mowa w ust. 1, określając ich rodzaj, zakres oraz podmiot zobowiązany do ich udostępnienia, albo odmawia udzielenia zgody na udostępnienie informacji i danych. Przepis art. 27 ust. 11 stosuje się odpowiednio.

7. Szefowi ABW na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie, o którym mowa w ust. 6, przysługuje zażalenie.

8. W przypadku wyrażenia przez Sąd Okręgowy w Warszawie zgody na udostępnienie informacji i danych, o których mowa w ust. 1, Szef ABW pisemnie informuje podmiot, o którym mowa w ust. 5 pkt 5, o wydaniu przez Sąd Okręgowy w Warszawie postanowienia, wskazując jego datę i sygnaturę, oraz o rodzaju i zakresie informacji i danych, które mają być udostępnione, podmiocie, którego informacje i dane dotyczą, oraz o osobie funkcjonariusza ABW upoważnionego do ich odbioru.

9. W terminie do 120 dni od dnia przekazania informacji i danych, o których mowa w ust. 1, Szef ABW informuje podmiot, o którym mowa w ust. 5 pkt 4, o postanowieniu Sądu Okręgowego w Warszawie wyrażającym zgodę na udostępnienie informacji i danych.

10. Sąd Okręgowy w Warszawie, na wniosek Szefa ABW, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może odroczyć, w drodze postanowienia, na czas oznaczony, z możliwością dalszego przedłużania, obowiązek, o którym mowa w ust. 9, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że poinformowanie podmiotu, o którym mowa w ust. 5 pkt 4, może zaszkodzić wynikom podjętych czynności operacyjno-rozpoznawczych. Przepis art. 27 ust. 11 stosuje się odpowiednio.

11. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 9 lub 10, zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze, podmiot, o którym mowa w ust. 5 pkt 4, jest powiadamiany o postanowieniu Sądu Okręgowego w Warszawie o udostępnieniu informacji i danych przez prokuratora lub, na jego polecenie, przez Szefa ABW przed zamknięciem postępowania przygotowawczego albo niezwłocznie po jego umorzeniu.

12. Jeżeli informacje i dane, o których mowa w ust. 1, nie dostarczyły podstaw do wszczęcia postępowania przygotowawczego, Szef ABW niezwłocznie pisemnie zawiadamia o tym podmiot, o którym mowa w ust. 5 pkt 5.

13. Materiały zgromadzone w trybie, o którym mowa w ust. 1–10, niestanowiące informacji potwierdzających zaistnienie przestępstwa, podlegają niezwłocznemu, protokolarnemu, komisijnemu zniszczeniu. Zniszczenie materiałów zarządza Szef ABW.

14. Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone naruszeniem przepisu ust. 3 na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

15. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposoby przetwarzania danych i informacji, o których mowa w ust. 1, w zbiorach danych, rodzaje jednostek organizacyjnych ABW uprawnionych do korzystania z tych zbiorów oraz wzory dokumentów obowiązujących przy przetwarzaniu danych, uwzględniając potrzebę ochrony danych przed nieuprawnionym dostępem.

Art. 35. 1. W związku z wykonywaniem swoich zadań Agencje zapewniają ochronę środków, form i metod realizacji zadań, zgromadzonych informacji oraz własnych obiektów i danych identyfikujących funkcjonariuszy tych Agencji.

2. Przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych funkcjonariusze Agencji mogą posługiwać się dokumentami, które uniemożliwiają ustalenie danych identyfikujących funkcjonariusza oraz środków, którymi posługuje się przy wykonywaniu zadań służbowych.

3. Osoby udzielające Agencji pomocy przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych mogą posługiwać się dokumentami, o których mowa w ust. 2.

4. ABW, z zastrzeżeniem ust. 5, na wniosek upoważnionych organów, służb i instytucji państwowych, sporządza i wydaje dokumenty uniemożliwiające ustalenie danych identyfikujących funkcjonariuszy i pracowników tych organów, służb lub instytucji oraz osób udzielających im pomocy przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, a także prowadzi centralny rejestr tych dokumentów.

5. Dokumenty i znaki identyfikujące osoby posługujące się nimi jako funkcjonariuszy lub pracowników organów, służb lub instytucji państwowych, o których mowa w ust. 4, wydają odpowiednio te organy, służby lub instytucje.

6. Nie popełnia przestępstwa:

- 1) kto poleca sporządzenie lub kieruje sporządzeniem dokumentów, o których mowa w ust. 2 i 3;
- 2) kto sporządza dokumenty, o których mowa w ust. 2 i 3;
- 3) kto udziela pomocy w sporządzeniu dokumentów, o których mowa w ust. 2 i 3;
- 4) funkcjonariusz Agencji lub osoba wymieniona w ust. 3, posługujący się przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych dokumentami, o których mowa w ust. 2 i 3.

7. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia, sposób współdziałania właściwych organów, służb i instytucji państwowych z Szefem ABW przy prowadzeniu rejestru, o którym mowa w ust. 4, z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.

8. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojego działania, określą w drodze zarządzeń, szczegółowy tryb wydawania i przechowywania dokumentów, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz posługiwania się tymi dokumentami, z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.

9. Szef ABW określi, w drodze zarządzenia, sposób prowadzenia rejestru, o którym mowa w ust. 4, z zachowaniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.

Art. 36. 1. Agencje przy wykonywaniu swoich zadań mogą korzystać, z zastrzeżeniem art. 37, z pomocy osób niebędących ich funkcjonariuszami. Zabronione jest, z zastrzeżeniem ust. 2, ujawnianie danych o osobie udzielającej Agencji pomocy przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych.

2. Ujawnienie danych o osobie, o której mowa w ust. 1, może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w art. 39 ust. 4.

2a. Osoba, o której mowa w ust. 1, nie może ujawniać faktu udzielania pomocy ani okoliczności związanych z jej udzielaniem.

3. Za udzielenie pomocy osobom, o których mowa w ust. 1, może być przyznane wynagrodzenie wypłacane z funduszu operacyjnego.

4. Jeśli w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez Agencję z pomocy osób, o których mowa w ust. 1, osoby te utraciły życie lub poniosły uszczerbek na zdrowiu albo szkodę w mieniu, osobom tym lub ich spadkobiercom przysługuje odszkodowanie.

5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zasady i tryb przyznawania odszkodowań w sprawach, o których mowa w ust. 4.

Art. 37. 1. Agencje nie mogą przy wykonywaniu swoich zadań korzystać z tajnej współpracy:

- 1) posłów i senatorów;
- 2) osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2011 r. poz. 430 i 654, z 2015 r. poz. 1348 i 1960 oraz z 2016 r. poz. 2261);
- 3) dyrektorów generalnych w ministerstwach, urzędach centralnych lub urzędach wojewódzkich;
- 4) sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów, adwokatów i radców prawnych;
- 5) członków rady nadzorczej, członków zarządu oraz dyrektorów programów „Telewizji Polskiej – Spółka Akcyjna” i „Polskiego Radia – Spółka Akcyjna”, a także dyrektorów terenowych oddziałów „Telewizji Polskiej – Spółka Akcyjna”;
- 6) dyrektora generalnego, dyrektorów biur oraz kierowników oddziałów regionalnych „Polskiej Agencji Prasowej – Spółka Akcyjna”;

- 7) nadawców w rozumieniu art. 4 pkt 1¹²⁾ ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1414);
- 8) redaktorów naczelnych, dziennikarzy lub osób prowadzących działalność wydawniczą, o których mowa w ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. poz. 24, z późn. zm.¹³⁾);
- 9) rektorów, prorektorów i kierowników podstawowych jednostek organizacyjnych w publicznych i niepublicznych szkołach wyższych;
- 10) członków Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polskiej Komisji Akredytacyjnej i Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów.

2. Szefowie Agencji w celu realizacji zadań Agencji mogą wydać zgodę na korzystanie z tajnej współpracy z osobami, o których mowa w ust. 1 pkt 7 i 8, jeżeli jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa państwa, po uzyskaniu zgody Prezesa Rady Ministrów.

3. W przypadku powołania ministra w celu koordynowania działalności służb specjalnych Szefowie Agencji wyrażają zgodę, o której mowa w ust. 2, po uzyskaniu zgody tego ministra.

Art. 38. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojego działania, określają, w drodze zarządzeń, obieg informacji, w tym niejawnych, w podległych Agencjach.

Art. 39. 1. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojego działania, mogą zezwalać funkcjonariuszom i pracownikom Agencji oraz byłym funkcjonariuszom i pracownikom, po ustaniu stosunku służbowego lub stosunku pracy w Agencji, a także osobom udzielającym im pomocy w wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, na udzielenie informacji niejawnej określonej osobie lub instytucji.

2. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, wobec byłych funkcjonariuszy i pracowników Urzędu Ochrony Państwa przysługuje Szefowi ABW.

3. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie może dotyczyć udzielenia informacji o:

- 1) osobie, jeżeli zostały uzyskane w wyniku prowadzonych przez Agencje albo inne organy, służby lub instytucje państwowe czynności operacyjno-rozpoznawczych;
- 2) szczegółowych formach i zasadach przeprowadzania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz o stosowanych w związku z ich prowadzeniem środkach i metodach;
- 3) osobie udzielającej pomocy Agencji, o której mowa w art. 36 ust. 1;
- 4) osobie udzielającej pomocy Urzędowi Ochrony Państwa w wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych.

4. Zakazu określonego w ust. 3 nie stosuje się w przypadku żądania prokuratora albo sądu, zgłoszonego w celu ścigania karnego za czyn zabroniony, stanowiący zbrodnię lub występki, którego skutkiem jest śmierć, lub przeprowadzenia postępowania sprawdzającego na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych.

5. Zakazu określonego w ust. 3 nie stosuje się również w przypadku żądania prokuratora lub sądu uzasadnionego podejrzeniem popełnienia przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego w związku z wykonywaniem czynności operacyjno-rozpoznawczych.

6. W razie odmowy zwolnienia funkcjonariusza, pracownika lub osoby udzielającej im pomocy w wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych od obowiązku zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” albo odmowy zezwolenia na udostępnienie materiałów stanowiących informacje niejawne o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” pomimo żądania prokuratora lub sądu, zgłoszonego w związku z postępowaniem karnym o przestępstwo określone w art. 105 § 1 Kodeksu karnego lub o zbrodnię godzącą w życie ludzkie albo o występki przeciwko życiu lub zdrowiu, gdy jego następstwem była śmierć człowieka, Szef ABW albo Szef AW przedstawia żądane materiały oraz wyjaśnienie Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego. Jeżeli Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego stwierdzi, że uwzględnienie żądania prokuratora lub sądu jest konieczne do prawidłowości postępowania karnego, Szef ABW albo Szef AW jest obowiązany zwolnić od zachowania tajemnicy lub udostępnić materiały objęte tajemnicą.

Art. 40. 1. Szef ABW koordynuje podejmowane przez służby specjalne czynności operacyjno-rozpoznawcze mogące mieć wpływ na bezpieczeństwo państwa.

¹²⁾ Obecnie definicja nadawcy znajduje się w art. 4 pkt 5 tej ustawy.

¹³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1988 r. poz. 324, z 1989 r. poz. 187, z 1990 r. poz. 173, z 1991 r. poz. 442, z 1996 r. poz. 542, z 1997 r. poz. 554 i 770, z 1999 r. poz. 999, z 2001 r. poz. 1198, z 2002 r. poz. 1271, z 2004 r. poz. 1181, z 2005 r. poz. 377, z 2007 r. poz. 590, z 2010 r. poz. 1228 i 1551, z 2011 r. poz. 459, 934, 1204 i 1660, z 2012 r. poz. 1136 oraz z 2013 r. poz. 771.

2. Szef ABW, w celu zapewnienia koordynacji, o której mowa w ust. 1, prowadzi centralną ewidencję zainteresowań operacyjnych służb specjalnych.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia, sposób współdziałania służb specjalnych z Szefem ABW w zakresie prowadzenia ewidencji, o której mowa w ust. 2, z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.

Art. 41. 1. Organy administracji rządowej przekazują Szefowi AW informacje istotne dla bezpieczeństwa zewnętrznego i międzynarodowej pozycji Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności dotyczące:

- 1) zagrożeń zewnętrznych godzących w bezpieczeństwo, obronność, niepodległość oraz integralność terytorialną i nienaruszalność granic Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zagrożeń międzynarodowych sojuszy, układów politycznych i układów wojskowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną;
- 3) międzynarodowego terroryzmu i ekstremizmu oraz międzynarodowych grup przestępczości zorganizowanej;
- 4) międzynarodowego handlu bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi, środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi oraz towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej oraz dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa;
- 5) realizacji umów międzynarodowych dotyczących rozbrojenia oraz zagrożeń związanych z rozprzestrzenianiem broni masowej zagłady oraz środków jej przenoszenia;
- 6) zagrożeń występujących w rejonach konfliktów i kryzysów międzynarodowych;
- 7) zagrożeń realizacji celów polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) zagrożeń interesów ekonomicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Organy administracji rządowej przekazują Szefowi AW informacje, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie po ich uzyskaniu, w miarę możliwości w treści i formie, w jakiej je uzyskały.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1, Szef AW przekazuje organom wymienionym w art. 18, a także, w zakresie ich właściwości – Szefowi ABW, Szefowi Służby Kontrwywiadu Wojskowego lub Szefowi Służby Wywiadu Wojskowego.

Art. 42. 1. Szefowie ABW i AW oraz Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szef Służby Wywiadu Wojskowego i Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego są zobowiązani do współdziałania w ramach realizacji swoich zadań.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia, zakres i tryb współdziałania oraz szczegółowy rozdział kompetencji pomiędzy ABW, AW, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego i Centralne Biuro Antykorupcyjne.

Art. 43. 1. Agencje zapewniają ochronę wykorzystywanych przez siebie urządzeń oraz obszarów i obiektów, a także przebywających w nich osób, przez wewnętrzną służbę ochrony.

2. Funkcjonariusze wykonujący zadania w zakresie ochrony, w granicach chronionych obszarów i obiektów mają prawo:

- 1) ustalania uprawnień osób do przebywania na obszarach lub w obiektach chronionych,
- 2) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości,
- 3) wydawania poleceń dotyczących określonego zachowania się w granicach chronionych obszarów i obiektów, w tym ich opuszczenia,
- 4) ujęcia osób stwarzających bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla chronionego mienia, w celu niezwłocznego oddania tych osób Policji lub innym właściwym organom,
- 5) dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagaży, a także sprawdzania środków transportu i ładunków,
- 6) usunięcia pojazdów z miejsca postoju,
- 7) zniszczenia, unieruchomienia lub przejścia kontroli lotu bezzałogowego statku powietrznego, w tym modelu latającego

– jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa chronionych urządzeń, a także obszarów, obiektów oraz przebywających w nich osób.

3. Czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 2, 4, 6 i 7, mogą być wykonywane również w miejscu bezpośrednio sąsiadującym z chronionymi urządzeniami, obszarami lub obiektami, jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia ich bezpieczeństwa lub bezpieczeństwa przebywających w nich osób.

4. Czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 4 i 5, wykonuje się z poszanowaniem dóbr osobistych osoby, w stosunku do której zostały podjęte.

5. Do wykonywania zadań w zakresie ochrony, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 25, art. 26 i art. 26b.

Rozdział 5

Śłużba funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu

Art. 44. Śłużbę w ABW albo AW może pełnić osoba:

- 1) posiadająca obywatelstwo polskie;
- 2) korzystająca z pełni praw publicznych;
- 3) wykazująca nieskazitelną postawę moralną, obywatelską i patriotyczną;
- 4) dająca rękojmię zachowania tajemnicy stosownie do wymogów określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych;
- 5)¹⁴⁾ posiadająca co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe i określone kwalifikacje zawodowe oraz zdolność fizyczną i psychiczną do służby w formacjach uzbrojonych, wymagających szczególnej dyscypliny służbowej, której gotowa jest się podporządkować.

Art. 45. 1. Zdolność fizyczną i psychiczną do służby ustalają komisje lekarskie ABW albo AW, podległe Szefowi właściwej Agencji.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, zasady oceny zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Agencji, a także tryb orzekania o tej zdolności oraz właściwość i tryb postępowania komisji lekarskich w tych sprawach.

Art. 46. 1. Przyjęcie kandydata do służby w ABW albo AW następuje po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, na które składają się:

- 1) przyjęcie podania o przyjęcie do służby, kwestionariusza osobowego, a także dokumentów stwierdzających wymagane wykształcenie i kwalifikacje zawodowe oraz zawierających dane o poprzednim zatrudnieniu;
- 2) przeprowadzenie rozmowy kwalifikacyjnej;
- 3) postępowanie sprawdzające, określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych;
- 4) ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Agencji.

2. W stosunku do kandydata ubiegającego się o przyjęcie do służby w ABW albo AW na stanowisko wymagające szczególnych umiejętności lub predyspozycji, postępowanie kwalifikacyjne może być rozszerzone o czynności mające na celu sprawdzenie przydatności kandydata do służby na takim stanowisku, w tym o przeprowadzenie badania psychofizjologicznego.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, wzór kwestionariusza osobowego oraz szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego wobec kandydatów do służby w Agencji, uwzględniając czynności niezbędne do podjęcia decyzji dotyczącej osoby ubiegającej się o przyjęcie do służby w Agencji.

Art. 47. 1. Przed podjęciem służby funkcjonariusz ABW albo AW składa ślubowanie według następującej roty:

„Ja, obywatel Rzeczypospolitej Polskiej, świadom podejmowanych obowiązków funkcjonariusza Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (Agencji Wywiadu), ślubuję: służyć wiernie Narodowi, chronić ustanowiony Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej porządek prawny, strzec bezpieczeństwa Państwa i jego obywateli, nawet z narażeniem życia. Wykonując powierzone mi zadania, ślubuję pilnie przestrzegać prawa, dochować wierności konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej, przestrzegać dyscypliny służbowej oraz wykonywać rozkazy i polecenia przełożonych. Ślubuję strzec tajemnicy prawnie chronionej, honoru, godności i dobrego imienia służby oraz przestrzegać zasad etyki zawodowej.”

¹⁴⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 44 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60), która weszła w życie z dniem 1 września 2017 r.

2. Ceremoniał składania ślubowania w ABW i AW określają Szef ABW oraz Szef AW, każdy w zakresie swojego działania.

Art. 48. 1. Stosunek służbowy funkcjonariusza ABW albo AW, zwanego dalej „funkcjonariuszem”, powstaje w drodze mianowania na podstawie dobrowolnego zgłoszenia się do służby.

2. Początek służby funkcjonariusza liczy się od dnia określonego w rozkazie personalnym o przyjęciu do służby i mianowaniu na stanowisko służbowe w ABW albo AW.

3. Mianowanie może nastąpić po odbyciu zasadniczej służby wojskowej albo po przeniesieniu do rezerwy.

4. Warunku określonego w ust. 3 nie stosuje się do kobiet. Od warunku tego można odstąpić również w stosunku do absolwentów szkół wyższych.

5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, wzór legitymacji służbowej i innych dokumentów funkcjonariuszy, organy właściwe do ich wydawania, wymiany i unieważniania oraz dokonywania w nich wpisów, przypadki, w których legitymacja służbowa lub inne dokumenty podlegają zwrotowi, wymianie lub unieważnieniu, a także tryb postępowania w przypadku ich utraty, jak również sposób posługiwania się legitymacją służbową oraz innymi dokumentami.

6. Szefowie Agencji, w drodze zarządzeń, każdy w zakresie swojej właściwości, mogą określić znaki lub inne dokumenty identyfikacyjne funkcjonariuszy.

Art. 49. 1. Osobę przyjętą do służby w ABW albo AW mianuje się funkcjonariuszem w służbie przygotowawczej na okres 3 lat.

2. Po upływie okresu służby przygotowawczej i uzyskaniu pozytywnej oceny ogólnej w opinii służbowej funkcjonariusz zostaje mianowany na stałe.

3. W przypadkach uzasadnionych szczególnymi kwalifikacjami funkcjonariusza Szef ABW i Szef AW, każdy w zakresie swojego działania, może skrócić okres jego służby przygotowawczej albo zwolnić funkcjonariusza od odbywania tej służby.

4. W razie przerwy w wykonywaniu przez funkcjonariusza obowiązków służbowych trwającej dłużej niż 3 miesiące właściwy Szef Agencji może przedłużyć okres jego służby przygotowawczej.

Art. 50. 1. Szef ABW i Szef AW, każdy w zakresie swojego działania, jest właściwy do przyjmowania do służby w Agencji, mianowania funkcjonariuszy na stanowiska służbowe oraz ich przenoszenia, delegowania, oddelegowania, zwalniania i odwoływania ze stanowisk służbowych, zawieszania i uchylania zawieszenia w czynnościach służbowych, zwalniania ze służby oraz stwierdzania wygaśnięcia stosunku służbowego.

2. W sprawach osobowych funkcjonariuszy innych, niż wymienione w ust. 1, są właściwi przełożeni, upoważnieni przez Szefa Agencji.

3. Sprawy osobowe, o których mowa w ust. 1, są załatwiane przez wydanie rozkazu personalnego.

Art. 50a. W sprawach wynikających ze stosunku służbowego Szefa ABW oraz Szefa AW właściwy jest Prezes Rady Ministrów lub upoważniony przez niego minister powołany w celu koordynowania działalności służb specjalnych. Upoważnienie nie może obejmować spraw, o których mowa w art. 14.

Art. 51. 1. Czas pełnienia służby funkcjonariusza jest określany wymiarem jego obowiązków, z uwzględnieniem prawa do wypoczynku.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, rozkład czasu służby, z uwzględnieniem czasu na wypoczynek oraz przypadków przedłużenia czasu służby funkcjonariuszy każdej z Agencji, uzasadnionych potrzebą zapewnienia niezakłóconego toku służby.

Art. 52. (uchylony)¹⁵⁾

Art. 52a.¹⁶⁾ 1. W sprawach bezpieczeństwa i higieny służby stosuje się odpowiednio przepisy działu dziesiątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 60 i 962), zwanej dalej „Kodeksem pracy”, a także przepisy wykonawcze wydane na jego podstawie, z wyłączeniem przepisów art. 207 § 2

¹⁵⁾ Przez art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 1 grudnia 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby (Dz. U. poz. 1955), która weszła w życie z dniem 3 grudnia 2016 r.

¹⁶⁾ Dodany przez art. 3 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 15.

pkt 7, art. 209¹ § 4, art. 228, art. 229 § 1–1², art. 230 § 2, art. 231, art. 234 § 1, 3 i 3¹, art. 235–235², art. 237–237², art. 237¹¹ § 4 oraz art. 237^{11a}–237¹⁴.

2. W zakresie określonym w ust. 1:

- 1) Szef ABW i Szef AW, każdy w zakresie swojego działania, realizuje obowiązki i uprawnienia pracodawcy;
- 2) przełożony funkcjonariusza realizuje obowiązki i uprawnienia osoby kierującej pracownikami;
- 3) funkcjonariusz realizuje obowiązki i uprawnienia pracownika.

3. Przepisy art. 209², art. 209³, art. 210 § 1–5, art. 229 § 4 oraz przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 210 § 6 Kodeksu pracy stosuje się, jeżeli nie zagraża to prawidłowemu wykonywaniu czynności służbowych przez:

- 1) funkcjonariuszy ABW, w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 5 ust. 1;
- 2) funkcjonariuszy AW, w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 6 ust. 1.

4. Na pierwsze badanie okresowe funkcjonariusz jest kierowany w terminie 3 lat od dnia przyjęcia do służby.

5. W czasie wykonywania czynności służbowych, w okolicznościach uzasadnionych stanem wyższej konieczności, funkcjonariusz może odstąpić od przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny służby, z zachowaniem dostępnych w danych warunkach zabezpieczeń, jeżeli w jego ocenie, dokonanej w miejscu i czasie wykonywania czynności służbowej, istnieje prawdopodobieństwo uratowania życia ludzkiego lub odwrócenia zagrożenia godzącego w bezpieczeństwo państwa, w szczególności gdy:

- 1) z powodu braku specjalistycznego uzbrojenia, wyposażenia lub innego sprzętu zachodzi konieczność zastosowania środka zastępczego;
- 2) fizyczne warunki i umiejętności funkcjonariusza mogą zastąpić możliwość użycia właściwego uzbrojenia, wyposażenia lub innego sprzętu;
- 3) funkcjonariusz wykona określoną czynność dobrowolnie.

Art. 53. 1. Funkcjonariusz podlega okresowemu opiniowaniu służbowemu, przeprowadzanemu:

- 1) w służbie przygotowawczej – raz w roku;
- 2) w służbie stałej – raz na 3 lata.

2. Funkcjonariusza zapoznaje się z opinią służbową w ciągu 14 dni od dnia jej sporządzenia; może on w terminie 14 dni od dnia zapoznania się z opinią służbową wnieść odwołanie do wyższego przełożonego.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, wzór formularza opinii służbowej, szczegółowe zasady i tryb opiniowania funkcjonariuszy, uwzględniając przesłanki opiniowania i jego częstotliwości, kryteria brane pod uwagę przy opiniowaniu i skalę ocen, przypadki opiniowania z pominięciem okresów przewidzianych w ustawie, właściwość przełożonych w zakresie wydawania opinii, tryb zapoznawania funkcjonariuszy z opinią służbową oraz tryb wnoszenia i rozpatrywania odwołań od opinii.

Art. 54. 1. Funkcjonariusza można odwołać z zajmowanego stanowiska i przenieść do dyspozycji Szefa Agencji, w której pełni służbę.

2. Funkcjonariusz może pozostawać w dyspozycji Szefa Agencji, w której pełni służbę, nieprzerwanie nie dłużej niż 12 miesięcy.

3. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 2, funkcjonariusza przenosi się na określone stanowisko służbowe, a w razie niewyrażenia przez niego pisemnej zgody na przeniesienie na to stanowisko, funkcjonariusza zwalnia się ze służby z zachowaniem uprawnień przewidzianych dla funkcjonariuszy zwalnianych na podstawie art. 60 ust. 2 pkt 6, chyba że spełnia warunki do zwolnienia ze służby na korzystniejszych zasadach.

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, warunki i tryb przenoszenia funkcjonariuszy do dyspozycji Szefa Agencji, z uwzględnieniem sposobu pełnienia służby w okresie pozostawania w tej dyspozycji.

Art. 55. 1. Funkcjonariusz z urzędu lub na własną prośbę może być przeniesiony do pełnienia służby albo delegowany na okres do 6 miesięcy do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości.

2. Szef ABW i Szef AW, każdy w zakresie swojego działania, w uzasadnionych przypadkach może przedłużyć okres delegowania, o którym mowa w ust. 1, do 12 miesięcy.

Art. 56. 1. Funkcjonariuszowi można powierzyć, na czas określony, pełnienie obowiązków służbowych na innym stanowisku. W takim przypadku uposażenie funkcjonariusza nie może być obniżone.

2. Funkcjonariusza, gdy jest to uzasadnione realizacją zadań Agencji, w której pełni służbę, za jego zgodą, można oddelegować do wykonywania zadań służbowych poza Agencją, po przeniesieniu go do dyspozycji Szefa tej Agencji. Przepisów art. 54 nie stosuje się.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, warunki i tryb oddelegowania, uprawnienia i obowiązki funkcjonariusza w czasie oddelegowania, wysokość i sposób wypłacania uposażenia i innych świadczeń pieniężnych przysługujących oddelegowanemu funkcjonariuszowi, uwzględniając miejsce oraz charakter i zakres wykonywanych przez niego zadań służbowych poza Agencją, a także ustali, z uwzględnieniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, szczególne uprawnienia i obowiązki funkcjonariusza pełniącego służbę poza granicami kraju.

4. (uchylony)

Art. 57. 1. Funkcjonariusza przenosi się na niższe stanowisko służbowe w razie wymierzenia kary dyscyplinarnej wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe.

2. Funkcjonariusza można przenieść na niższe stanowisko służbowe w przypadku:

- 1) orzeczenia przez właściwą komisję lekarską Agencji trwałej niezdolności do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku służbowym, jeżeli nie ma możliwości mianowania go na stanowisko równorzędne;
- 2) nieprzydatności na zajmowanym stanowisku służbowym, stwierdzonej w opinii służbowej w okresie służby przygotowawczej;
- 3) niewywiązywania się z obowiązków służbowych na zajmowanym stanowisku służbowym, stwierdzonego w okresie służby stałej w dwóch kolejnych opiniach służbowych, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy;
- 4) likwidacji zajmowanego stanowiska służbowego lub z innych przyczyn uzasadnionych potrzebami organizacyjnymi, gdy nie ma możliwości mianowania go na równorzędne stanowisko służbowe.

3. Funkcjonariusza można przenieść na niższe stanowisko służbowe również na jego pisemną prośbę.

4. Funkcjonariusz, który nie wyraził zgody na przeniesienie na niższe stanowisko służbowe z przyczyn określonych w ust. 2, może być zwolniony ze służby.

Art. 58. 1. Funkcjonariusza zawieszają się, rozkazem personalnym, w czynnościach służbowych, na czas nie dłuższy niż 3 miesiące, w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego.

2. Funkcjonariusza można zawiesić w czynnościach służbowych, na czas nie dłuższy niż 3 miesiące, w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo nieumyślne ścigane z oskarżenia publicznego, postępowania w sprawie o wykroczenie oraz postępowania dyscyplinarnego, jeśli jest to celowe z uwagi na dobro postępowania lub dobro służby.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres zawieszenia w czynnościach służbowych można przedłużyć na dalszy czas oznaczony, nie dłuższy niż do dnia uprawomocnienia się orzeczenia wydanego w postępowaniu karnym lub postępowaniu w sprawie o wykroczenie, a w pozostałych przypadkach na czas nie dłuższy niż 12 miesięcy.

4. Zawieszenie w czynnościach służbowych polega na odsunięciu funkcjonariusza od wykonywania obowiązków służbowych.

5. W stosunku do decyzji o zawieszeniu funkcjonariusza w czynnościach służbowych, funkcjonariusz może zwrócić się do Szefa Agencji z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

6. Funkcjonariusz zawieszony w czynnościach służbowych jest obowiązany:

- 1) niezwłocznie zdać broń i legitymację służbową oraz przedmioty związane z wykonywanymi przez niego zadaniami, a w szczególności akta i dokumenty prowadzonych przez niego spraw;
- 2) informować kierownika jednostki organizacyjnej o zamiarze opuszczenia miejsca zamieszkania na okres dłuższy niż 3 dni.

Art. 59. 1. Funkcjonariusz może być skierowany do komisji lekarskiej właściwej Agencji:

- 1) z urzędu lub na jego wniosek – w celu określenia stanu zdrowia oraz ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do służby, jak również związku poszczególnych chorób ze służbą;
- 2) z urzędu – w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego.

1a. Funkcjonariusz jest obowiązany poddać się badaniom zleconym przez komisję lekarską, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym.

1b. W przypadku gdy przeprowadzone badania i zgromadzona dokumentacja nie pozwalają na wydanie orzeczenia, funkcjonariusz może zostać skierowany na obserwację w podmiocie leczniczym, jeżeli wyraża na to zgodę.

2. Funkcjonariusz może być również poddany badaniom psychofizjologicznym. O skierowaniu funkcjonariusza na te badania decyduje Szef Agencji.

Art. 59a. 1. Komisje lekarskie, o których mowa w art. 59, są również właściwe w sprawach:

- 1) ustalenia stopnia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza doznanego wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby lub choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, a także związku śmierci funkcjonariusza z wypadkiem lub chorobą pozostającą w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby;
- 2) uznania funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego ze służby, emeryta i rencisty policyjnego za inwalidę oraz uznania go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji, a także związku śmierci funkcjonariusza, funkcjonariusza zwolnionego ze służby, emeryta i rencisty policyjnego ze służbą;
- 3) kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego.

2. Komisja lekarska może skierować funkcjonariusza na badanie specjalistyczne, psychologiczne oraz zlecić wykonanie badań dodatkowych w wyznaczonym terminie.

3. W przypadku gdy przeprowadzone badania i zgromadzona dokumentacja nie pozwalają na wydanie orzeczenia, a z aktualnej wiedzy medycznej wynika, że do wydania orzeczenia niezbędna jest obserwacja w podmiocie leczniczym, komisja lekarska może skierować funkcjonariusza na taką obserwację. Obserwacja w podmiocie leczniczym może nastąpić po wyrażeniu zgody przez funkcjonariusza.

4. Od orzeczenia komisji lekarskiej przysługuje odwołanie do komisji lekarskiej wyższego stopnia w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

5.¹⁷⁾ W przypadku orzeczenia niezdolności do służby komisja lekarska orzeka również o grupie inwalidzkiej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

5.¹⁸⁾ W przypadku orzeczenia niezdolności do służby komisja lekarska orzeka również o grupie inwalidzkiej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

6. Kontrola prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby polega na sprawdzeniu prawidłowości ustalenia okresu zwolnienia od zajęć służbowych z powodu przebywania na zwolnieniu lekarskim.

7. W przypadku ustalenia wcześniejszej daty ustania przyczyny będącej podstawą zwolnienia od zajęć służbowych niż orzeczone w zaświadczeniu lekarskim, zaświadczenie to traci ważność za okres od tej daty, jednak nie wcześniej niż od dnia badania lekarskiego przeprowadzonego przez komisję lekarską.

8. W przypadku gdy funkcjonariusz nie poddaje się badaniom lekarskim lub uniemożliwia ich przeprowadzenie lub nie dostarcza wyników badań lekarskich mimo wezwania komisji lekarskiej, zaświadczenie lekarskie traci ważność od dnia następującego po terminie wskazanym w wezwaniu.

9. W przypadkach, o których mowa w ust. 7 i 8, komisja lekarska orzeka o zdolności funkcjonariusza do służby i informuje o tym lekarza wystawiającego zaświadczenie lekarskie.

10. Kontrola prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego polega na ustaleniu, czy funkcjonariusz w okresie orzeczonego zwolnienia od zajęć służbowych, w tym w razie konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem lub innym chorym członkiem rodziny lub zwolnienia w wyniku decyzji wydanej przez właściwy organ albo uprawniony

¹⁷⁾ W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 18.

¹⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 10 pkt 1 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1321), która wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

podmiot na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych albo o zwalczaniu gruźlicy, nie wykonuje pracy zarobkowej lub nie wykorzystuje zwolnienia lekarskiego w inny sposób niezgodny z jego celem.

11. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego komisja lekarska niezwłocznie zawiadamia przełożonego funkcjonariusza o dokonanym ustaleniu.

12. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) właściwość i tryb postępowania komisji lekarskich w sprawach, o których mowa w ust. 1;
- 2) tryb kierowania do komisji lekarskich oraz podmioty właściwe w tych sprawach;
- 3) szczegółowy sposób orzekania w sprawach, o których mowa w ust. 1, w tym niezbędną dokumentację medyczną i inne dokumenty mogące stanowić podstawę orzeczenia;
- 4) wzory orzeczeń komisji lekarskich w tych sprawach.

13. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 12, należy w szczególności uwzględnić potrzebę zapewnienia sprawności postępowania oraz przejrzystości stosowanych kryteriów oceny stanu zdrowia funkcjonariusza, jak również jednolitości sposobu orzekania o stanie zdrowia funkcjonariusza.

Art. 60. 1. Funkcjonariusza zwalnia się ze służby w przypadku:

- 1) orzeczenia trwałej niezdolności do służby przez komisję lekarską właściwej Agencji;
- 2) nieprzydatności do służby, stwierdzonej w opinii służbowej w okresie służby przygotowawczej;
- 3) wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby;
- 4) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego;
- 5) utraty obywatelstwa polskiego.

2. Funkcjonariusza można zwolnić ze służby w przypadku:

- 1) niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie odbywania służby stałej, stwierdzonego w dwóch kolejnych opiniach, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy;
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo inne niż określone w ust. 1 pkt 4;
- 3) objęcia kierowniczego stanowiska państwowego albo objęcia funkcji z wyboru w organach samorządu terytorialnego;
- 4) nabycia prawa do emerytury w pełnym wymiarze, określonego w przepisach odrębnych;
- 5) gdy wymaga tego ważny interes służby;
- 6) likwidacji jednostki organizacyjnej Agencji lub jej reorganizacji połączonej ze zmniejszeniem obsady etatowej, jeżeli przeniesienie funkcjonariusza do innej jednostki organizacyjnej Agencji lub na niższe stanowisko służbowe nie jest możliwe;
- 7) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badania, o których mowa w art. 59 ust. 1a, lub niepoddania się im, albo w przypadku dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na obserwację w podmiocie leczniczym, w przypadku wyrażenia zgody przez funkcjonariusza, chyba że skierowanie do komisji lekarskiej nastąpiło na wniosek funkcjonariusza;
- 8) upływu 12 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby;
- 9) nabycia obywatelstwa innego państwa.

3. Funkcjonariusza zwalnia się ze służby w terminie do 6 miesięcy od dnia pisemnego zgłoszenia przez niego wystąpienia ze służby.

4. W przypadkach określonych w ust. 2 pkt 6 zwolnienie ze służby następuje po upływie 6 miesięcy, a ze służby przygotowawczej – po upływie 3 miesięcy od dnia podjęcia decyzji o likwidacji jednostki organizacyjnej Agencji lub jej reorganizacji.

Art. 61. Stosunek służbowy funkcjonariusza wygasa w przypadku:

- 1) śmierci funkcjonariusza;
- 2) nieobecności funkcjonariusza w służbie przez okres powyżej 3 miesięcy z powodu tymczasowego aresztowania, chyba że wcześniej nastąpiło zwolnienie funkcjonariusza ze służby.

Art. 62. 1. W razie uchylenia prawomocnego wyroku skazującego lub prawomocnego orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania karnego i wydania orzeczenia o umorzeniu postępowania karnego albo w razie uchylenia kary dyscyplinarnej wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, obniżenia stopnia służbowego lub kary wydalenia ze służby, ulegają uchyleniu skutki, jakie wynikły dla funkcjonariusza w związku z wyznaczeniem na niższe stanowisko służbowe lub obniżeniem stopnia służbowego. O uchyleniu innych skutków decyduje Szef właściwej Agencji.

2. W razie uchylenia prawomocnego wyroku skazującego lub prawomocnego orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania karnego lub wydania prawomocnego wyroku uniewinniającego, ulegają uchyleniu wszystkie skutki, jakie powstały dla funkcjonariusza w wyniku postępowania dyscyplinarnego przeprowadzonego w związku z oskarżeniem o popełnienie przestępstwa stanowiącego przedmiot rozstrzygnięcia sądu.

3. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 2, podstawę orzeczenia kary dyscyplinarnej stanowiły przesłanki inne niż tylko oskarżenie o popełnienie przestępstwa, o uchyleniu skutków, jakie powstały dla funkcjonariusza w wyniku postępowania dyscyplinarnego, decyduje Szef właściwej Agencji. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 63. 1. Zwolnienie funkcjonariusza ze służby na podstawie art. 54 ust. 3, art. 57 ust. 4 oraz art. 60 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 4 nie może nastąpić przed upływem 12 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby, chyba że funkcjonariusz zgłosi pisemnie wystąpienie ze służby.

2. Zwolnienie funkcjonariusza ze służby na podstawie art. 60 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1 nie może nastąpić przed upływem 3 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby, chyba że funkcjonariusz zgłosi pisemnie wystąpienie ze służby.

Art. 64. 1. Funkcjonariusza nie można zwolnić ze służby w okresie ciąży, w czasie urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 54 ust. 3, art. 60 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz ust. 2 pkt 2, 3, 5 i 6.

2. W razie zwolnienia funkcjonariusza ze służby na podstawie art. 54 ust. 3 i art. 60 ust. 2 pkt 5 i 6 w okresie ciąży, w czasie urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego lub urlopu rodzicielskiego przysługuje mu uposażenie do końca okresu ciąży oraz trwania wymienionego urlopu.

3. Funkcjonariuszowi zwolnionemu na podstawie art. 54 ust. 3 lub art. 60 ust. 2 pkt 5 i 6 w czasie urlopu wychowawczego, przysługują do końca okresu, na który ten urlop został udzielony:

- 1) świadczenie pieniężne, wypłacane na zasadach obowiązujących przy wypłacaniu zasiłku wychowawczego;
- 2) inne uprawnienia przewidziane dla pracowników zwalnianych z pracy w czasie urlopu wychowawczego z przyczyn nie dotyczących pracowników.

Art. 65. 1. Funkcjonariusz zwolniony ze służby otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.

2. Funkcjonariusz może żądać sprostowania świadectwa służby w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, wzór formularza świadectwa służby, uwzględniając dane, które należy podać w świadectwie służby, oraz tryb wydawania i sprostowania świadectwa służby, a także właściwość przelożonych w tych sprawach.

Rozdział 6

Korpusy i stopnie służbowe funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu

Art. 66. W ABW i AW obowiązują następujące korpusy i stopnie służbowe:

- 1) korpus szeregowych:
 - a) szeregowy,
 - b) starszy szeregowy;
- 2) korpus podoficerów:
 - a) kapral,
 - b) starszy kapral,
 - c) plutonowy,
 - d) starszy plutonowy,
 - e) sierżant,

- f) starszy sierżant,
 - g) sierżant sztabowy,
 - h) starszy sierżant sztabowy;
- 3) korpus chorążych:
- a) młodszy chorąży,
 - b) chorąży,
 - c) starszy chorąży,
 - d) młodszy chorąży sztabowy,
 - e) chorąży sztabowy,
 - f) starszy chorąży sztabowy;
- 4) korpus oficerów:
- a) podporucznik,
 - b) porucznik,
 - c) kapitan,
 - d) major,
 - e) podpułkownik,
 - f) pułkownik,
 - g) generał brygady.

Art. 67. 1. Na stopień szeregowego mianuje się funkcjonariusza z dniem mianowania na stanowisko służbowe.

2. Na stopnie w korpusie szeregowych i podoficerów mianują przełożeni posiadający uprawnienia w sprawach osobowych funkcjonariuszy.

3. Na stopnie w korpusie chorążych mianuje Szef właściwej Agencji lub upoważniony przez niego przełożony.

4. Na pierwszy stopień w korpusie oficerów oraz na stopień generała brygady mianuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Prezesa Rady Ministrów. Na pozostałe stopnie w korpusie oficerów mianuje Prezes Rady Ministrów.

Art. 68. Mianowanie na stopień w korpusie podoficerów lub chorążych jest uzależnione od pozytywnej opinii służbowej i zajmowanego stanowiska służbowego, a ponadto zdania odpowiedniego egzaminu.

Art. 69. Warunkiem mianowania na pierwszy stopień w korpusie oficerów jest pozytywna opinia służbowa, zajmowanie stanowiska, z którym związany jest stopień oficera, posiadanie wyższego wykształcenia oraz zdanie egzaminu na oficera.

Art. 70. 1. Funkcjonariusze odbywający szkolenie zawodowe mogą pełnić służbę w systemie skoszarowanym.

2. Szefowie Agencji, w drodze zarządzeń, każdy w zakresie swojej właściwości, mogą określić sposób organizacji służby i jej pełnienia w systemie skoszarowanym, z uwzględnieniem czasu pełnienia tej służby oraz porządku dnia.

Art. 71. 1. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, szczegółowe zasady i tryb szkolenia zawodowego funkcjonariuszy, uwzględniając zakres tematyczny szkolenia i zróżnicowany sposób składania egzaminów na pierwszy stopień w korpusie chorążych lub oficerów przed komisjami egzaminacyjnymi.

2. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojego działania, w drodze zarządzeń, powołują komisje egzaminacyjne, o których mowa w ust. 1, określając ich skład osobowy, a także ustalają terminy egzaminów i określają wzór zaświadczenia o zdaniu egzaminu oraz wysokość wynagrodzenia członków komisji.

Art. 72. 1. Mianowanie na kolejny, wyższy stopień następuje stosownie do zajmowanego stanowiska służbowego, posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz posiadania pozytywnej opinii służbowej.

2. Nadanie kolejnego, wyższego stopnia nie może nastąpić wcześniej niż po przesłużeniu w stopniu:

- kaprała – 1 roku,
- starszego kaprała – 1 roku,
- plutonowego – 1 roku,

- starszego plutonowego – 1 roku,
- sierżanta – 2 lat,
- starszego sierżanta – 2 lat,
- sierżanta sztabowego – 2 lat,
- młodszego chorążego – 3 lat,
- chorążego – 4 lat,
- starszego chorążego – 3 lat,
- młodszego chorążego sztabowego – 3 lat,
- chorążego sztabowego – 4 lat,
- podporucznika – 3 lat,
- porucznika – 3 lat,
- kapitana – 4 lat,
- majora – 4 lat,
- podpułkownika – 4 lat.

Art. 73. 1. W przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie funkcjonariusza posiadającego pozytywną opinię służbową oraz szczególne kwalifikacje zawodowe lub umiejętność do pełnienia służby na odpowiednim stanowisku służbowym można mianować na kolejny wyższy stopień mimo niespełnienia innych warunków wymaganych do mianowania na ten stopień albo przed upływem ustalonych okresów. Okresy te nie mogą być jednak skrócone więcej niż o połowę.

2. Funkcjonariusza zwolnionego ze służby można mianować na kolejny wyższy stopień za szczególne osiągnięcia w służbie.

Art. 74. 1. Stopnie podoficerów, chorążych, oficerów i generałów są dożywotnie.

2. Funkcjonariusze zwolnieni ze służby mogą używać posiadanych stopni, o których mowa w art. 66, z dodaniem określenia:

- 1) „rezerwy”, jeżeli funkcjonariusz podlega obowiązkowi służby wojskowej i został uznany za zdolnego do tej służby;
- 2) „w stanie spoczynku”, jeżeli funkcjonariusz nie podlega obowiązkowi służby wojskowej.

3. Utrata stopnia, o którym mowa w art. 66, następuje w razie:

- 1) utraty obywatelstwa polskiego;
- 2) prawomocnego orzeczenia sądu karnego pozbawienia praw publicznych;
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności za przestępstwo popełnione w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie.

Art. 75. O utracie, pozbawieniu lub obniżeniu stopnia decyduje przełożony właściwy do mianowania na ten stopień. O utracie lub pozbawieniu stopnia podporucznika oraz stopnia generała brygady decyduje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej; o utracie lub pozbawieniu pozostałych stopni w korpusie oficerów decyduje Prezes Rady Ministrów.

Art. 76. 1. Funkcjonariuszowi przywraca się stopień w razie uchylecia:

- 1) prawomocnego orzeczenia sądu karnego pozbawienia praw publicznych;
- 2) prawomocnego skazania na karę pozbawienia wolności za przestępstwo popełnione w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie;
- 3) decyzji, na podstawie której nastąpiła utrata lub pozbawienie stopnia;
- 4) kary dyscyplinarnej obniżenia stopnia.

2. O przywróceniu stopnia decyduje przełożony właściwy do mianowania na stopień; o przywróceniu stopnia podporucznika oraz stopnia generała brygady decyduje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej; o przywróceniu pozostałych stopni w korpusie oficerów decyduje Prezes Rady Ministrów.

Art. 77. 1. Osobę przyjmowaną do służby w ABW albo AW i posiadającą stopień wojskowy, policyjny, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub Służby Więziennej można mianować na odpowiedni stopień we właściwej Agencji.

2. Osobę przyjętą do służby w ABW albo AW i posiadającą stopień Urzędu Ochrony Państwa, Szef Agencji mianuje na równorzędny stopień tej Agencji.

3. Przy przyjmowaniu do służby osoby posiadającej stopień wojskowy podporucznika, stopień podkomisarza Policji, stopień podporucznika Straży Granicznej, stopień podporucznika Biura Ochrony Rządu, stopień młodszego kapitana Państwowej Straży Pożarnej lub podporucznika Służby Więziennej, mianuje się na stopień podporucznika właściwej Agencji.

Art. 78. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, wzór wniosku o mianowanie na stopień służbowy oraz wzór aktu mianowania na stopień, a także szczegółowe zasady i tryb mianowania funkcjonariuszy na stopnie, ustalając sposób postępowania z wnioskiem o mianowanie i terminy mianowania na stopień.

Rozdział 7

Obowiązki i prawa funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu

Art. 79. 1. Funkcjonariusz jest obowiązany dochować obowiązków wynikających z roty złożonego ślubowania.

2. Funkcjonariusz jest obowiązany odmówić wykonania rozkazu lub polecenia przełożonego, jeśli wykonanie rozkazu lub polecenia łączyłoby się z popełnieniem przestępstwa.

3. O odmowie wykonania rozkazu lub polecenia, o których mowa w ust. 2, funkcjonariusz melduje Szefowi właściwej Agencji, z pominięciem drogi służbowej.

Art. 79a. 1. Funkcjonariusze w okresie pełnienia służby nie mogą:

- 1) być członkami zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółek prawa handlowego;
- 2) być członkami zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółdzielni, z wyjątkiem rad nadzorczych spółdzielni mieszkaniowej;
- 3) być członkiem zarządów fundacji prowadzących działalność gospodarczą;
- 4) posiadać w spółkach prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego – w każdej z tych spółek;
- 5) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

2. Szefowie Agencji, w celu realizacji zadań Agencji, mogą wydać zgodę na:

- 1) sprawowanie funkcji, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3,
- 2) posiadanie akcji lub udziałów, o których mowa w ust. 1 pkt 4,
- 3) prowadzenie działalności, o której mowa w ust. 1 pkt 5

– jeżeli jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa państwa, po uzyskaniu zgody Prezesa Rady Ministrów, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W przypadku powołania ministra w celu koordynowania działalności służb specjalnych, Szefowie Agencji wyrażają zgodę, o której mowa w ust. 2, po uzyskaniu zgody tego ministra.

Art. 80. 1. Funkcjonariuszowi, z zastrzeżeniem ust. 2, nie wolno podejmować zajęcia zarobkowego poza służbą.

2. Przełożony posiadający uprawnienia w sprawach osobowych może zezwolić funkcjonariuszowi na wykonywanie zajęcia zarobkowego poza służbą, jeśli nie koliduje to z wykonywaniem przez niego zadań służbowych oraz nie narusza honoru, godności lub dobrego imienia służby.

Art. 80a. Funkcjonariusz składa Szefowi właściwej Agencji oświadczenie o swoim stanie majątkowym, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, w trybie określonym w tych przepisach.

Art. 81. 1. Funkcjonariusz nie może być członkiem partii politycznej ani uczestniczyć w działalności tej partii lub na jej rzecz.

2. Funkcjonariusze nie mogą zrzeszać się w związkach zawodowych.

3. Funkcjonariusz jest obowiązany poinformować przełożonego o przynależności do stowarzyszeń krajowych.

4. Przynależność funkcjonariusza do organizacji lub stowarzyszeń zagranicznych albo międzynarodowych wymaga zezwolenia Szefa właściwej Agencji lub upoważnionego przez niego przełożonego.

Art. 82. 1. Funkcjonariusz jest obowiązany uzyskać zezwolenie Szefa właściwej Agencji na wyjazd za granicę.

2. Funkcjonariusz jest obowiązany poinformować Szefa Agencji, w której pełni służbę, o wyjeździe za granicę dzieci pozostających na jego utrzymaniu albo współmałżonka.

3. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojego działania, określają, w drodze zarządzeń, przypadki, w których uzyskanie zezwolenia lub wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 2, nie jest wymagane, a także obowiązki funkcjonariusza wyjeżdżającego za granicę i powracającego z zagranicy.

Art. 83. Funkcjonariusz w związku z wykonywaniem zadań służbowych korzysta z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 84. 1. Funkcjonariuszowi przysługuje zwrot kosztów poniesionych na ochronę prawną, jeżeli postępowanie karne wszczęte przeciwko niemu o przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych zostanie zakończone prawomocnym orzeczeniem o umorzeniu wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia przestępstwa albo wyrokiem uniewinniającym.

2. Koszty w wysokości odpowiadającej określonemu w odrębnych przepisach wynagrodzeniu jednego obrońcy zwraca się ze środków właściwej Agencji.

Art. 85. (uchylony)

Art. 85a. 1. Funkcjonariuszowi skierowanemu do wykonywania zadań służbowych w państwie, którego terytorium w całości lub w części zostało uznane za strefę działań wojennych na podstawie odrębnych przepisów lub w państwie, na terytorium którego występują warunki stwarzające bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia tego funkcjonariusza przysługuje, na koszt właściwej Agencji, ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków zaistniałych, w związku z wykonywaniem tych zadań, poza granicami państwa, wskutek których nastąpiło uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć funkcjonariusza.

2. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojej właściwości, określają, w drodze zarządzeń, państwa, na których terytoriach występują warunki wymienione w ust. 1, z zachowaniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.

3. Zakres i sumę ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, określa umowa ubezpieczenia zawarta między zakładem ubezpieczeń a Szefem właściwej Agencji lub funkcjonariuszem skierowanym do wykonywania zadań służbowych określonych w ust. 1.

4. Maksymalną wysokość składki ubezpieczeniowej opłacanej lub refundowanej z budżetu właściwej Agencji ustala Szef tej Agencji, uwzględniając w szczególności rodzaj zadań służbowych przewidzianych do wykonywania przez funkcjonariusza określonego w ust. 1 oraz miejsce wykonywania tych zadań.

Art. 86. 1. Funkcjonariusz otrzymuje nieodpłatnie umundurowanie albo równoważnik pieniężny w zamian za to umundurowanie, albo kwotę na zakup ubrania typu cywilnego.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, wysokość i warunki przyznawania funkcjonariuszom równoważnika pieniężnego oraz kwoty przeznaczonej na zakup ubrania typu cywilnego w zamian za umundurowanie. Rozporządzenie powinno ustalać ekwiwalentną wysokość kwoty pieniężnej należnej funkcjonariuszowi w przypadku nieotrzymania umundurowania, uwzględniając zwłaszcza różnice wynikające z przynależności do poszczególnych korpusów, oraz uwzględniać jego wysokość proporcjonalnie do okresu pełnienia służby w danym roku kalendarzowym, a także określać termin wypłaty tego równoważnika.

Art. 87. 1. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, wzory, barwy i normy umundurowania funkcjonariuszy oraz sposób noszenia umundurowania. Rozporządzenie powinno określać wygląd munduru funkcjonariusza ABW i AW, jego barwę oraz rodzaje umundurowania, a także okoliczności występowania przez funkcjonariuszy w poszczególnych rodzajach mundurów i sposób noszenia mundurów.

2. Odznaki orderów i oznaczeń nosi się na mundurze w sposób i w okolicznościach określonych odrębnymi przepisami.

3. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojego działania, mogą ustanawiać, w drodze zarządzeń, odznaki i oznaki noszone na mundurze.

Art. 88. 1. Funkcjonariusze otrzymują nieodpłatnie uzbrojenie i wyposażenie niezbędne do wykonywania czynności służbowych.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, normy wyposażenia i uzbrojenia, szczegółowe zasady dostępu do uzbrojenia, jego przyznawania i użytkowania, a także może określić przypadki otrzymywania i wysokość równoważnika pieniężnego w zamian za niektóre przedmioty tego wyposażenia, uwzględniając okresy używalności tych przedmiotów, terminy ich wydawania lub wypłacania równoważnika pieniężnego.

Art. 89. 1. Funkcjonariusze w czasie wykonywania zadań służbowych mogą otrzymywać nieodpłatnie wyżywienie lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, normy wyżywienia i przypadki, w których funkcjonariusz otrzymuje wyżywienie lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie, określając także wysokość równoważnika pieniężnego.

Art. 90. 1. Funkcjonariuszowi i członkom jego rodziny przysługuje raz w roku prawo przejazdu, na koszt właściwej Agencji, środkami publicznego transportu zbiorowego, do jednej wybranej przez siebie miejscowości w kraju i z powrotem.

2. W razie niewykorzystania przysługującego przejazdu osoba uprawniona otrzymuje zryczałtowany równoważnik pieniężny.

3. Zwrot kosztów przejazdu lub zryczałtowany równoważnik pieniężny, o których mowa w ust. 1 i 2, nie przysługują funkcjonariuszowi w roku kalendarzowym, w którym wykupiono uprawnienia do bezpłatnych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego.

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, sposób ustalania wysokości równoważnika, o którym mowa w ust. 2, szczegółowe zasady korzystania przez funkcjonariuszy z uprawnień, o których mowa w ust. 1–3, oraz dokumenty, na podstawie których następuje realizacja tych uprawnień.

5. Osobom, o których mowa w ust. 1, mogą być przyznane także inne świadczenia socjalne.

6. Prezes Rady Ministrów może określić, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, rodzaj, zakres i sposób ustalania wysokości świadczeń socjalnych, o których mowa w ust. 5, a także warunki korzystania przez funkcjonariuszy z tych świadczeń.

Art. 91. 1. Za członków rodziny funkcjonariusza uprawnionych do świadczeń przewidzianych w art. 90 uważa się małżonka i dzieci.

2. Za dzieci uważa się dzieci własne, dzieci małżonka, dzieci przysposobione i dzieci przyjęte na wychowanie, które:

- 1) nie przekroczyły 18 roku życia, a w razie uczęszczania do szkoły – 24 lat albo 25 lat, jeżeli odbywają studia w szkole wyższej, a ukończenie 24 lat przypada na ostatni lub przedostatni rok studiów, albo
- 2) stały się całkowicie niezdolne do pracy lub niezdolne do samodzielnej egzystencji przed osiągnięciem wieku określonego w pkt 1.

Art. 92. 1. Okres służby funkcjonariusza traktuje się jako pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Funkcjonariuszowi, który po zwolnieniu ze służby w ABW albo AW podjął pracę, okres tej służby wlicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z prawa pracy.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do funkcjonariusza zwolnionego ze służby w przypadku skazania go prawomocnym wyrokiem sądu lub ukarania karą dyscyplinarną wydalenia ze służby.

Art. 92a. 1. Jeżeli funkcjonariusz zwolniony ze służby nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej lub policyjnej renty inwalidzkiej, od uposażenia wypłaconego funkcjonariuszowi po dniu 31 grudnia 1998 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek za ten okres przewidziane w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.¹⁹⁾).

2. Przez uposażenie stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, o którym mowa w ust. 1, rozumie się uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia oraz nagrody roczne i uznaniowe, odpowiednio przeliczone zgodnie z art. 110 ustawy, o której mowa w ust. 1.

3. Składek przekazuje się również w przypadku, gdy funkcjonariusz spełnia jedynie warunki do nabycia prawa do policyjnej renty inwalidzkiej. Przekazanie składek następuje na wniosek funkcjonariusza.

¹⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1247, 1579, 1807, 1810, 1921, 1948, 2138, 2255 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 38, 60, 777, 962, 1027, 1321, 1428, 1475 i 1543.

4. Składki podlegają waloryzacji wskaźnikiem waloryzacji składek określonym na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 i 1386).

5. Przy obliczaniu kwoty należnych składek, waloryzowanych na podstawie ust. 4, stosuje się odpowiednio art. 19 ust. 1 oraz art. 22 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, o której mowa w ust. 1.

6. Przepisy ust. 1–5 stosuje się również do funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., jeżeli po zwolnieniu ze służby, pomimo spełnienia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej, zgłosił wniosek o przyznanie emerytury z tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, kwotę należnych, zwaloryzowanych składek przekazuje się niezwłocznie na podstawie zawiadomienia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych o nabyciu przez funkcjonariusza prawa do emerytury przewidzianej w przepisach, o których mowa w ust. 4.

8. Kwota należnych, zwaloryzowanych składek stanowi przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

9. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb i terminy przekazywania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek, o których mowa w ust. 1, 3, 4 i 7, oraz jednostki do tego właściwe, mając na uwadze konieczność zapewnienia prawidłowego i niezwłocznego wykonywania czynności związanych z przekazywaniem tych składek.

Art. 93. Funkcjonariuszowi przysługują uprawnienia pracownika związane z rodzicielstwem określone w Kodeksie pracy, z wyjątkiem art. 186⁷, jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej. Przepis art. 189¹ stosuje się odpowiednio.

Art. 94. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, przebieg służby funkcjonariuszy. Rozporządzenie powinno określać zwłaszcza:

- 1) szczegółowe zasady i tryb załatwiania spraw, w tym spraw osobowych funkcjonariuszy, nawiązania, rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku służbowego, mianowania, przenoszenia, odwoływania i zwalniania ze stanowisk służbowych;
- 2) sposób usprawiedliwiania nieobecności w służbie;
- 3) rodzaje informacji, których ze względu na przebieg służby funkcjonariusza jest on obowiązany udzielić.

Art. 95. 1. Funkcjonariuszowi przysługuje prawo do corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 26 dni roboczych.

2. Funkcjonariusz nabywa prawo do pierwszego urlopu wypoczynkowego z upływem 6 miesięcy służby, w wymiarze połowy urlopu przysługującego mu po roku służby.

3. Prawo do urlopu wypoczynkowego w pełnym wymiarze funkcjonariusz nabywa z upływem roku służby. Do urlopu tego wlicza się urlop, o którym mowa w ust. 2.

4. Prawo do kolejnych urlopów funkcjonariusz nabywa w każdym następnym roku kalendarzowym.

5. Do okresu służby, od którego zależy prawo do urlopu, wlicza się okresy poprzedniego zatrudnienia i służby, bez względu na przerwy w zatrudnieniu i służbie oraz sposób rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego.

6. Przez dni robocze rozumie się dni od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy.

Art. 96. 1. Z ważnych względów służbowych funkcjonariusza można odwołać z urlopu wypoczynkowego, a także wstrzymać mu udzielenie urlopu w całości lub w części. Termin urlopu wypoczynkowego może być także przesunięty na wniosek funkcjonariusza umotywowany ważnymi względami.

2. Funkcjonariuszowi odwołanemu z urlopu wypoczynkowego przysługuje zwrot kosztów przejazdu poniesionych w związku z odwołaniem, według norm ustalonych w przepisach o należnościach służbowych w przypadku przeniesienia lub delegowania, jak również innych kosztów, które określi Prezes Rady Ministrów w drodze rozporządzenia. Zwrot kosztów powinien obejmować udokumentowane opłaty dokonane przez funkcjonariusza, a niewykorzystane w związku z odwołaniem z urlopu, jak również opłaty poniesione przez członków rodziny, o których mowa w art. 91, jeżeli odwołanie funkcjonariusza z urlopu spowodowało również powrót tych osób.

3. Odwołanie funkcjonariusza z urlopu wypoczynkowego ze względów służbowych wymaga zgody przełożonego.

4. Funkcjonariuszowi, który nie wykorzystał urlopu wypoczynkowego w danym roku kalendarzowym, urlopu tego należy udzielić w ciągu pierwszych 3 miesięcy następnego roku.

Art. 97. 1. Funkcjonariuszowi, który pełni służbę w warunkach szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia albo gdy jest to uzasadnione szczególnymi właściwościami służby, może być przyznany płatny urlop dodatkowy w wymiarze do 11 dni roboczych rocznie.

2. Funkcjonariuszowi, który osiągnął określony wiek lub staż służby, przysługuje płatny urlop dodatkowy w każdym roku kalendarzowym w wymiarze:

- 1) 5 dni roboczych, jeżeli ukończył 40 lat lub posiada 10 lat służby;
- 2) 8 dni roboczych, jeżeli ukończył 45 lat lub posiada 20 lat służby;
- 3) 11 dni roboczych, jeżeli ukończył 55 lat lub posiada 25 lat służby.

3. Łączny wymiar urlopów dodatkowych, o których mowa w ust. 1 i 2, nie może przekroczyć 11 dni roboczych rocznie.

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, rodzaje stanowisk, na których występują warunki szczególnie uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia, a także rodzaje innych stanowisk, na których przysługuje prawo do urlopu dodatkowego, o którym mowa w ust. 1, albo gdy jest to uzasadnione szczególnymi właściwościami służby.

Art. 98. 1. Funkcjonariuszowi można udzielić, na wniosek komisji lekarskiej, płatnego urlopu zdrowotnego jednorazowo na okres do 2 miesięcy, łącznie w ciągu kolejnych 12 miesięcy – na okres do 6 miesięcy.

2. Funkcjonariuszowi, który uzyskał zezwolenie na pobieranie nauki lub odbywanie studiów i naukę tę pobiera lub odbywa studia, jak również uzyskał zezwolenie na przeprowadzenie przewodu doktorskiego lub habilitacyjnego, a także na odbycie aplikacji radcowskiej lub legislacyjnej, udziela się płatnego urlopu szkoleniowego w wymiarze:

- 1) na przygotowanie się do egzaminu wstępnego i jego złożenie – 7 dni;
- 2) w szkołach wyższych, w każdym roku studiów – 21 dni;
- 3) dla funkcjonariuszy pobierających naukę w szkołach pomaturalnych i na studiach podyplomowych – 14 dni w celu przygotowania się i złożenia egzaminu końcowego;
- 4) w celu przygotowania się do złożenia egzaminów doktorskich i obrony rozprawy doktorskiej lub dla przygotowania się do kolokwium oraz wykładu habilitacyjnego – 28 dni;
- 5) w celu przygotowania się i złożenia egzaminu radcowskiego – 30 dni;
- 6) w celu przygotowania się i złożenia egzaminu po zakończeniu aplikacji legislacyjnej – 14 dni.

3. Funkcjonariuszowi udziela się urlopu okolicznościowego w celu zawarcia związku małżeńskiego, w przypadku urodzenia się dziecka, ślubu dziecka własnego, przysposobionego, pasierba, dziecka obcego przyjętego na wychowanie i utrzymanie, w tym także w ramach rodziny zastępczej, a także z powodu pogrzebu małżonka, dziecka, rodziców, rodzeństwa, teściów, dziadków i opiekunów oraz innej osoby pozostającej na utrzymaniu funkcjonariusza lub pod jego bezpośrednią opieką. Urlopu okolicznościowego można także udzielić funkcjonariuszowi w celu załatwienia ważnych spraw osobistych albo w innych przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, w wymiarze do 5 dni.

4. Funkcjonariuszowi w służbie stałej, na pisemny wniosek uzasadniony ważnymi względami osobistymi, można udzielić urlopu bezpłatnego w wymiarze do 6 miesięcy.

Art. 99. 1. Funkcjonariusz oddelegowany do pełnienia służby poza ABW albo AW ma prawo tylko do jednego urlopu wypoczynkowego, w wymiarze korzystniejszym.

2. Niewykorzystanej w okresie oddelegowania części urlopu wypoczynkowego, wynikającej z różnicy w wymiarach urlopów, udziela się funkcjonariuszowi po powrocie z oddelegowania.

Art. 100. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji:

- 1) tryb udzielania urlopów, o których mowa w art. 95 ust. 1, art. 97 ust. 1 i 2 oraz art. 98, a także przełożonych właściwych w sprawach tych urlopów,
- 2) sposób postępowania w przypadku odwołania funkcjonariusza z urlopu wypoczynkowego lub wstrzymania udzielenia tego urlopu,
- 3) sposób obliczania ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy,
- 4) wzór orzeczenia komisji lekarskiej ABW albo AW zawierającego wniosek w sprawie udzielenia funkcjonariuszowi urlopu zdrowotnego

– uwzględniając konieczność zapewnienia niezakłóconego funkcjonowania jednostki organizacyjnej Agencji oraz, w przypadku urlopu wypoczynkowego, prawo funkcjonariuszy do wypoczynku.

Art. 101. Funkcjonariuszowi, który przejawia inicjatywę i osiąga znaczące wyniki w służbie, mogą być udzielane wyróżnienia:

- 1) pochwała w rozkazie;
- 2) krótkoterminowy urlop wypoczynkowy w wymiarze do 7 dni roboczych;
- 3) nagroda pieniężna lub rzeczowa;
- 4) przedterminowe mianowanie na wyższy stopień;
- 5) mianowanie na wyższe stanowisko służbowe;
- 6) przedstawienie do orderu lub odznaczenia.

Rozdział 8

Mieszkania funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu

Art. 102. 1. Funkcjonariuszowi w służbie stałej przysługuje, z uwzględnieniem członków rodziny, prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej.

2. Przez miejscowość pobliską rozumie się miejscowość, do której czas dojazdu koleją lub autobusami, przewidziany w rozkładzie jazdy, łącznie z przesiadkami nie przekracza w obie strony 2 godzin, licząc od stacji (przystanku) najbliższego miejsca pełnienia służby do stacji (przystanku) najbliższego miejsca zamieszkania, bez uwzględnienia czasu dojazdu do i od stacji (przystanku) w obrębie miejscowości, z której funkcjonariusz dojeżdża, oraz miejscowości, w której wykonuje obowiązki służbowe.

3. Funkcjonariusz w służbie przygotowawczej może otrzymać tymczasową kwaterę.

Art. 103. Członkami rodziny funkcjonariusza, których uwzględnia się przy przydziale lokalu mieszkalnego, są pozostający z funkcjonariuszem we wspólnym gospodarstwie domowym:

- 1) małżonek;
- 2) dzieci własne lub małżonka, przysposobione lub przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, pozostające na jego utrzymaniu do czasu ukończenia 18 roku życia, a w razie uczęszczania do szkoły lub odbywania studiów w szkole wyższej – do czasu ukończenia nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez nie 25 roku życia, chyba że przed osiągnięciem takiego wieku orzeczono o ich całkowitej niezdolności do pracy;
- 3) rodzice funkcjonariusza i jego małżonka będący na jego wyłącznym utrzymaniu lub jeżeli ze względu na wiek albo całkowitą lub częściową niezdolność do pracy albo inne okoliczności są niezdolni do wykonywania zatrudnienia; za rodziców uważa się również ojczyma i macochę oraz osoby przysposabiające.

Art. 104. 1. Na lokale mieszkalne dla funkcjonariuszy przeznaczają się lokale uzyskane w wyniku działalności inwestycyjnej właściwej Agencji oraz pozostające i przekazane do dyspozycji Szefa tej Agencji.

2. Przepisy ustawy nie naruszają, wynikających z prawa własności, uprawnień do rozporządzania lokalem mieszkalnym właściciela innego niż Skarb Państwa.

Art. 105. Funkcjonariuszowi przysługuje równoważnik pieniężny za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego, z uwzględnieniem liczby członków rodziny oraz jego uprawnień wynikających z rozporządzenia wydanego na podstawie art. 111.

Art. 106. 1. Funkcjonariuszowi w służbie stałej przysługuje równoważnik pieniężny za brak lokalu mieszkalnego, jeżeli on sam lub członek jego rodziny nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, wysokość oraz szczegółowe zasady przyznawania i zwracania równoważników pieniężnych za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego i za brak lokalu mieszkalnego, uwzględniając sposób obliczania wysokości tych równoważników oraz przypadki, w których świadczenia te są przyznawane, i przypadki, w których podlegają zwrotowi.

Art. 107. 1. Funkcjonariuszowi, który zajmuje lokal mieszkalny w miejscowości pobliskiej miejsca pełnienia służby, przysługuje zwrot kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby i z powrotem.

2. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, nie przysługuje w roku kalendarzowym, w którym właściwa Agencja wykupiła uprawnienia do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji zbiorowej.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, szczegółowe zasady i tryb zwrotu funkcjonariuszowi kosztów, o których mowa w ust. 1, uwzględniając sposób obliczania wysokości tych kosztów oraz przypadki, w których koszty te są zwracane.

Art. 108. 1. Funkcjonariuszowi, który nie otrzymał lokalu mieszkalnego na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale, przysługuje pomoc finansowa na uzyskanie lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej albo domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość.

2. Pomoc finansową, o której mowa w ust. 1, przyznaje się jednorazowo na wniosek funkcjonariusza w służbie stałej.

3. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 2, podlega zwrotowi w przypadku:

- 1) wypłaty tej pomocy jako nienależnego świadczenia;
- 2) zwolnienia funkcjonariusza ze służby przed upływem 10 lat służby.

4. Przepisu ust. 3 pkt 2 nie stosuje się wobec funkcjonariusza zwolnionego ze służby na podstawie art. 54 ust. 3 lub art. 60 ust. 1 pkt 1.

5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, tryb postępowania w sprawach związanych z jej przyznawaniem oraz zwrotem, a także wzór wniosku o jej przyznanie, uwzględniając coroczną waloryzację o prognozowany w ustawie budżetowej na dany rok wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, liczbę członków rodziny funkcjonariusza i jego uprawnienia wynikające z rozporządzenia wydanego na podstawie art. 111, rodzaje dokumentów wymaganych przy ubieganiu się o przyznanie tej pomocy oraz sposób postępowania przy jej przyznawaniu lub zwrocie.

Art. 109. Lokalu mieszkalnego na podstawie decyzji administracyjnej nie przydziela się funkcjonariuszowi:

- 1) w razie skorzystania z pomocy finansowej, o której mowa w art. 108 ust. 1;
- 2) posiadającemu w miejscowości, w której pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej lokal mieszkalny odpowiadający co najmniej przysługującej mu powierzchni mieszkalnej albo dom jednorodzinny lub dom mieszkalno-pensjonatowy;
- 3) którego małżonek posiada lokal mieszkalny lub dom określony w pkt 2;
- 4) w razie zbycia przez niego lub jego małżonka spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego, lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość albo domu, o którym mowa w pkt 2, z wyjątkiem przypadków określonych na podstawie art. 110 ust. 3.

Art. 110. 1. Funkcjonariuszowi przeniesionemu z urzędu do służby w innej miejscowości, który w poprzednim miejscu pełnienia służby posiadał lokal mieszkalny, dom jednorodzinny lub dom mieszkalno-pensjonatowy, może być przydzielony, na podstawie decyzji administracyjnej, lokal mieszkalny w nowym miejscu pełnienia służby, jeżeli:

- 1) zwolni, wchodzący w skład mieszkaniowego zasobu gminnego lub innych jednostek samorządu terytorialnego lub stanowiący własność Skarbu Państwa albo państwowych osób prawnych, zajmowany lokal mieszkalny lub dom;
- 2) zwróci pomoc finansową przyznaną na:
 - a) wkład mieszkaniowy lub wkład budowlany w wysokości zwaloryzowanej przez spółdzielnię,
 - b) spłatę innych należności – w wysokości przyznanej.

2. Funkcjonariuszowi, który skorzystał z pomocy finansowej, o której mowa w art. 108 ust. 1, może być przydzielony lokal mieszkalny na podstawie decyzji administracyjnej, jeżeli zwolni zajmowany lokal lub dom, o którym mowa w ust. 1, oraz zwróci pomoc finansową na zasadach określonych w tym przepisie.

3. Tryb przydzielania lokalu mieszkalnego, o którym mowa w ust. 1 i 2, szczegółowe zasady zwracania udzielonej pomocy finansowej oraz zasady zwalniania zajmowanych lokali mieszkalnych lub domów, określonych w ust. 1, ustala w drodze zarządzenia Szef właściwej Agencji.

4. Funkcjonariuszowi przeniesionemu z urzędu do służby w innej miejscowości, który w poprzednim miejscu pełnienia służby nie zwolnił zajmowanego lokalu mieszkalnego lub domu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, albo lokalu mieszkalnego lub domu stanowiącego własność funkcjonariusza lub jego małżonka, można, bez uwzględnienia zamieszkałych z nim członków rodziny, przydzielić tymczasową kwaterę według przysługujących mu norm lub zapewnić zakwaterowanie w bur-sie, hotelu lub innym pomieszczeniu mieszkalnym.

5. Funkcjonariusz delegowany do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości otrzymuje tymczasową kwatery lub zapewnia mu się zakwaterowanie w bursie, hotelu lub innym pomieszczeniu mieszkalnym. Koszt zakwaterowania pokrywa się ze środków Agencji, w której funkcjonariusz pełni służbę.

Art. 111. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, szczegółowe zasady przydziału, opróżniania i norm zaludnienia lokali mieszkalnych oraz tymczasowych kwater przeznaczonych dla funkcjonariuszy ABW i AW. Rozporządzenie powinno ustalać sposób przydziału lokali mieszkalnych i kwater tymczasowych, oraz określać ich wielkość, z uwzględnieniem uprawnień funkcjonariusza i liczby członków jego rodziny, a także wymieniać przesłanki wydania decyzji o opróżnieniu lokalu lub tymczasowej kwatery.

Art. 112. Przydział i opróżnienie lokali mieszkalnych i tymczasowych kwater oraz załatwienie spraw, o których mowa w art. 105, art. 106 ust. 1 oraz art. 108 ust. 1, następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 113.²⁰⁾ Funkcjonariusz Agencji zwolniony ze służby, który nie posiada prawa do lokalu mieszkalnego na warunkach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, zachowuje prawo do przydzielonego lokalu mieszkalnego według norm powszechnie obowiązujących lub może być przeniesiony do zamiennego lokalu mieszkalnego.

Art. 113.²¹⁾ Funkcjonariusz Agencji zwolniony ze służby, który nie posiada prawa do lokalu mieszkalnego na warunkach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, zachowuje prawo do przydzielonego lokalu według norm powszechnie obowiązujących lub może być przeniesiony do zamiennego lokalu mieszkalnego.

Rozdział 9

Uposażenie i inne świadczenia pieniężne funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu

Art. 114. 1. Prawo do uposażenia powstaje z dniem mianowania funkcjonariusza na stanowisko służbowe.

2. Z tytułu służby funkcjonariusz otrzymuje jedno uposażenie i inne świadczenia pieniężne określone w ustawie.

3. Przeciętne uposażenie funkcjonariuszy stanowi wielokrotność kwoty bazowej, której wysokość ustaloną według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa.

4. Wielokrotność, o której mowa w ust. 3, określa Rada Ministrów, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji.

Art. 115. Uposażenie funkcjonariusza składa się z uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia.

Art. 116. 1. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, grupy zaszeregowania i stawki uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy w tych grupach oraz wzrost uposażenia zasadniczego z tytułu wysługi lat.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, zasady i tryb zaliczania okresów służby, pracy i innych okresów do wysługi lat, uwzględnianej przy ustalaniu wzrostu uposażenia zasadniczego, uwzględniając okresy innej służby traktowane jako równorzędne ze służbą w ABW lub AW, okresy zatrudnienia i inne okresy, które na podstawie odrębnych przepisów podlegają wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

3. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojego działania, określają, w drodze zarządzeń, stanowiące informacje niejawne stanowiska służbowe i stopnie etatowe, zaszeregowanie tych stanowisk do grup uposażenia i przypisanych im stopni etatowych.

Art. 117. Funkcjonariusz przeniesiony na podstawie art. 54 ust. 1 do dyspozycji Szefa właściwej Agencji otrzymuje uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia o charakterze stałym i inne świadczenia pieniężne należne na stanowisku zajmowanym bezpośrednio przed przeniesieniem do dyspozycji Szefa, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian mających wpływ na prawo do uposażenia i innych świadczeń pieniężnych lub na ich wysokość.

²⁰⁾ W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 21.

²¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 10 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 18.

Art. 118. 1. Funkcjonariusz przeniesiony na stanowisko służbowe zaszerogowane do niższej grupy uposażenia zasadniczego zachowuje prawo do kwoty uposażenia pobieranego na poprzednio zajmowanym stanowisku do czasu uzyskania wyższej kwoty uposażenia według stanowiska służbowego.

2. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojego działania, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, mogą zezwolić na zachowanie przez funkcjonariusza przeniesionego na stanowisko służbowe zaszerogowane do niższej grupy uposażenia zasadniczego prawa do zaszerogowania należnego na poprzednio zajmowanym stanowisku, z jednoczesnym zachowaniem stopnia związanego z tym stanowiskiem.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do funkcjonariusza przeniesionego na niższe stanowisko służbowe na podstawie art. 57 ust. 1 lub ust. 2 pkt 2 i 3 oraz funkcjonariusza przeniesionego na własną prośbę.

Art. 119. 1. Funkcjonariusze otrzymują następujące dodatki do uposażenia:

- 1) dodatek za stopień;
- 2) dodatek służbowy;
- 3) dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami, warunkami albo miejscem pełnienia służby.

2. Dodatkami do uposażenia o charakterze stałym są dodatki ustalone w stawkach miesięcznych.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, wysokość dodatków, o których mowa w ust. 1, zasady ich przyznawania i obniżania, sposób ich wypłaty oraz rodzaje dodatków uzasadnionych szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami, warunkami lub miejscem pełnienia służby.

Art. 120. Uposażenie zasadnicze i dodatki do uposażenia o charakterze stałym są płatne miesięcznie z góry. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojego działania, mogą określić, w drodze zarządzeń, które dodatki o charakterze stałym są płatne z dołu.

Art. 121. 1. Zmiana uposażenia następuje z dniem zaistnienia okoliczności uzasadniających tę zmianę.

2. Jeżeli prawo do uposażenia powstało lub zmiana uposażenia nastąpiła w ciągu miesiąca, uposażenie na czas do końca miesiąca oblicza się w wysokości 1/30 części miesięcznego uposażenia za każdy dzień, gdy przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

3. Prawo do uposażenia wygasa z ostatnim dniem miesiąca, w którym nastąpiło zwolnienie funkcjonariusza ze służby lub zaistniały inne okoliczności uzasadniające wygaśnięcie tego prawa.

Art. 122. 1. Roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

2. Organ właściwy do rozpatrywania roszczeń może nie uwzględnić przedawnienia, jeżeli opóźnienie w dochodzeniu roszczenia jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami.

3. Bieg przedawnienia roszczenia z tytułu uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych przerywa:

- 1) każda czynność przed Szefem właściwej Agencji lub kierownikiem jednostki organizacyjnej tej Agencji, podjęta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia;
- 2) uznanie roszczenia.

Art. 123. 1. Funkcjonariuszowi przysługują następujące świadczenia pieniężne:

- 1) zasiłek na zagospodarowanie;
- 2) nagrody oraz zapomogi;
- 3) nagrody jubileuszowe;
- 4) należności za podróże służbowe i przeniesienia;
- 5) świadczenia związane ze zwolnieniem ze służby.

2. W razie śmierci funkcjonariusza lub członka jego rodziny przysługują:

- 1) zasiłek pogrzebowy;
- 2) odprawa pośmiertna;
- 3) pomoc finansowa na kształcenie dzieci.

Art. 124. 1. Funkcjonariuszowi w związku z mianowaniem na stałe przysługuje zasiłek na zagospodarowanie w wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi w dniu mianowania na stałe.

2. Zasiłek, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje funkcjonariuszowi pełniącemu służbę w danej Agencji po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej lub innej służby, w czasie której otrzymał taki zasiłek.

Art. 125. 1. Funkcjonariuszowi mogą być przyznawane nagrody roczne, uznaniowe i zapomogi.

1a. Funkcjonariusz pełniący służbę w danym roku kalendarzowym nabywa prawo do nagrody rocznej w wysokości 1/12 uposażenia otrzymanego w roku kalendarzowym, za który nagroda przysługuje.

1b. Nagrodę roczną przysługującą zmarłemu funkcjonariuszowi, w wysokości ustalonej w sposób określony w ust. 1a, wypłaca się członkom jego rodziny uprawnionym do policyjnej renty rodzinnej.

1c. Do uposażenia, o którym mowa w ust. 1a, nie wlicza się uposażenia otrzymywanego w okresie:

- 1) zawieszenia w czynnościach służbowych oraz tymczasowego aresztowania, chyba że postępowanie będące przyczyną zawieszenia lub aresztowania umorzono albo w jego wyniku funkcjonariusz został uniewinniony;
- 2) w przypadku funkcjonariusza ABW – od uprawomocnienia się wyroku skazującego lub orzeczenia o ukaraniu karą dyscyplinarną wydalenia ze służby do dnia zwolnienia ze służby;
- 3) w przypadku funkcjonariusza AW – niewykonywania obowiązków służbowych z powodu choroby powstałej lub trwającej nadal po skazaniu funkcjonariusza prawomocnym wyrokiem sądu lub wymierzeniu mu kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby.

1d. Nagrodę roczną obniża się nie więcej niż o 50% jej wysokości w przypadku:

- 1) warunkowego umorzenia prowadzonego przeciwko funkcjonariuszowi postępowania karnego albo odstąpienia przez sąd od wymierzenia kary;
- 2) wymierzenia kary dyscyplinarnej:
 - a) w przypadku funkcjonariusza ABW – wymienionej w art. 146 ust. 1 pkt 1–5,
 - b) w przypadku funkcjonariusza AW – kary dyscyplinarnej nagany z ostrzeżeniem lub surowszej kary dyscyplinarnej;
- 3) skazania funkcjonariusza prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo nieumyślne, ścigane z oskarżenia publicznego;
- 4) nieprzydatności funkcjonariusza ABW na zajmowanym stanowisku służbowym, stwierdzonej w opinii służbowej w okresie służby przygotowawczej;
- 5) niewywiązywania się funkcjonariusza ABW z obowiązków służbowych na zajmowanym stanowisku służbowym, stwierdzonego w opinii służbowej w okresie służby stałej.

1e. W przypadkach, o których mowa w ust. 1d, przy obniżaniu nagrody rocznej kierownik odpowiednio jednostki organizacyjnej ABW lub AW uwzględnia całokształt okoliczności sprawy, w szczególności charakter popełnionego przestępstwa lub przewinienia, jego skutki, rodzaj i wymiar orzeczonej kary oraz dotychczasowe wyniki osiągnięte przez funkcjonariusza w służbie.

1f. Nagroda roczna nie przysługuje w przypadku:

- 1) skazania funkcjonariusza prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego;
- 2) wymierzenia kary dyscyplinarnej:
 - a) w przypadku funkcjonariusza ABW – wymienionej w art. 146 ust. 1 pkt 6–10,
 - b) w przypadku funkcjonariusza AW – kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby;
- 3) zwolnienia funkcjonariusza ABW ze służby z powodu:
 - a) nieprzydatności do służby, stwierdzonej w opinii służbowej w okresie służby przygotowawczej,
 - b) niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie służby stałej, stwierdzonego w dwóch kolejnych opiniach służbowych, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy.

1g. Nagroda roczna jest obniżana lub nie przysługuje funkcjonariuszowi ABW za rok kalendarzowy, w którym:

- 1) funkcjonariusz popełnił czyn będący przedmiotem postępowania karnego lub dyscyplinarnego, a jeżeli nagroda została wypłacona – za rok, w którym postępowanie zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem w przypadkach, o których mowa w ust. 1d pkt 1–3;
- 2) funkcjonariuszowi wydano opinię służbową w przypadkach, o których mowa w ust. 1d pkt 4 i 5;
- 3) funkcjonariusz popełnił czyn będący przedmiotem postępowania karnego lub dyscyplinarnego, a jeżeli nagroda została wypłacona – za rok, w którym postępowanie zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem w przypadkach, o których mowa w ust. 1f pkt 1 i 2;
- 4) funkcjonariusz został zwolniony ze służby w przypadkach, o których mowa w ust. 1f pkt 3.

1h. Nagroda roczna jest obniżana lub nie przysługuje funkcjonariuszowi AW za rok kalendarzowy, w którym funkcjonariusz popełnił czyn będący przedmiotem postępowania karnego lub dyscyplinarnego, a jeżeli nagroda została funkcjonariuszowi wypłacona – za rok, w którym postępowanie zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem lub decyzją.

1i. W przypadku toczącego się przeciwko funkcjonariuszowi postępowania karnego lub dyscyplinarnego o czyn popełniony w roku kalendarzowym, za który nagroda roczna jest przyznawana, ustalenie uprawnień do nagrody rocznej następuje po prawomocnym zakończeniu takiego postępowania. Nagrodę roczną wypłaca się funkcjonariuszowi nie później niż w terminie 30 dni od dnia zakończenia postępowania karnego lub dyscyplinarnego. W przypadku funkcjonariusza ABW przepisy ust. 1d–1f stosuje się odpowiednio.

1j. W przypadku pełnienia służby przez funkcjonariusza w roku kalendarzowym w różnych jednostkach organizacyjnych ABW nagrodę roczną przyznaje się i wypłaca w jednostce organizacyjnej ABW, która była w danym roku kalendarzowym ostatnim miejscem pełnienia służby przez funkcjonariusza.

1k. Wypłata nagrody rocznej następuje nie później niż w terminie pierwszych 3 miesięcy kalendarzowych następujących po roku, za który przyznaje się nagrodę roczną, z wyjątkiem nagrody rocznej, którą wypłaca się funkcjonariuszowi zwalnianemu ze służby, a także nagrody rocznej przysługującej zmarłemu funkcjonariuszowi, którą wypłaca się odpowiednio w ostatnim dniu służby lub w dniu stwierdzenia wygaśnięcia stosunku służbowego.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, warunki przyznawania funkcjonariuszom nagród uznaniowych i zapomóg, okoliczności uzasadniające przyznanie funkcjonariuszowi nagrody uznaniowej i zapomogi, właściwość przełożonych oraz tryb postępowania w tych sprawach, mając na względzie celową i racjonalną politykę w zakresie dysponowania środkami finansowymi.

3. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojego działania, określają, w drodze zarządzeń, wysokość funduszu na nagrody i zapomogi, ustalając jednocześnie wysokość środków finansowych przeznaczonych na nagrody roczne, uznaniowe i zapomogi oraz warunki zwiększania wysokości funduszu na nagrody uznaniowe i zapomogi.

Art. 126. 1. Funkcjonariuszowi przysługują nagrody jubileuszowe w wysokości:

- po 20 latach służby – 75%,
- po 25 latach służby – 100%,
- po 30 latach służby – 150%,
- po 35 latach służby – 200%,
- po 40 latach służby – 300%

miesięcznego uposażenia zasadniczego, wraz z dodatkami o charakterze stałym.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, okresy wliczane do okresu służby, od którego zależy nabycie prawa do nagrody jubileuszowej, oraz zasady jej obliczania i wypłacania.

Art. 127. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, rodzaje świadczeń przysługujących funkcjonariuszom w razie przeniesienia lub delegowania do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości albo podróży służbowej poza stałe miejsce pełnienia służby. Rozporządzenia powinny określić rodzaje, wysokość i warunki przyznawania świadczeń, a także sposób ich wypłaty.

Art. 128. 1. Funkcjonariusz zwolniony ze służby na podstawie art. 54 ust. 3, art. 57 ust. 4 i art. 60 ust. 1 pkt 1 i 2, ust. 2 pkt 1, 3–6 i 8 oraz ust. 3 otrzymuje:

- 1) odprawę;
- 2) ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy niewykorzystany w roku zwolnienia ze służby oraz za urlopy zaległe;

- 3) zryczałtowany ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany w danym roku przejazd, ze środków Agencji;
- 4) zwrot kosztów przejazdu do obranego miejsca zamieszkania dla siebie, małżonka oraz dzieci pozostających na jego utrzymaniu oraz zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego według zasad obowiązujących przy przeniesieniach służbowych;
- 5) niewykorzystane w danym roku świadczenia pieniężne przysługujące stosownie do przepisów wydanych na podstawie art. 90 ust. 4.

2. Funkcjonariusz zwolniony na podstawie art. 60 ust. 1 pkt 3 otrzymuje 50% odprawy oraz ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Funkcjonariusz zwolniony na podstawie art. 60 ust. 1 pkt 4 i 5 oraz ust. 2 pkt 2 i 7 otrzymuje ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

Art. 129. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojego działania, lub upoważnieni przez nich przełożeni mogą w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie przyznać, z uwagi na uzasadnione potrzeby rodziny funkcjonariusza, odprawę w wysokości nieprzekraczającej 50% w razie zwolnienia go ze służby na podstawie art. 60 ust. 1 pkt 4 i ust. 2 pkt 2.

Art. 130. 1. Wysokość odprawy dla funkcjonariusza w służbie stałej równa się wysokości trzymiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym albo w ostatnim dniu pozostawania w dyspozycji Szefa właściwej Agencji na podstawie art. 54 ust. 1. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym za każdy dalszy pełny rok wysługi ponad 5 lat nieprzerwanej służby, aż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym. Okres służby przekraczający 6 miesięcy liczy się jako pełny rok.

2. Przy ustalaniu wysokości odprawy uwzględnia się również okresy nieprzerwanej zawodowej służby wojskowej, jeżeli w ciągu 90 dni po zwolnieniu z tej służby żołnierz został przyjęty do służby w Agencji i nie otrzymał odprawy z tytułu poprzednio pełnionej służby.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku podjęcia służby w ABW albo AW po zwolnieniu ze służby w innych służbach, w których przysługują świadczenia tego rodzaju.

4. Do okresu nieprzerwanej służby w rozumieniu ust. 1–3 nie zalicza się okresów odbywania kary pozbawienia wolności oraz tymczasowego aresztowania, chyba że funkcjonariusz został uniewinniony lub postępowanie karne zostało umorzone.

5. Wysokość odprawy dla funkcjonariusza w służbie przygotowawczej równa się wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym albo w ostatnim dniu pozostawania w dyspozycji Szefa ABW albo Szefa AW, na podstawie art. 54 ust. 1.

Art. 131. 1. W razie śmierci funkcjonariusza pozostającej po nim rodzinie przysługuje odprawa pośmiertna w takiej wysokości, w jakiej przysługiwałaby temu funkcjonariuszowi odprawa, gdyby był zwolniony ze służby, oraz świadczenia określone w art. 128 ust. 1 pkt 2–4.

2.²²⁾ Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują małżonkowi funkcjonariusza, który pozostawał z nim we wspólności małżeńskiej, a w dalszej kolejności dzieciom oraz rodzicom, jeżeli w dniu śmierci funkcjonariusza spełniali warunki do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

2.²³⁾ Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują małżonkowi funkcjonariusza, który pozostawał z nim we wspólności małżeńskiej, a w dalszej kolejności dzieciom oraz rodzicom, jeżeli w dniu śmierci funkcjonariusza spełniali warunki do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się także do zaginionych funkcjonariuszy.

Art. 132. 1. Funkcjonariuszowi w służbie stałej, zwolnionemu ze służby na podstawie art. 60 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 pkt 4, wypłaca się co miesiąc przez okres roku po zwolnieniu ze służby świadczenie pieniężne w wysokości odpowiadającej

²²⁾ W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 23,

²³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 10 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 18.

uposażeniu zasadniczemu wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym albo w ostatnim dniu pozostawania w dyspozycji Szefa właściwej Agencji na podstawie art. 54 ust. 1.

2. Funkcjonariuszowi uprawnionemu do świadczenia określonego w ust. 1, który nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego, przysługuje prawo wyboru jednego z tych świadczeń.

3. Funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby na podstawie art. 60 ust. 2 pkt 5 lub 6, który z powodu nadal trwającej choroby nie może podjąć zatrudnienia, wypłaca się co miesiąc świadczenie pieniężne określone w ust. 1 przez okres choroby, nie dłużej jednak niż przez okres 3 miesięcy, chyba że wcześniej właściwa komisja lekarska Agencji wyda orzeczenie o inwalidztwie stanowiące podstawę do ustalenia prawa do renty inwalidzkiej.

Art. 133. Odprawa, o której mowa w art. 128 ust. 1 pkt 1, oraz świadczenia określone w art. 132 nie przysługują funkcjonariuszowi, który bezpośrednio po zwolnieniu ze służby został przyjęty do zawodowej służby wojskowej lub do innej służby, w której przysługuje prawo do takich świadczeń.

Art. 134. 1. W razie śmierci funkcjonariusza, niezależnie od odprawy pośmiertnej, o której mowa w art. 131 ust. 1, przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości:

- 1) 4000 zł, jeżeli koszty pogrzebu ponosi małżonek, dzieci, wnuki, rodzeństwo lub rodzice;
- 2) kosztów rzeczywiście poniesionych, najwyżej jednak do wysokości określonej w pkt 1, jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba.

2. Jeżeli śmierć funkcjonariusza nastąpiła na skutek wypadku pozostającego w związku ze służbą, koszty pogrzebu pokrywa się ze środków właściwej Agencji. Szef tej Agencji może wyrazić zgodę na pokrycie kosztów pogrzebu funkcjonariusza zmarłego wskutek choroby pozostającej w związku ze służbą.

3. W przypadku pokrycia kosztów pogrzebu funkcjonariusza ze środków właściwej Agencji małżonkowi funkcjonariusza, a w razie jego braku kolejno jednej z osób wymienionych w ust. 1 pkt 1, przysługuje połowa określonego tam zasiłku pogrzebowego.

Art. 134a. 1. W przypadku funkcjonariusza, którego śmierć nastąpiła w związku ze służbą, każdemu z dzieci będących na jego utrzymaniu, które w dniu jego śmierci spełniały warunki do uzyskania renty rodzinnej, Szef właściwej Agencji przynajmniej pomoc finansową na kształcenie, ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie właściwej Agencji.

2.²⁴⁾ Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1, przysługuje uczniom ponadpodstawowych szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom zakładów kształcenia nauczycieli i kolegów pracowników służb społecznych, oraz studentom szkół wyższych do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, szczegółowe warunki i tryb jej przyznawania, uwzględniając poziom kształcenia i rodzaj szkoły.

Art. 135. 1. W razie śmierci członka rodziny funkcjonariuszowi przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości:

- 1) 4000 zł – jeżeli koszty pogrzebu ponosi funkcjonariusz;
- 2) kosztów rzeczywiście poniesionych, najwyżej jednak do wysokości określonej w pkt 1 – jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba.

2. Zasiłek pogrzebowy, o którym mowa w ust. 1, przysługuje w razie śmierci członków rodziny funkcjonariusza:

- 1) małżonka;
- 2) dzieci własnych lub małżonka oraz dzieci przysposobionych;
- 3) dzieci wychowywanych w ramach rodziny zastępczej;
- 4) dzieci przyjętych na wychowanie przed osiągnięciem pełnoletności, jeżeli rodzice ich nie żyją albo nie mogą zapewnić im utrzymania bądź zostali pozbawieni lub ograniczeni w sprawowaniu władzy rodzicielskiej;
- 5) rodziców funkcjonariusza oraz jego małżonka, a także ich ojczyma, macochy oraz osób ich przysposabiających;
- 6) osób, których opiekunem prawnym został ustanowiony funkcjonariusz lub jego małżonek.

3. (uchylony)

Art. 136. W razie urlopu, zwolnienia od zajęć służbowych oraz w okresie pozostawania w dyspozycji Szefa ABW albo Szefa AW, na podstawie art. 54 ust. 1, funkcjonariusz otrzymuje uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia o cha-

²⁴⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 44 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 14.

rakterze stałym i inne należności pieniężne przysługujące na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian mających wpływ na prawo do uposażenia i innych świadczeń pieniężnych lub na ich wysokość.

Art. 136a. 1. Miesięczne uposażenie funkcjonariusza za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz okres urlopu ojcowskiego wynosi 100% uposażenia, o którym mowa w art. 136.

2. Miesięczne uposażenie funkcjonariusza za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego wynosi:

- 1) 100% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 136, za okres do:
 - a) 6 tygodni urlopu rodzicielskiego, w przypadku, o którym mowa w art. 182^{1a} § 1 pkt 1 i art. 183 § 4 pkt 1 Kodeksu pracy,
 - b) 8 tygodni urlopu rodzicielskiego, w przypadkach, o których mowa w art. 182^{1a} § 1 pkt 2 i art. 183 § 4 pkt 2 Kodeksu pracy,
 - c) 3 tygodni urlopu rodzicielskiego, w przypadku, o którym mowa w art. 183 § 4 pkt 3 Kodeksu pracy;
- 2) 60% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 136, za okres urlopu rodzicielskiego przypadający po okresach, o których mowa w pkt 1.

3. Miesięczne uposażenie funkcjonariusza-kobiety, która we wniosku, złożonym nie później niż 21 dni po porodzie, wystąpi o udzielenie jej, bezpośrednio po urlopie macierzyńskim, urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, wynosi 80% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 136, za cały okres odpowiadający okresowi tych urlopów.

3a. W przypadku gdy wysokość uposażenia funkcjonariusza pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych, obliczonego zgodnie z ust. 1–3, jest niższa niż kwota świadczenia rodzicielskiego, określonego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518, z późn. zm.²⁵⁾), kwotę uposażenia funkcjonariusza pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych podwyższa się do wysokości świadczenia rodzicielskiego.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do funkcjonariusza, który we wniosku, złożonym nie później niż 21 dni po przyjęciu dziecka na wychowanie i wystąpieniu do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub po przyjęciu dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, wystąpi o udzielenie mu, bezpośrednio po urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze.

5. Funkcjonariuszowi, który z uwagi na wniosek złożony w trybie ust. 3 albo 4 otrzymał 80% uposażenia, o którym mowa w ust. 3, w przypadku rezygnacji z urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze albo rezygnacji z urlopu rodzicielskiego w wymiarze, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, przysługuje jednorazowe wyrównanie otrzymywanego uposażenia, o którym mowa w ust. 3, do wysokości 100%, pod warunkiem niepobrania uposażenia za okres odpowiadający okresom tych urlopów.

Art. 136b. 1. W okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim funkcjonariusz otrzymuje 80% uposażenia.

2. Zwolnienie lekarskie obejmuje okres, w którym funkcjonariusz jest zwolniony od zajęć służbowych z powodu:

- 1) choroby funkcjonariusza, w tym niemożności wykonywania zajęć służbowych z przyczyn określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 1368);
- 2) oddawania krwi lub jej składników w jednostkach organizacyjnych publicznej służby krwi lub z powodu okresowego badania lekarskiego dawców krwi;
- 3) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym dzieckiem własnym lub małżonka funkcjonariusza, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 14. roku życia;
- 4) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny; za członków rodziny uważa się małżonka, rodziców, rodzica dziecka funkcjonariusza, ojczyzna, macochę, teściów, dziadków, wnuki, rodzeństwo oraz dzieci w wieku powyżej 14 lat, jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z funkcjonariuszem w okresie sprawowania nad nimi opieki;

²⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1579 oraz z 2017 r. poz. 60, 624, 777, 1321, 1428 i 1543.

- 5) konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem własnym lub małżonka funkcjonariusza, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem przyjętym na wychowanie i utrzymanie do ukończenia przez nie 8. roku życia, w przypadku:
- nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły, do których dziecko uczęszcza, a także w przypadku choroby niani, z którą rodzice mają zawartą umowę uaktywniającą, o której mowa w art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157 oraz z 2017 r. poz. 60 i 1428), lub dziennego opiekuna, sprawujących opiekę nad dzieckiem,
 - porodu lub choroby małżonka funkcjonariusza lub rodzica dziecka funkcjonariusza, stale opiekujących się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi lub rodzicowi sprawowanie opieki nad dzieckiem,
 - pobytu małżonka funkcjonariusza lub rodzica dziecka funkcjonariusza, stale opiekujących się dzieckiem, w szpitalu lub innym zakładzie leczniczym podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

3. Zwolnienie od zajęć służbowych z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki, o której mowa w ust. 2 pkt 3 i 5, przysługuje przez okres nie dłuższy niż 60 dni w roku kalendarzowym, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 4 – przez okres nie dłuższy niż 14 dni w roku kalendarzowym, przy czym okresy te łącznie nie mogą przekroczyć 60 dni w roku kalendarzowym.

4. Przepis ust. 3 stosuje się bez względu na liczbę dzieci i innych członków rodziny wymagających opieki.

5. Jeżeli zwolnienie lekarskie obejmuje okres, w którym funkcjonariusz jest zwolniony od zajęć służbowych z powodu:

- wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby,
- choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby,
- wypadku w drodze do miejsca pełnienia służby lub w drodze powrotnej ze służby,
- choroby przypadającej w czasie ciąży,
- poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów,
- oddania krwi lub jej składników w jednostkach organizacyjnych publicznej służby krwi lub z powodu badania lekarskiego dawców krwi,
- przebywania na obserwacji w podmiocie leczniczym w wyniku skierowania przez komisję lekarską

– zachowuje on prawo do 100% uposażenia.

6. Prawo do 100% uposażenia przysługuje również wtedy, gdy funkcjonariusz został zwolniony od zajęć służbowych:

- podczas wykonywania zadań poza granicami państwa w państwach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 85a ust. 2;
- w wyniku popełnienia przez inną osobę umyślnego czynu zabronionego w związku z wykonywaniem przez funkcjonariusza czynności służbowych, stwierdzonego orzeczeniem wydanym przez uprawniony organ;
- na skutek czynów o charakterze bohaterskim dokonanych w szczególnie niebezpiecznych warunkach, z wykazaniem wyjątkowej odwagi, z narażeniem życia lub zdrowia, w obronie prawa, nienaruszalności granic państwowych, życia, mienia lub bezpieczeństwa obywateli.

7. Związek zwolnienia od zajęć służbowych z czynami, o których mowa w ust. 6 pkt 3, stwierdza, w drodze decyzji, przełożony funkcjonariusza.

8. Od decyzji, o której mowa w ust. 7, funkcjonariuszowi przysługuje odwołanie do wyższego przełożonego.

Art. 136c. 1. Okres przebywania na zwolnieniu lekarskim stwierdza zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza na zwykłym druku, z tym że:

- w przypadku, o którym mowa w art. 136b ust. 2 pkt 2 – zaświadczenie jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi;
- w przypadkach, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – decyzja wydana przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
- w przypadku, o którym mowa w art. 136b ust. 2 pkt 5 lit. a – oświadczenie funkcjonariusza.

2. W przypadkach uzasadnionych charakterem, miejscem, sposobem lub rodzajem zadań służbowych wykonywanych przez funkcjonariusza okres jego przebywania na zwolnieniu lekarskim stwierdza się w inny sposób niż określony w ust. 1.

3. Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojej właściwości, określają, w drodze zarządzeń, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, sposób stwierdzania przebywania na zwolnieniu lekarskim funkcjonariusza, o którym mowa w ust. 2.

Art. 136d. 1. Funkcjonariusz jest obowiązany dostarczyć przełożonemu posiadającemu uprawnienia w sprawach osobowych zaświadczenie lekarskie, zaświadczenie jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi albo decyzję, o której mowa w art. 136c ust. 1 pkt 2, w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania.

2. Oświadczenie o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w art. 136b ust. 2 pkt 5 lit. a, funkcjonariusz jest obowiązany złożyć przełożonemu posiadającemu uprawnienia w sprawach osobowych w terminie 7 dni od dnia ich zaistnienia.

3. W przypadku niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 1 lub 2, nieobecność w służbie w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim uznaje się za nieobecność nieusprawiedliwioną, chyba że niedostarczenie zaświadczenia albo oświadczenia nastąpiło z przyczyn niezależnych od funkcjonariusza.

Art. 136e. 1. Prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby, prawidłowość wykorzystania zwolnienia lekarskiego, spełnienie wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz oświadczenie funkcjonariusza, o którym mowa w art. 136c ust. 1 pkt 3, może podlegać kontroli.

2. Kontrolę przeprowadzają:

- 1) komisje lekarskie podległe Szefom właściwej Agencji – w zakresie prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby oraz prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego;
- 2) przełożony posiadający uprawnienia w sprawach osobowych – w zakresie prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego i spełnienia wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz w zakresie oświadczenia funkcjonariusza, o którym mowa w art. 136c ust. 1 pkt 3.

3. Jeżeli w wyniku kontroli zostanie ustalone nieprawidłowe wykorzystanie zwolnienia lekarskiego, funkcjonariusz traci prawo do uposażenia za cały okres zwolnienia.

4. Jeżeli w wyniku kontroli zostanie ustalone, że oświadczenie funkcjonariusza, o którym mowa w art. 136c ust. 1 pkt 3, zostało złożone niezgodnie z prawdą, funkcjonariusz traci prawo do uposażenia za cały okres zwolnienia.

5. Jeżeli w wyniku kontroli komisja lekarska ustali datę ustania niezdolności do służby wcześniejszą niż data orzeczonej w zaświadczeniu lekarskim, funkcjonariusz traci prawo do uposażenia za okres od tej daty do końca zwolnienia.

6. Jeżeli w wyniku kontroli zostanie ustalone, że zwolnienie lekarskie zostało sfalszowane, funkcjonariusz traci prawo do uposażenia za cały okres zwolnienia.

7. Kontrola prawidłowości wykorzystania zwolnień lekarskich polega na ustaleniu, czy funkcjonariusz w okresie orzeczonej niezdolności do służby, w tym sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny, nie wykorzystuje zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego celem, a w szczególności czy nie wykonuje pracy zarobkowej.

8. Kontrola oświadczenia funkcjonariusza, o którym mowa w art. 136c ust. 1 pkt 3, polega na ustaleniu, czy nastąpiło nieprzewidziane zamknięcie żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły, do których uczęszcza dziecko funkcjonariusza, lub na ustaleniu, czy niania lub dzienny opiekun dziecka przebywali na zwolnieniu lekarskim.

9. Kontrolę prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego oraz oświadczenia funkcjonariusza, o którym mowa w art. 136c ust. 1 pkt 3, przeprowadza osoba upoważniona przez przełożonego funkcjonariusza.

10. W razie stwierdzenia w trakcie kontroli, że funkcjonariusz wykonuje pracę zarobkową albo wykorzystuje zwolnienie lekarskie w inny sposób niezgodny z jego celem, osoba kontrolująca sporządza protokół, w którym podaje, na czym polegało nieprawidłowe wykorzystanie zwolnienia lekarskiego.

11. W razie stwierdzenia w trakcie kontroli, że oświadczenie funkcjonariusza, o którym mowa w art. 136c ust. 1 pkt 3, nie jest zgodne z prawdą, osoba kontrolująca sporządza protokół.

12. Protokół przedstawia się funkcjonariuszowi w celu wniesienia do niego ewentualnych uwag. Wniesienie uwag funkcjonariusz potwierdza własnoręcznym podpisem.

13. Na podstawie ustaleń zawartych w protokole przełożony stwierdza utratę prawa do uposażenia za okres, o którym mowa w ust. 3 lub 4. Przepis stosuje się odpowiednio w przypadku zawiadomienia przez komisję lekarską podległą Szefowi właściwej Agencji w wyniku przeprowadzenia przez tę komisję kontroli o nieprawidłowościach w wykorzystaniu zwolnienia lekarskiego.

14. Od decyzji, o której mowa w ust. 13, funkcjonariuszowi przysługuje odwołanie do wyższego przełożonego.

15. Kontrola wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich polega na sprawdzeniu, czy zaświadczenie:

- 1) nie zostało sfałszowane;
- 2) zostało wydane zgodnie z przepisami w sprawie zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich.

16. Jeżeli w wyniku kontroli, o której mowa w ust. 15 pkt 1, zachodzi podejrzenie, że zaświadczenie lekarskie zostało sfałszowane, przełożony występuje do lekarza, który wystawił zaświadczenie lekarskie, o wyjaśnienie sprawy.

17. W razie podejrzenia, że zaświadczenie lekarskie zostało wydane niezgodnie z przepisami w sprawie zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich, przełożony występuje o wyjaśnienie sprawy do terenowej jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 136f. 1. Podstawę uposażenia, o którym mowa w art. 136b, stanowi uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami o charakterze stałym, przysługujące funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian, mających wpływ na prawo do uposażenia i innych należności lub ich wysokość.

2. Przy obliczaniu uposażenia za okres przebywania na zwolnieniu lekarskim przyjmuje się, że uposażenie za jeden dzień przebywania na zwolnieniu lekarskim stanowi 1/30 uposażenia, o którym mowa w art. 136b.

3. W przypadku gdy funkcjonariusz pobrał już uposażenie za okres, w którym przebywał na zwolnieniu lekarskim, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

4. Funkcjonariuszowi, który przebywał na zwolnieniu lekarskim w ostatnim miesiącu pełnienia służby, potrąca się odpowiednią część uposażenia z należności przysługujących mu z tytułu zwolnienia ze służby albo funkcjonariusz ten zwraca odpowiednią część uposażenia w dniu ustania stosunku służbowego.

Art. 136g. 1. Środki finansowe uzyskane z tytułu zmniejszenia uposażeń funkcjonariuszy w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim przeznacza się w całości na nagrody uznaniowe za wykonywanie zadań służbowych w zastępstwie funkcjonariuszy przebywających na zwolnieniach lekarskich.

2. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, zwiększają fundusz na nagrody uznaniowe i zapomogi.

3. Rozdział środków finansowych, o których mowa w ust. 1, odbywa się po zakończeniu okresu rozliczeniowego, trwającego nie krócej niż miesiąc kalendarzowy i nie dłużej niż 3 miesiące kalendarzowe, przy czym wybór okresu rozliczeniowego uzależnia się od wielkości środków finansowych uzyskanych z tytułu zmniejszenia uposażeń funkcjonariuszy.

Art. 136h. Zmniejszenia wysokości uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym za okres przebywania na zwolnieniu lekarskim nie uwzględnia się przy ustalaniu podstawy wymiaru świadczeń, o których mowa w art. 123 ust. 1 pkt 1, 3 i 5 i ust. 2 pkt 2 oraz art. 132 ust. 1.

Art. 137. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, wysokość oraz warunki wypłaty uposażenia i innych świadczeń funkcjonariuszom skierowanym do szkoły, na przeszkolenie lub na studia. Rozporządzenie powinno określać świadczenia przysługujące funkcjonariuszowi w związku z pobieraniem nauki, a także ich wysokość i warunki wypłaty.

Art. 138. W razie pobierania przez funkcjonariusza wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, funkcjonariuszowi oraz członkom jego rodziny przysługują świadczenia pieniężne z tytułu służby, określone w niniejszej ustawie, z wyjątkiem uposażenia oraz świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 89.

Art. 139. 1. Funkcjonariuszowi zawieszonemu w czynnościach służbowych zawiesza się od najbliższego terminu płatności 50% ostatnio należnego uposażenia.

2. W razie uchylenia zawieszenia w czynnościach służbowych funkcjonariusz otrzymuje zawieszoną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki tego uposażenia, wprowadzone w okresie zawieszenia, chyba że został zwolniony ze służby z powodu skazania prawomocnym wyrokiem sądu albo ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze służby.

Art. 140. 1. Funkcjonariuszowi tymczasowo aresztowanemu zawiesza się od najbliższego terminu płatności 50% ostatnio należnego uposażenia.

2. W razie umorzenia postępowania karnego lub uniewinnienia prawomocnym wyrokiem sądu, funkcjonariusz otrzymuje zawieszoną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki tego uposażenia, wprowadzone w okresie zawieszenia, choćby umorzenie lub uniewinnienie nastąpiło po zwolnieniu funkcjonariusza ze służby, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku, gdy postępowanie karne umorzono z powodu przedawnienia lub amnestii, a także w razie warunkowego umorzenia postępowania karnego.

Art. 141. 1. Funkcjonariuszowi, który samowolnie opuścił miejsce pełnienia służby albo pozostaje poza nim lub nie podejmuje służby, zawiesza się uposażenie od najbliższego terminu płatności. Jeżeli funkcjonariusz pobrał już za czas nieusprawiedliwionej nieobecności uposażenie, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

2. W razie uznania nieobecności za usprawiedliwioną, wypłaca się funkcjonariuszowi zawieszono uposażenie; w przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej funkcjonariusz traci za każdy dzień nieobecności 1/30 część uposażenia miesięcznego.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w razie zawinionej niemożności pełnienia przez funkcjonariusza obowiązków służbowych.

4. Funkcjonariuszowi, który rozpoczyna urlop bezpłatny w ciągu miesiąca kalendarzowego, przysługuje uposażenie w wysokości 1/30 uposażenia miesięcznego za każdy dzień poprzedzający dzień rozpoczęcia urlopu bezpłatnego. Jeżeli funkcjonariusz pobrał już uposażenie za czas urlopu bezpłatnego, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

Art. 142. 1. Z uposażenia funkcjonariuszy mogą być dokonywane potrącenia na podstawie sądowych i administracyjnych tytułów wykonawczych oraz na podstawie przepisów szczególnych – na zasadach określonych w przepisach o egzekucji sądowej lub postępowaniu egzekucyjnym w administracji albo w innych przepisach szczególnych, jeżeli dalsze przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

2. Przez uposażenie, o którym mowa w ust. 1, rozumie się uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia oraz świadczenia pieniężne wymienione w art. 123, art. 128, art. 129 i art. 132.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, terminy płatności uposażenia i innych świadczeń pieniężnych oraz właściwość i tryb postępowania w sprawach wypłacania świadczeń pieniężnych oraz dokonywania potrąceń z tych należności.

Art. 143. Przepisu art. 142 ust. 1 i 2 nie stosuje się do zaliczek pobieranych do rozliczenia, a w szczególności na koszty podróży służbowej, delegacji i przeniesienia. Należności te potrąca się z uposażenia w pełnej wysokości, niezależnie od potrąceń z innych tytułów.

Art. 143a. W przypadku zbiegu uprawnień do świadczeń socjalnych określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 90 ust. 6 oraz do świadczeń z tytułu przeniesienia do pełnienia służby w innej miejscowości, a także do świadczeń, o których mowa w art. 105, art. 106 ust. 1 i art. 108 ust. 1, z tytułu służby obojga małżonków w ABW albo służby obojga małżonków w AW, obojgu małżonkom przysługuje jedno świadczenie. W przypadku zbiegu uprawnień do świadczeń w różnej wysokości wypłaca się świadczenie w wyższej wysokości.

Rozdział 10

Odpowiedzialność dyscyplinarna funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu

Art. 144. Funkcjonariusz, niezależnie od odpowiedzialności karnej, ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną za popełnione przestępstwa i wykroczenia.

Art. 145. 1. Funkcjonariusz podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenia dyscypliny służbowej oraz w innych przypadkach określonych w ustawie.

2. Jeśli postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte na wniosek sądu lub prokuratora, organ wnioskujący ma być poinformowany o wyniku tego postępowania.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio, gdy sąd nakazał wymierzenie kary dyscyplinarnej funkcjonariuszowi, nie określając jednak jej rodzaju.

Art. 146. 1. Funkcjonariuszowi mogą być wymierzane kary dyscyplinarne:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) surowa nagana;
- 4) nagana z ostrzeżeniem;
- 5) ostrzeżenie o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku;
- 6) wyznaczenie na niższe stanowisko służbowe;
- 7) obniżenie stopnia;
- 8) pozbawienie stopnia oficerskiego;
- 9) ostrzeżenie o niepełnej przydatności do służby;
- 10) wydalenie ze służby.

2. W uzasadnionych przypadkach można łączyć karę wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe oraz karę wydalenia ze służby z karą obniżenia stopnia.

Art. 147. 1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego po upływie 90 dni od dnia otrzymania przez przełożonego, o którym mowa w art. 151, wiadomości o popełnieniu przewinienia lub naruszeniu dyscypliny służbowej.

2. Nie można wymierzyć funkcjonariuszowi kary dyscyplinarnej po upływie 1 roku od dnia popełnienia czynu, o którym mowa w ust. 1.

3. W przypadku gdy czyn, o którym mowa w ust. 1, stanowi jednocześnie przestępstwo, przedawnienie karalności dyscyplinarnej następuje dopiero z upływem okresu przedawnienia karalności przestępstwa.

Art. 148. 1. O popełnieniu przez funkcjonariusza wykroczenia, w tym także o odmowie przyjęcia mandatu karnego lub nieuiszczeniu w terminie grzywny nałożonej w drodze mandatu zaocznego, właściwy organ zawiadamia Szefa Agencji, w której funkcjonariusz pełni służbę.

2. W stosunku do funkcjonariuszy ABW i AW, w zakresie postępowania w sprawach o wykroczenia, uprawnienia Policji wynikające z przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia przysługują Szefowi właściwej Agencji lub upoważnionym przez niego funkcjonariuszom.

Art. 149. 1. Sąd rejonowy może odmówić wszczęcia postępowania, a wszczęte umorzyć i sprawę przekazać Szefowi ABW albo Szefowi AW z wnioskiem o wymierzenie kary dyscyplinarnej, jeżeli uzna to za wystarczającą reakcję na wykroczenie.

2. Na postanowienie wskazane w ust. 1 pokrzywdzonemu przysługuje zażalenie.

Art. 150. 1. Za czyny, za które w myśl odrębnych przepisów właściwe organy są uprawnione do nakładania kar porządkowych, funkcjonariusze ponoszą wyłącznie odpowiedzialność dyscyplinarną.

2. Odpowiedzialności dyscyplinarnej podlegają również funkcjonariusze w przypadkach, gdy właściwe organy są uprawnione do stosowania grzywny w celu przymuszenia.

3. O pociągnięcie funkcjonariusza do odpowiedzialności dyscyplinarnej występują organy, o których mowa w ust. 1 i 2, do Szefa właściwej Agencji.

Art. 151. Właściwi do udzielania wyróżnień oraz wymierzania kar dyscyplinarnych są Szef ABW albo Szef AW, każdy w zakresie swojego działania, a także inni uprawnieni przełożeni.

Art. 152. 1. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej Agencji, szczegółowe zasady i tryb udzielania wyróżnień, przeprowadzania postępowań dyscyplinarnych, wymierzania i wykonywania kar oraz odwoływania się od wymierzonych kar, a także właściwość przełożonych w tych sprawach, z uwzględnieniem:

- 1) zakresu władzy dyscyplinarnej;
- 2) przełożonych, którzy posiadają władzę dyscyplinarną;
- 3) przypadków naruszenia dyscypliny i przypadków, w których postępowania dyscyplinarnego nie wszczyna się;
- 4) formy i treści rozstrzygnięcia o wszczęciu oraz o zakończeniu postępowania dyscyplinarnego, a także o wymierzeniu kary dyscyplinarnej;
- 5) czasu trwania postępowania dyscyplinarnego oraz praw obwinionego w toku tego postępowania;
- 6) sposobu wykonywania oraz warunków i terminów zatarcia poszczególnych kar dyscyplinarnych, a także przesłanek darowania kary dyscyplinarnej;
- 7) przesłanek wznowienia postępowania dyscyplinarnego i trybu postępowania przy wznowieniu tego postępowania;
- 8) okoliczności i trybu udzielania wyróżnień przez przełożonych posiadających władzę dyscyplinarną.

2. Na orzeczenie kończące postępowanie dyscyplinarne wydane w wyniku rozpatrzenia odwołania funkcjonariuszowi przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

Art. 153. Przepisy art. 115 § 18 oraz art. 318 i 344 Kodeksu karnego stosuje się odpowiednio do funkcjonariuszy ABW oraz AW.

Rozdział 10a

Przepisy karne

Art. 153a. 1. Funkcjonariusz Agencji, który:

- 1) jest członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego,

- 2) jest członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni, z wyjątkiem rady nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej,
- 3) jest członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą,
- 4) posiada w spółkach prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego – w każdej z tych spółek,
- 5) prowadzi działalność gospodarczą na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, zarządza taką działalnością lub jest przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności

– podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

2. Nie popełnia przestępstwa określonego w ust. 1 funkcjonariusz Agencji, który uzyskał zgodę Szefa Agencji, o której mowa w art. 79a ust. 2.

Art. 153b. 1. Funkcjonariusz Agencji, który wbrew przepisom ustawy wykorzystuje informacje uzyskane podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych do wpływania na działalność organów władzy publicznej, przedsiębiorców lub nadawców w rozumieniu art. 4 pkt 1¹²⁾ ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji oraz redaktorów naczelnych, dziennikarzy lub osób prowadzących działalność wydawniczą, o których mowa w ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe

– podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

2. Jeżeli sprawca czynu, o którym mowa w ust. 1, działa w celu osiągnięcia korzyści osobistej lub majątkowej

– podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do lat 12.

Art. 153c. 1. Osoba, która pełniła służbę lub była zatrudniona w Agencji oraz osoba, która pełniła służbę lub była zatrudniona w Urzędzie Ochrony Państwa, która wbrew przepisom ustawy wykorzystuje informacje uzyskane podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych do wpływania na działalność organów władzy publicznej, przedsiębiorców lub nadawców w rozumieniu art. 4 pkt 1¹²⁾ ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji oraz redaktorów naczelnych, dziennikarzy lub osób prowadzących działalność wydawniczą, o których mowa w ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe

– podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

2. Jeżeli sprawca czynu, o którym mowa w ust. 1, działa w celu osiągnięcia korzyści osobistej lub majątkowej

– podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do lat 12.

Art. 153d. 1. Funkcjonariusz Agencji, który tajnie współpracuje z nadawcą w rozumieniu art. 4 pkt 1¹²⁾ ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji oraz redaktorem naczelnym, dziennikarzem lub osobą prowadzącą działalność wydawniczą, o których mowa w ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe

– podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

2. Nie popełnia przestępstwa określonego w ust. 1 funkcjonariusz Agencji, który uzyskał zgodę Szefa Agencji, o której mowa w art. 37 ust. 2.

Rozdział 11

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 154–220. (pominięte)

Rozdział 12

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 221. Znosi się Urząd Ochrony Państwa.

Art. 222. Okres służby w Urzędzie Ochrony Państwa wlicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z prawa pracy.

Art. 223. 1. Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, ustali zasady i tryb podziału mienia, dokumentów, limitów zatrudnienia oraz środków budżetowych pozostających dotychczas w posiadaniu jednostek organizacyjnych Urzędu Ochrony Państwa i Wojskowych Służb Informacyjnych, zgodnie z kompetencjami utworzonych Agencji.

2. Wyodrębnione archiwum Urzędu Ochrony Państwa przechodzi do ABW. Określone prawem obowiązki i prawa związane z archiwum Urzędu Ochrony Państwa przechodzą na Szefa ABW.

Art. 224. 1. Należności i zobowiązania Szefa Urzędu Ochrony Państwa stają się należnościami i zobowiązaniami Szefa ABW i Szefa AW w zakresie ich zadań i kompetencji.

2. Prawa i obowiązki wynikające z umów i porozumień zawartych przez lub na rzecz Urzędu Ochrony Państwa przejmuje ABW lub AW w zakresie swoich zadań lub kompetencji.

Art. 225. Decyzje, postanowienia, poświadczenia bezpieczeństwa i odmowy wydania poświadczenia bezpieczeństwa wydane przez Szefa Urzędu Ochrony Państwa zachowują ważność, chyba że na podstawie odrębnych przepisów wcześniej zostaną zmienione lub utracą ważność.

Art. 226. Postępowania wszczęte i niezakończone przed Szefem Urzędu Ochrony Państwa dotyczące spraw, które przeszły do właściwości lub kompetencji Szefa ABW albo Szefa AW, toczą się nadal, na podstawie dotychczasowych przepisów, przed Szefem właściwej Agencji.

Art. 227. Funkcjonariuszy Urzędu Ochrony Państwa, którzy do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zgłoszą wystąpienie ze służby, zwalnia się ze służby z dniem zgłoszenia wystąpienia.

Art. 228. 1. Funkcjonariusze pełniący, w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, służbę w Urzędzie Ochrony Państwa, z wyjątkiem funkcjonariuszy Zarządu Wywiadu Urzędu Ochrony Państwa, stają się, z utrzymaniem dotychczasowych warunków służby – do czasu zmiany tych warunków w trybie określonym w art. 230 – funkcjonariuszami ABW, zachowując ciągłość służby.

2. Funkcjonariusze Zarządu Wywiadu, w trybie określonym w ust. 1, stają się funkcjonariuszami AW.

3. Żołnierze zawodowi Wojskowych Służb Informacyjnych są wyznaczani i pełnią służbę w jednostkach organizacyjnych AW na zasadach i w trybie określonych w przepisach dotyczących pełnienia służby poza resortem obrony narodowej.

4. Żołnierzom zawodowym, o których mowa w ust. 3, w zakresie realizowanych przez nich zadań przysługują uprawnienia funkcjonariuszy AW określone w rozdziale 4.

Art. 229. 1. Funkcjonariusze posiadający stopień podoficerski, chorążego lub oficerski Urzędu Ochrony Państwa i niepełniający odpowiednich warunków wykształcenia określonych w niniejszej ustawie zachowują posiadane stopnie.

2. Mianowanie funkcjonariuszy, o których mowa w ust. 1, na kolejny wyższy stopień może nastąpić dopiero po uzupełnieniu wykształcenia.

Art. 230. 1.²⁶⁾ Szefowie ABW i AW, każdy w zakresie swojego działania, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, uwzględniając kwalifikacje zawodowe funkcjonariusza, jego przydatność do służby w ABW albo AW, a także wysokość posiadanych limitów zatrudnienia i środków budżetowych oraz planowaną strukturę organizacyjną, poinformują pisemnie funkcjonariusza o:

- 1) proponowanych dla niego warunkach służby albo
- 2) wypowiedzeniu stosunku służbowego.

2. Jeżeli funkcjonariusz, w terminie 14 dni od dnia przedstawienia mu proponowanych warunków służby, nie odmówi ich przyjęcia, uważa się, że wyraził zgodę na te warunki. Pisemna informacja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać pouczenie w tej sprawie.

3. W razie odmowy przyjęcia przez funkcjonariusza zaproponowanych warunków służby, stosunek służby rozwiązuje się z dniem dokonania tej odmowy.

4. Stosunek służby funkcjonariusza, któremu został wypowiedziany stosunek służbowy w trybie określonym w ust. 1 pkt 2, ulega rozwiązaniu w terminie 1 miesiąca, liczonemu od dnia doręczenia temu funkcjonariuszowi pisma o wypowiedzeniu stosunku służbowego.

5. Odmowa przyjęcia zaproponowanych warunków służby przez funkcjonariusza następuje w formie pisemnej.

6. W okresie wypowiedzenia stosunku służbowego funkcjonariusz może zostać zwolniony od obowiązku świadczenia służby.

7.²⁷⁾ Wobec funkcjonariusza, o którym mowa w ust. 3 i 4, przepisów art. 60 ust. 4 oraz art. 63 nie stosuje się.

²⁶⁾ Utracił moc z dniem 12 maja 2004 r. w zakresie, w jakim przewiduje, na podstawie pkt 2 tego przepisu, możliwość wypowiedzenia funkcjonariuszowi stosunku służbowego, na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2004 r. sygn. akt K 45/02 (Dz. U. poz. 1159).

²⁷⁾ Utracił moc z dniem 12 maja 2004 r. w zakresie, w jakim wyłącza stosowanie przepisów art. 60 ust. 4 oraz art. 63 ustawy do funkcjonariusza, o którym mowa w art. 230 ust. 4 ustawy, na podstawie wyroku, o którym mowa w odnośniku 26.

8. Funkcjonariuszowi zwolnionemu w trybie, o którym mowa w ust. 3 lub 4, przysługuje prawo do świadczeń pieniężnych związanych ze zwolnieniem ze służby, określonych w art. 128 ust. 1, a jeżeli są spełnione przesłanki do zwolnienia ze służby na korzystniejszych warunkach, także do innych świadczeń i uprawnień wynikających z ustawy.

Art. 231. Do pracowników Urzędu Ochrony Państwa stosuje się odpowiednio przepisy prawa pracy dotyczące uprawnień pracowników przejmowanego zakładu lub jego części przez innego pracodawcę.

Art. 232. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie stosuje się przepisy dotychczas obowiązujące, o ile nie są z nią sprzeczne.

Art. 233. Prezes Rady Ministrów powoła pełnomocników do organizacji ABW i AW oraz likwidatora Urzędu Ochrony Państwa oraz określi ich zadania i uprawnienia.

Art. 234. Traci moc ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. z 1999 r. poz. 526, 548 i 1255, z 2000 r. poz. 852 oraz z 2001 r. poz. 877 i 1149).

Art. 235. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia²⁸⁾, z wyjątkiem art. 227 i art. 233, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

²⁸⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 14 czerwca 2002 r.